

Gebiedsuitwerking
Haarlemmermeer-Bollenstreek

Werkdocument
Bouwstenen

Concept 1 juni 2005

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek

"Naar een duurzaam perspectief voor o.a. woningbouw, waterbeheer, groen, landbouw, bedrijvigheid en bereikbaarheid"

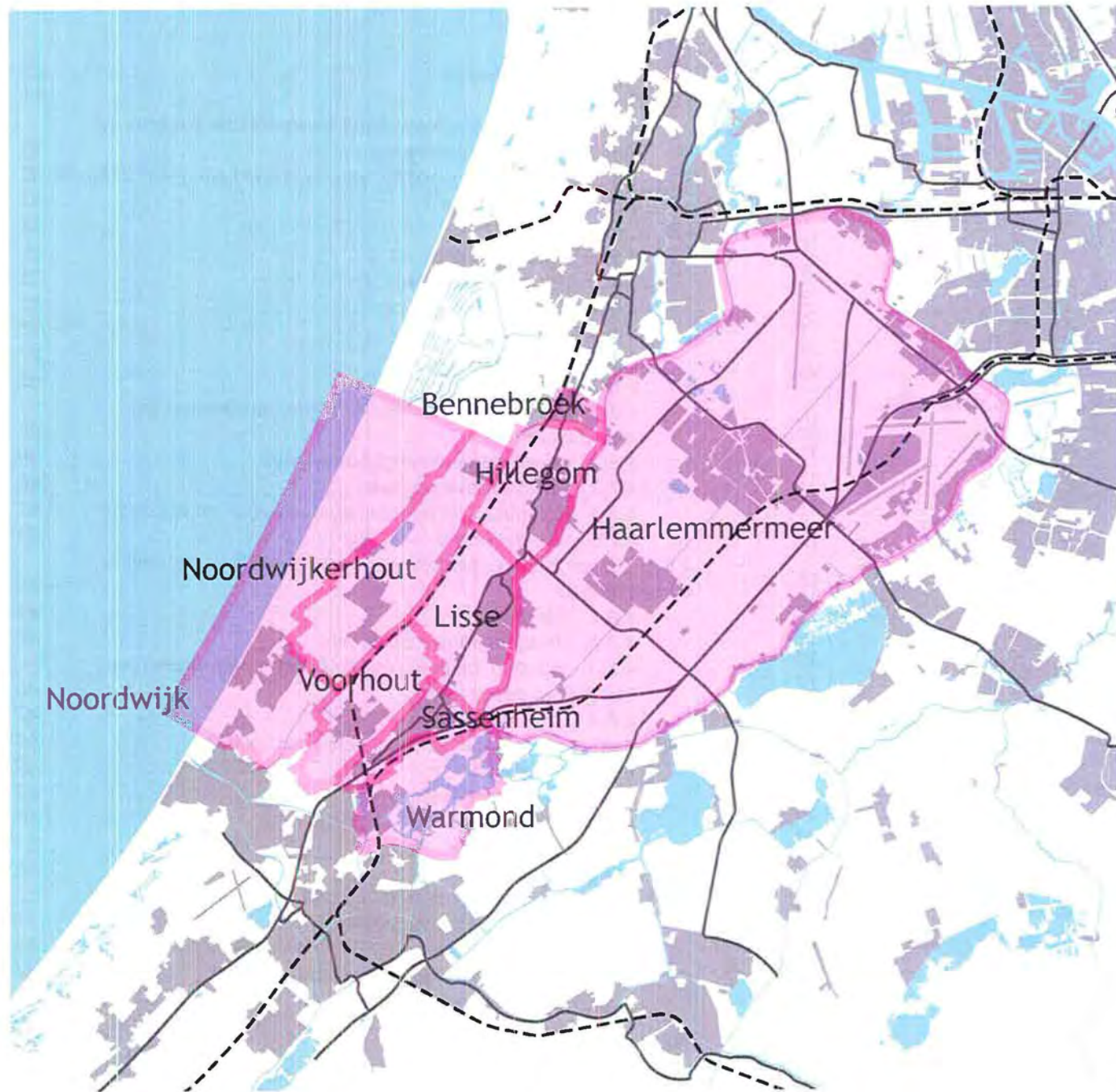
De Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek wordt uitgevoerd op verzoek van de minister van VROM en is een gezamenlijke studie van:

- provincie Noord-Holland
- provincie Zuid-Holland
- hoogheemraadschap van Rijnland
- gemeente Haarlemmermeer
- gemeente Bennebroek
- regio Holland-Rijnland namens:
 - gemeente Hillegom
 - gemeente Noordwijkerhout
 - gemeente Lisse
 - gemeente Noordwijk
 - gemeente Voorhout
 - gemeente Sassenheim
 - gemeente Warmond

Werkdocument Bouwstenen

Concept 1 juni 2005

Plangebied

1 Inleiding

In de Nota Ruimte is een gebiedsuitwerking gedefinieerd voor de Haarlemmermeer en de Bollenstreek. Op verzoek van het Rijk treden de provincies Noord- en Zuid-Holland op als opdrachtnemers. De verdere invulling en uitvoering van de gebiedsuitwerking gebeurt in volledige gezamenlijkheid met de andere overheidspartijen in het plangebied. Het plangebied bestaat uit de gemeenten Haarlemmermeer, Bennebroek, Hillegom, Noordwijkerhout, Lisse, Noordwijk, Voorhout, Sassenheim en Warmond (zie figuur).

Samenwerken aan één gezamenlijke opgave

In de gebiedsuitwerking moet binnen de beleidskaders van de nota Ruimte worden bezien op welke wijze de ruimtelijke ontwikkelingen (waaronder de verstedelijking) kunnen plaatsvinden. Specifiek moet daarbij in elk geval rekening worden gehouden met de ruimtelijke beperkingen die samenhangen met het beleid voor de luchthaven Schiphol en het Groene Hart. De beperkingen die voortvloeien uit het 'greenportbeleid' betekenen dat in de Bollenstreek geen grootschalige verstedelijking plaats kan vinden. Tot slot zal rekening gehouden moeten worden met de (kwantitatieve en kwalitatieve) afspraken over het strategisch groenproject in de Haarlemmermeer (Haarlemmerméer Groen én Amstelgroen). Het Rijk gaat ervan uit dat er in deze uitwerking buiten het bestaande bebouwde gebied in 2000 (aangevuld met de ruimte die in de streekplannen is aangegeven binnen de rode contouren en excl. Hoofddorp West, Noordwijkerhout) mogelijk ruimte wordt gevonden voor 10 à 20 duizend woningen.

Eigen positie

In Haarlemmermeer bestaat nadrukkelijk de behoefte snel verdere ontwikkeling mogelijk te maken met oog voor de ruimtelijke kwaliteit. De Bollenstreek richt zich versterking van de huidige kwaliteiten met behoud van het bollencomplex. Grootschalige ontwikkelingen liggen hier minder voor de hand. Dit betekent niet dat de streek stil staat. Vanuit het gebied worden initiatieven ontplooid om te komen tot de gewenste veranderingen binnen de bestaande afspraken. Bennebroek sluit hierbij in positie sterk aan op de Bollenstreek. De gemeente hecht aan haar rustige en landelijke

karakter.

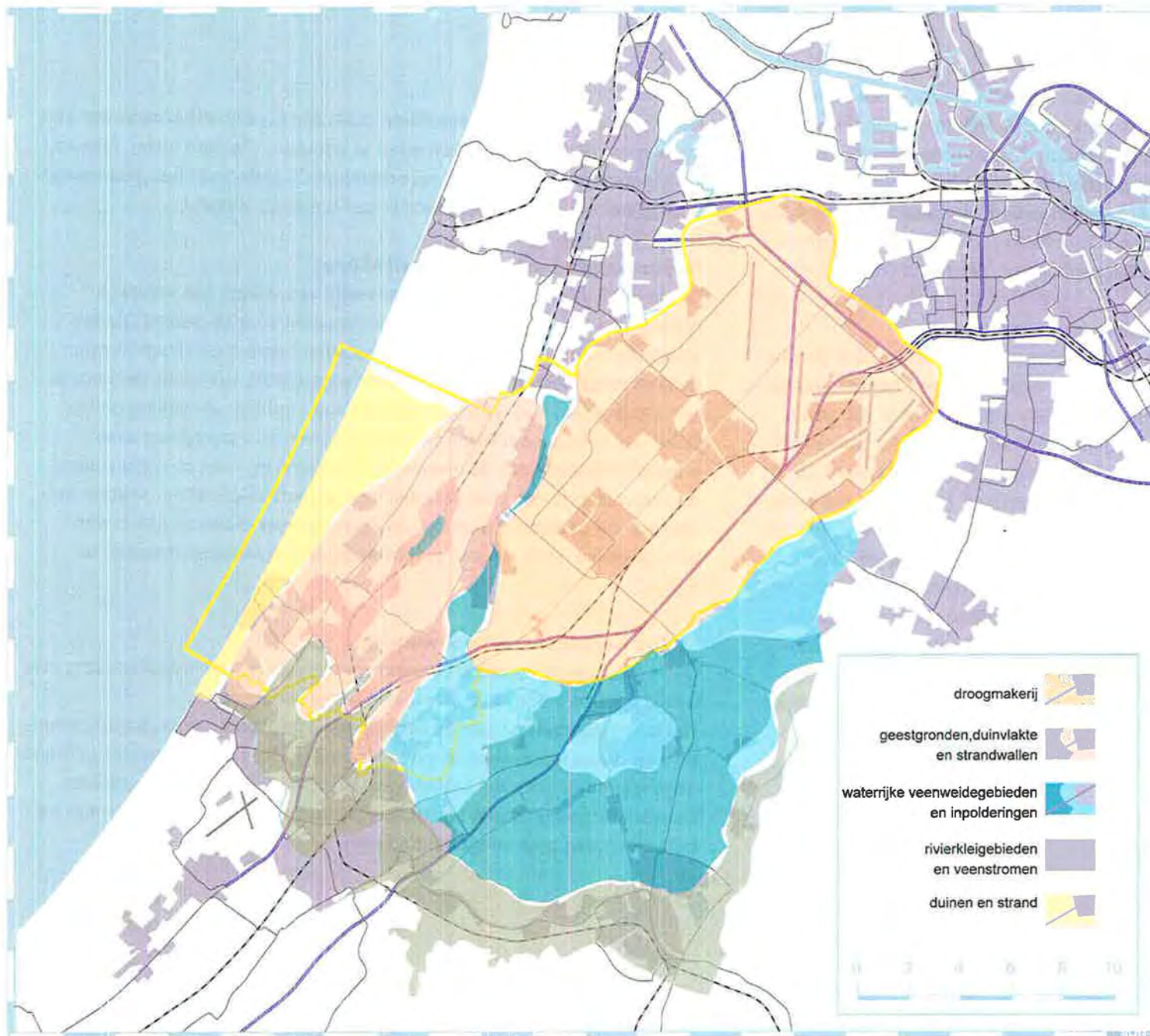
Het Rijk onderkent deze verschillen maar ziet tegelijkertijd hierin wel een opgave om diverse kwaliteiten goed te benutten. Partijen zullen elkaars belangen moeten herkennen en erkennen. Zij benadrukt het gezamenlijk belang van een sterke Westflank in de Randstad Holland.

Noodzakelijke basis voor ontwikkeling

Om in 2010 klaar te zijn voor de realisatie van voldoende ruimtelijk programma binnen een duurzaam perspectief voor dit gebied, zullen streek- en structuurplannen moeten worden herzien en bijbehorende bestemmingsplannen moeten worden vastgesteld. Als basis hiervoor is een integraal en door alle partijen gedragen gebiedsuitwerking nodig. Deze uitwerking moet helderheid bieden over de mogelijkheden en onmogelijkheden voor de diverse ruimteclaims en over de wijze waarop de verschillende opgaven in onderlinge samenhang kunnen worden ontwikkeld. De gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek is een noodzakelijke basis om de verschillende vervolgstappen mogelijk te maken.

Status werkdocument bouwstenen

Deze rapportage vormt de basisinformatie voor de gebiedsuitwerking over beleidsmatige, ruimtelijke en maatschappelijke thema's. Het wordt voorgelegd aan de betrokken bestuurders, raden, staten, maatschappelijke organisaties en private partijen. Doel is te komen tot gedragen uitgangspunten voor het maken van verschillende integrale modellen. Dit werkdocument is een tussentijds product om uiteindelijk te komen tot besluitvorming over integrale modellen.

Schematische weergave
landschapstype 1.

2 Het Studiegebied

Dynamische regio

Het studiegebied vormt de schakel tussen de Noordvleugel en de Zuidvleugel van Randstad Holland. In deze - tot nu toe - redelijk luwe westflank is de druk op de ruimte groot.

In het studiegebied liggen twee economische complexen die van nationaal belang zijn: Mainport luchthaven Schiphol en de Greenports Bollenstreek en Aalsmeer.

Daarnaast valt een deel van het studiegebied binnen het nationaal landschap Groene Hart; het belangrijkste groen-, recreatie- en landbouwgebied binnen de stedelijke netwerken van de Randstad.

De voornaamste ontsluitingsstructuren zijn noord-zuid georiënteerd. Dit zijn de verbindingen Rotterdam-Den Haag-Amsterdam via Schiphol en via Haarlem (A4, A44, HSL en spoorlijnen Schiphol-Leiden en Haarlem-Leiden).

Typisch Hollandse landschappen

De Bollenstreek en de Haarlemmermeerpolder hebben beide een sterk eigen karakter. Bennebroek sluit in karakter sterk aan bij het groene 'landgoederen'-landschap van de Kennemerzoom

De Bollenstreek geniet internationale bekendheid vanwege de Keukenhof en het bollencomplex. De Haarlemmermeerpolder is een belangrijk voorbeeld van de grootschalige, Hollandse ingenieurs- en waterstaatskunst die eveneens op internationale bekendheid en waardering kan rekenen.

Ondanks het grote verschil tussen met name de Bollenstreek en de Haarlemmermeer hebben zij toch een aantal belangrijke overeenkomsten.

Beiden kennen zij een nog relatief open landschap in de drukke randstad. De ogenschijnlijk rustige, open en plaatselijk nog zeer landelijke gebieden hebben toch een woelige ontwikkelingsgeschiedenis. Beiden zijn in de afgelopen eeuwen volledig op de schop genomen.

Juist die ontwikkelingen hebben de Bollenstreek en de Haarlemmermeer gemaakt tot wat zij nu zijn.

De gemeente Bennebroek is het heeft meer het karakter van Zuid-Kennemerland met landgoederen en lommerrijke villawijken.

Bollenstreek

De inrichting van het landschap van het noord-westelijk deel van Zuid-Holland is toegesneden op de bollenteelt. Kenmerkend voor het gebied zijn de vele brede vaarten en sloten, de hoger gelegen wegen en de uitzonderlijke seizoensdynamiek. In de lente de grote gekleurde geometrische vlakken in een bont spektakel waaraan de streek haar internationale faam ontleent. 's Winters een haast ongenaakbaar landschap van kale gronden die wachten op het frisse lentegroen en een nieuwe explosie van kleur.

Tussen dit zanderijenlandschap liggen nog de (restanten van) landgoederen die ooit een groot oppervlak van de oorspronkelijke strandwallen innamen. Keukenhof, Offem en Leeuwenhorst vormen nu nog grote groene eilanden in het bollenteeltgebied, dat nu in hoofdzaak gebruikt wordt voor bollenteelt. Met het verdwijnen van de oorspronkelijke landgoederenstructuur is eveneens de oorspronkelijke parallelle ordening van het landschap vervaagd. Momenteel wordt binnen het samenwerkingsverband Holland-Rijnland gewerkt aan het realiseren van een versterking en uitbreiding van de oorspronkelijke landgoederenstructuur.

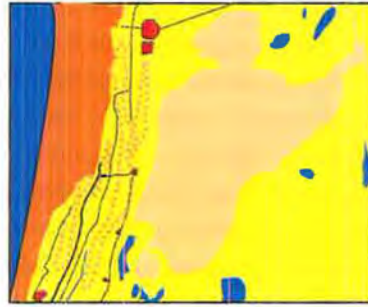
De kenmerkende openheid in het bollengebied staat steeds meer onder druk. Alsgevolg van veranderende productiemethoden en wijzigingen in teelt dreigt steeds meer ondersteunende bedrijvigheid in het landschap te verschijnen. Dit zorgt voor extra bebouwing in het gebied in de vorm van kassen en schuren. Situering en de dichtheid van de aanvullende bebouwing draagt niet in alle gevallen bij aan een aantrekkelijk landschap. Op sommige plaatsen gaat het zicht op de bollenvelden - hét beeldmerk van de streek - verloren te gaan. De streek onderkent dit probleem. Zij werkt daarom ook in het kader van het Pact en Offensief van Teylingen aan behoud en versterking van het bollencomplex, met behoud en herstel van haar internationaal bekende karakteristieken.

Vele ruimtelijke transformaties spelen zich sluipenderwijs af. Dit heeft tot gevolg dat de kwetsbare historische structuren verdwijnen of vernippen en dat niet altijd nieuwe structuren met ruimtelijke kwaliteit en potentie worden toegevoegd.

Binnen twee eeuwen een totale transformatie van het gebied.

Zand en water waren voor lange tijd beeldbepalende elementen. Afgraving en drooglegging hebben het gebied op grote schaal en in korte tijd doen veranderen.

Haarlemmermeer

De grootschalige droogmakerij Haarlemmermeer is een afgebakende landschappelijke eenheid; met name door de continue Ringvaart en het grote verschil in inrichting aan beide zijden hiervan. Kenmerkend zijn de ruime opzet in blokken van 2 bij 3 kilometer met grote kavels ingeklemd tussen polderwegen. Binnen deze blokken liggen 30 kavels van 200 bij 1000 meter rug aan rug gescheiden door een poldertocht. Aan de randen van de polder, waar deze blokken niet meer passen, bevinden zich kleinschaligere overgangsgebieden. De lange polderwegen met populierenrijen en verspreide bebouwing op erven zijn gezichtsbepalend in het open akkerbouwgebied.

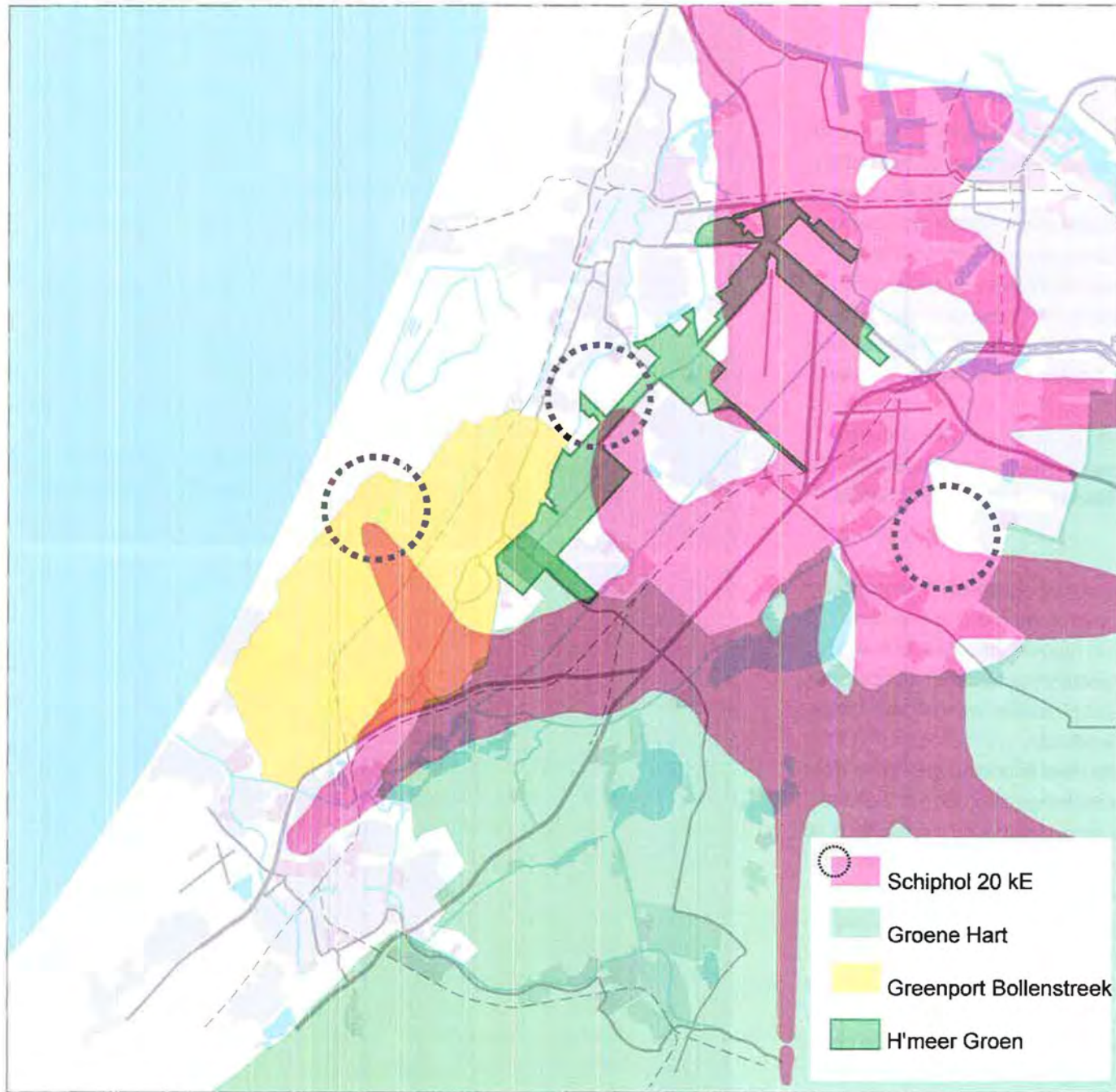
De kleine kernen bevinden zich met name in de randzone. De oude kruisdorpen Hoofddorp en Nieuw-Vennep centraal in Haarlemmermeer zijn sinds de jaren 60 uitgegroeid tot moderne kernen, waarin de 'jaarringen' nog duidelijk herkenbaar zijn.

Een groot deel van de Haarlemmermeer is nu nog agrarisch (akkerbouw). Deze functie staat echter onder grote druk van stedelijke ontwikkeling. Steeds meer open gebied wordt bebouwd en nieuwe infrastructuur wordt aangelegd. Hierdoor is de oorspronkelijke polderstructuur met zijn polderlijnen steeds minder herkenbaar. Ook het karakteristieke verschil aan beide zijden van de Ringvaart is steeds minder zichtbaar.

Het noordelijk deel wordt voor een belangrijk deel in beslag genomen door Schiphol met de daaromheen gelegen grootschalige kantoor- en logistiekcomplexen. Vooral het gebied langs de A4 rond Hoofddorp, aansluitend op de Zuidas, biedt ruimte aan ontwikkeling van bedrijfsterreinen en kantoorlocaties, met name voor Schiphol gebonden activiteiten.

Het zuidelijk deel van Haarlemmermeer ligt in het Groene Hart en onder de vliegroutes van en naar Schiphol (20 Ke-contour). Hierdoor heeft dit deel nog veel meer zijn oorspronkelijke agrarische karakter. Naast alle stedelijke ontwikkelingen wordt er aan de westzijde, aansluitend bij Haarlem, Hillegom en Lisse een groot recreatiegebied van circa 2000 hectare ontwikkeld in het Strategisch groenproject Haarlemmermeer Groen.

Randvoorwaarden Nota Ruimte

3. Beleidscontext

In dit hoofdstuk is het relevante ruimtelijke beleid voor het studiegebied samengevat. Een uitgebreidere beschrijving van het ruimtelijk beleid is opgenomen in de bijlage. Dit hoofdstuk beperkt zich tot de hoofdlijnen van het beleid per thema.

3.1 Water

Het adviesrapport van de Commissie Waterbeheer 21ste eeuw vormt de basis voor het waterbeleid van de 21ste eeuw. De commissie concludeert in haar advies dat door klimaatsveranderingen, het stijgen van de zeespiegel en de toenemende verstedelijking de waterhuishouding vaak niet op orde is en er zich gevaarlijke situaties kunnen voordoen.

De commissie adviseert om in de toekomst niet alleen meer in te zetten op techniek, maar ook op ruimte. Voor wateroverlast wordt de trits Vasthouden-Bergen-Afvoeren voorgesteld, voor watertekort de trits Vasthouden-Bergen-Aanvoeren. Op 2 juli 2003 ondertekenden Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Dit akkoord bevat afspraken om de adviezen van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw uit te werken.

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) vormt het nieuwe wettelijke kader voor het waterkwaliteitsbeheer. Dit wordt in de Nederlandse wetgeving verankerd. De KRW is vanaf eind 2000 van kracht. De centrale doelstelling van de KRW is het bereiken van een goede toestand voor alle Europese wateren in 2015.

De hoofddoelstelling van de deelstroomgebiedvisie (DSGV) Midden-Holland is het streven naar robuuste en ecologisch gezonde watersystemen, gebaseerd op de principes van integraal en duurzaam waterbeheer. Om knelpunten voor veiligheid en wateroverlast in de Haarlemmermeerpolder op te lossen wordt in de DSGV het volgende aangegeven:

- het oppervlak aan open water moet worden vergroot.

- Zwaansbroek is aangewezen als locatie voor piek-, voorraad- en/of calamiteitenberging die noodzakelijk is voor het oplossen van actuele problemen.
- de zuidpunt van de Haarlemmermeerpolder wordt aangewezen als geschikte locatie voor waterberging welke gevrijwaard moet blijven van ongewenste ontwikkelingen.

Ter compensatie van peilaanpassingen voor de bollenteelt is er in de Bollenstreek behoefte aan 50 hectare boezemwater.

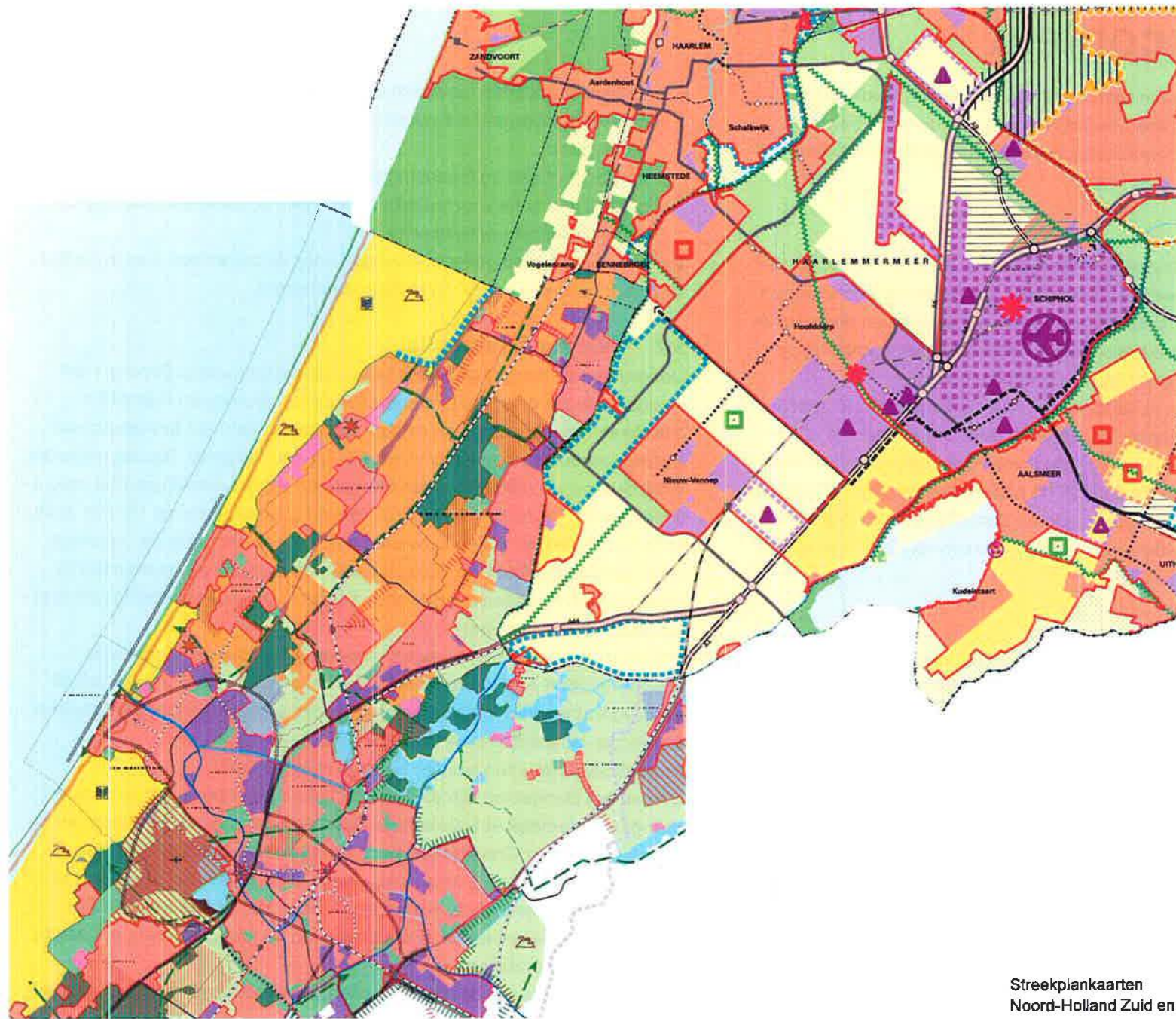
3.2 Natuur & recreatie

Onderdeel van het plangebied is het nationaal landschap Groene Hart. In algemene zin geldt dat binnen nationale landschappen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn, mits de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden of worden versterkt ('ja, mits'-regime). Binnen nationale landschappen is ruimte voor ten hoogste de eigen bevolkingsgroei (migratiesaldo nul). De provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht zullen in opdracht van het rijk en in overleg met andere betrokkenen (verenigd in het Bestuurlijk Platform Groene Hart) een 'Ontwikkelingsprogramma Groene Hart' opstellen dat uitwerking geeft aan het ontwikkelingsperspectief voor het Groene Hart.

Het noordelijk deel van Haarlemmermeer ligt binnen de voormalige Rijksbufferzone Amsterdam-Haarlem. Binnen de Nota Ruimte wordt dit omgevormd tot grootschalig regionaal groengebied. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk mits de landschappelijke en recreatieve kwaliteiten worden behouden of versterkt.

Binnen het plangebied zijn drie grootschalige groenprojecten in ontwikkeling, voornamelijk in Haarlemmermeer. Het Strategisch Groenproject Haarlemmermeer Groen (1600 ha.), Mainport & Groen (400 ha.) en Amstel Groen (550 ha.). Deze projecten zijn nodig om het chronisch tekort aan recreatieruimte te verhelpen. Tevens kunnen deze gebieden bestaande natuurgebieden, zoals de duinen en landgoederen, ontlasten, versterken en verbinden.

De natuurgebieden in de streek (duinen, landgoedbossen en weidevogel-

Streekplankaarten
Noord-Holland Zuid en Zuid-Holland West

reservaten) worden beschermd. Tussen deze gebieden is de realisatie van een aantal groene verbindingen voorzien. Tevens wordt voorzien in verdere versterking en aaneenschakeling van de landgoederenstructuur.

3.3 Cultuurhistorie

De Nota Belvedere van de ministeries VROM, V&W, LNV en OC&W, stelt voor om te gaan met cultuurhistorie volgens de strategie 'behoud door ontwikkeling'. Cultuurhistorie is mede bepalend voor de plaatsing en vormgeving van nieuwe ontwikkelingen. De verschillende ruimtelijke en culturele identiteiten van de onderscheiden gebieden en de wijze waarop die gebieden tot stand zijn gekomen, worden gerespecteerd en zo mogelijk benadrukt. De Cultuurhistorische waardekaarten (CHW-kaarten) van de provincies zijn het wegingskader voor ontwerp en ontwikkeling. Het denken in identiteiten en ensembles is uitgangspunt van het ruimtelijk ordenen. Dit leidt tot beschermen, óf verbeteren, óf transformeren van cultuurhistorische elementen, dusdanig dat de ruimtelijke kwaliteit centraal staat. Voor de bollenstreek is het achterliggende gedachtegoed van 'Open Geest' en het landschapsbeleidsplan basis voor verdere ontwikkeling. In Haarlemmermeer is de omgang met cultuurhistorie vastgelegd in de Ontwerp Basiskaart. Een bijzondere plaats in de ontwikkeling verdient het Unesco monument Stelling van Amsterdam, waarvoor provinciale en gemeentelijke visies en leidraden zijn ontwikkeld.

3.4 Bereikbaarheid & infrastructuur

In de streekplannen Noord-Holland zuid en Zuid-Holland west zijn infrastructuurmaatregelen opgenomen om de bereikbaarheid tot 2010 te garanderen. Ook zijn opties voor de toekomst opgenomen. Voor Haarlemmermeer geldt dat de Omgelegde N201 en de nieuwe takken van de Zuidtangent worden gerealiseerd. Ook moet een verbinding ontstaan tussen A9 en N201. In de toekomst is een verbinding tussen N208 en N206 wenselijk. Ook met de capaciteit van het regionale wegennet vergroot.

In Zuid-Holland wordt, in het kader van Stedenbaan, onderzocht hoe de bestaande railverbinding tussen Leiden en Haarlem beter te benutten is

en de bestaande en mogelijk nieuwe stations te benutten als groeipunten voor verdere verstedelijking. Opening van een nieuw station bij Sassenheim wordt nagestreefd. Ook de locatie van andere stations wordt nader onderzocht. Inzet van beleid is een betere benutting van het bestaande wegennet en een optimale inpassing van nieuwe of te vernieuwen wegen. Met name de oost-west verbindingen vereisen aanpassing en uitbreiding. Ter hoogte van Hillegom wordt een verbinding opportuun geacht tussen de N206 en de N205.

3.5 Schiphol

Schiphol moet zich tot 2030 op de huidige locatie verder moeten ontwikkelen. Het beleid is gericht op een blijvende bijdrage van de luchthaven aan de internationale concurrentiepositie van de Randstad. Bij de inrichting van de Noordvleugel van de Randstad voor andere ruimte-vragende functies moet voldoende ruimte worden gelaten voor de verdere ontwikkeling van de mainport Schiphol. Dit betekent dat woningbouw in de omgeving van de luchthaven op plaatsen waar dit uit een oogpunt van geluid en veiligheid niet wenselijk is, moet worden vermeden.

3.6 Landbouw

In de nota Ruimte zijn vijf locaties van internationaal belang aangewezen als Greenport. Binnen deze locaties moet de landbouwfunctie behouden blijven en versterkt worden. Voor de gebiedsuitwerking betreft dit het glastuinbouwcomplex Aalsmeer en omstreken voor de bloemteelt en de Bollenstreek voor de bollenteelt. De provincies hebben het voortouw om dit beleidsmatig uit te werken en ruimtelijk te verankeren in hun streekplannen.

Het behoud en versterking van het bollencomplex wordt gegarandeerd door het Pact respectievelijk het Offensief van Teylingen te blijven onderschrijven en door daadwerkelijk uitvoering te geven aan de gemaakte afspraken. Het bollencomplex wordt daarbij beschouwd als het geheel van activiteiten die gericht zijn op de ontwikkeling van nieuwe soorten en varianten, het produceren en distribueren van bloembollen, vaste planten en bloemen inclusief de toelevering aan de hierbij betrokken bedrij-

ven. Naast de economische functie van het bollencomplex is het van landschappelijk, recreatief en met name toeristisch van internationale betekenis.

3.7 Woningbouw

Bij de inrichting van de Noordvleugel van de Randstad voor andere ruimtevrage functies moet voldoende ruimte worden gelaten voor de verdere ontwikkeling van de mainport Schiphol. Dit betekent dat woningbouw in de omgeving van de luchthaven op plaatsen waar dit uit een oogpunt van geluid en veiligheid niet wenselijk is, moet worden vermeden. Concreet betekent dit dat er buiten de in de verstedelijkingsafspraken vastgelegde locaties (Vinex en Vinac 2010) geen nieuwe uitleglocaties kunnen worden ontwikkeld ten behoeve van woningbouw binnen de 20 Ke-contour behorende bij het vijfbanenstelsel en om een drietal in de Nota Ruimte aangegeven locaties die in de buurt van intensief gebruikte vliegroutes liggen. Dit zijn de gebieden bij Hoofddorp West, Noordwijkerhout en de Legmeerpolder. In het geval in de toekomst vliegroutes wijzigen dan wel tot een ander banenstelsel wordt besloten, zal de 20 Ke-contour respectievelijk de dan geldende Lden contour bepalend zijn voor de mogelijkheden voor nieuwe uitleglocaties.

De streekplannen maken woningbouw binnen de rode contouren mogelijk. Onderzoek naar de ontwikkeling van de nieuwe uitleglocatie van 5000 woningen in Hoofddorp-West vóór 2010 en onderzoeken van de mogelijkheid om ná 2020 nog eens 5000 woningen toe te bouwen is mogelijk. Op enkele zeer specifieke locaties buiten de rode contour kan in zeer lage dichtheden woon- of werkfunctie in de vorm van landgoederen worden ontwikkeld. Dit alleen als er een bijdrage wordt geleverd aan groenontwikkeling en recreatiewaarde.

3.8 Economische ontwikkeling, bedrijvigheid & commerciële voorzieningen

Voor vestiging van bedrijven in de nabijheid van de Luchthaven geldt het criterium van gebondenheid aan de luchthaven. Dit uit oogpunt van behoud van de landzijdige bereikbaarheid, veiligheidsdoelstellingen en toekomstige

ruimtebehoefte van de primaire vervoersfunctie van de Mainport. Daarnaast moet ruimte voor lokale en regionale bedrijvigheid gevonden worden.

3.9 Milieu

De Europese regelgeving op milieugebied is de laatste tijd verscherp. Dit resulteerde onder andere in wetgeving op het gebied van luchtkwaliteit, fijn stof, externe veiligheid en de vogel- en habitatrichtlijn. De provincies hebben hun beleid neergelegd in Beleidsplannen Milieu en Water. Verbetering van de milieukwaliteit en duurzame ruimtelijke ontwikkeling zijn uitgangspunten. Zonerings langs infrastructuur en rond grotere bedrijven kan van invloed zijn op de ruimtelijke mogelijkheden.

De gemeente Haarlemmermeer streeft met zijn Milieubeleidsvisie gemeente Haarlemmermeer naar een duurzame ruimtelijke ontwikkeling. De milieukansenkaart Haarlemmermeer 2030 geeft daarbij aan welke functie vanuit milieuoogpunt het best op welke plek gerealiseerd zou kunnen worden. De gemeente streeft naar een evenwicht tussen enerzijds stedelijke en economische ontwikkelingen en anderzijds naar een leefbare omgeving, meer ruimte voor water en groen en een verminderde milieudruk. Tevens heeft zij milieudoelstellingen gedefinieerd voor de milieuthema's water, groen, mobiliteit, geluid, veiligheid, ruimtegebruik en energie. Per te ontwikkelingen woon- en werklokatietypes (in totaal 17) zijn de milieukansen bepaald waarop zij wil inzetten.

3.10 Plannen van derden

Naast het overheidsbeleid zijn diverse partijen, zoals de Kamer van Koophandel, Bouwfonds, vereniging Deltametropool en de gezamenlijke milieufederaties actief met plannen in het gebied. Deze plannen pogen sectorale, dan wel integrale invulling te geven aan deelgebieden. De afweziging voor het gehele plangebied wordt hierin echter niet gemaakt. In de loop van het proces zal moeten blijken in hoeverre deze plannen passen binnen de gebiedsuitwerking.

3.11 Concluderend

In het plangebied buitelen beleid, beperkingen en regelgeving over elkaar

heen. Dit uit zich meer en meer als een knellend korset. Dit geldt niet alleen voor rijksbeleid, zoals de 20 Ke contour, het Luchthavenindelingsbesluit en de Europese richtlijnen luchtkwaliteit en externe veiligheid. Ook bijvoorbeeld het Pact van Teijlingen blijkt in de praktijk weinig bewegingsruimte te bieden, juist ook voor de bollensector. In Haarlemmermeer levert de veelheid van, soms conflicterend, beleid een noodzaak tot keuzes, of combinaties op. Als alle beleidslijnen naar de 'letter van de wet' worden gelezen is ontwikkeling in het gebied nauwelijks mogelijk.

Het huidige beleid is in veel gevallen weinig integraal van karakter. De opgaven in de gebieden worden complexer en de beperkingen groter. Het gebrek aan samenhang tussen plannen en gebieden onderling maakt echte keuzes in ruimtelijk beleid lastig. Op deze manier is niet al het beleid tegelijk uitvoerbaar. Een keuze maken voor of tegen verschillende beleidsvelden is echter ook onwenselijk.

Om tot een oplossing te komen is een integrale benadering nodig waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met beleidsuitgangspunten. Hierbij moet de 'geest van de wet' voor ogen worden gehouden, maar moeten wellicht ook concessies worden gedaan aan vigerend beleid ('letter van de wet'). Hoofdstuk 4 laat de kaders en speelruimte binnen de verschillende thema's zien. In hoofdstuk 5 wordt een aanzet gegeven voor de modellen en opties voor de toekomst. In de volgende fase worden in modellen integrale keuzes voor de toekomst inzichtelijk gemaakt. Hierbij staat het herkennen en erkennen van belangen en dilemma's voor de verschillende thema's centraal.

Kwelsituatie Haarlemmermeerpolder

4 Sectorale opgaven & opties

In dit hoofdstuk wordt zoveel mogelijk inzichtelijk gemaakt wat er speelt op verschillende beleidsterreinen, voorzover dit van belang is als basis voor het maken van modellen:

- welke opgaven liggen er (kwantitatief/kwalitatief);
- welk beleid is er voor de sector geformuleerd;
- welke projecten worden er voorbereid of gerealiseerd;
- welke ruimtelijke opties liggen er om opgaven of beleid te realiseren.

4.1 Water

4.1.1 Huidige situatie

Op dit moment liggen er in de Haarlemmermeerpolder problemen om de polder droog te kunnen houden. Dit vindt vooral oorzaak de 'te zuinige' inrichting van de polder, met te weinig waterlopen en te weinig ruimte voor waterberging. Op dit moment is slechts circa 3 % van het totale oppervlak van de polder open water. Dit betekent dat de bergingscapaciteit in het open water te gering is om bij neerslagbuien grote peilstijgingen te kunnen verwerken. Op dit moment is de maximale bemalingscapaciteit voor de Haarlemmermeer, zoals toenmalig vastgelegd in het waterakkoord tussen Groot Haarlemmermeer en Rijnland, volledig benut. Er zullen aanvullende maatregelen nodig zijn om toekomstige overlast situaties te voorkomen.

De horizontale grondwaterstroming in het eerste watervoerende pakket is sterk naar het centrum van de polder gericht. De stijghoogte varieert van NAP -2,50 m aan de westrand tot NAP -6,00 m in het midden. Hierdoor is in grote delen van de polder sprake van een kwelsituatie. Deze wordt mede veroorzaakt door de lage ligging van het gebied, door de geringe weerstand van de holocene deklaag en door de ingestelde peilen in de polder. Rondom Hoofddorp zelf vindt infiltratie van regenwater plaats. Dit wordt veroorzaakt door de geringe weerstand van de deklaag en een stijghoogte die ongeveer gelijk is aan de oppervlaktewaterpeilen.

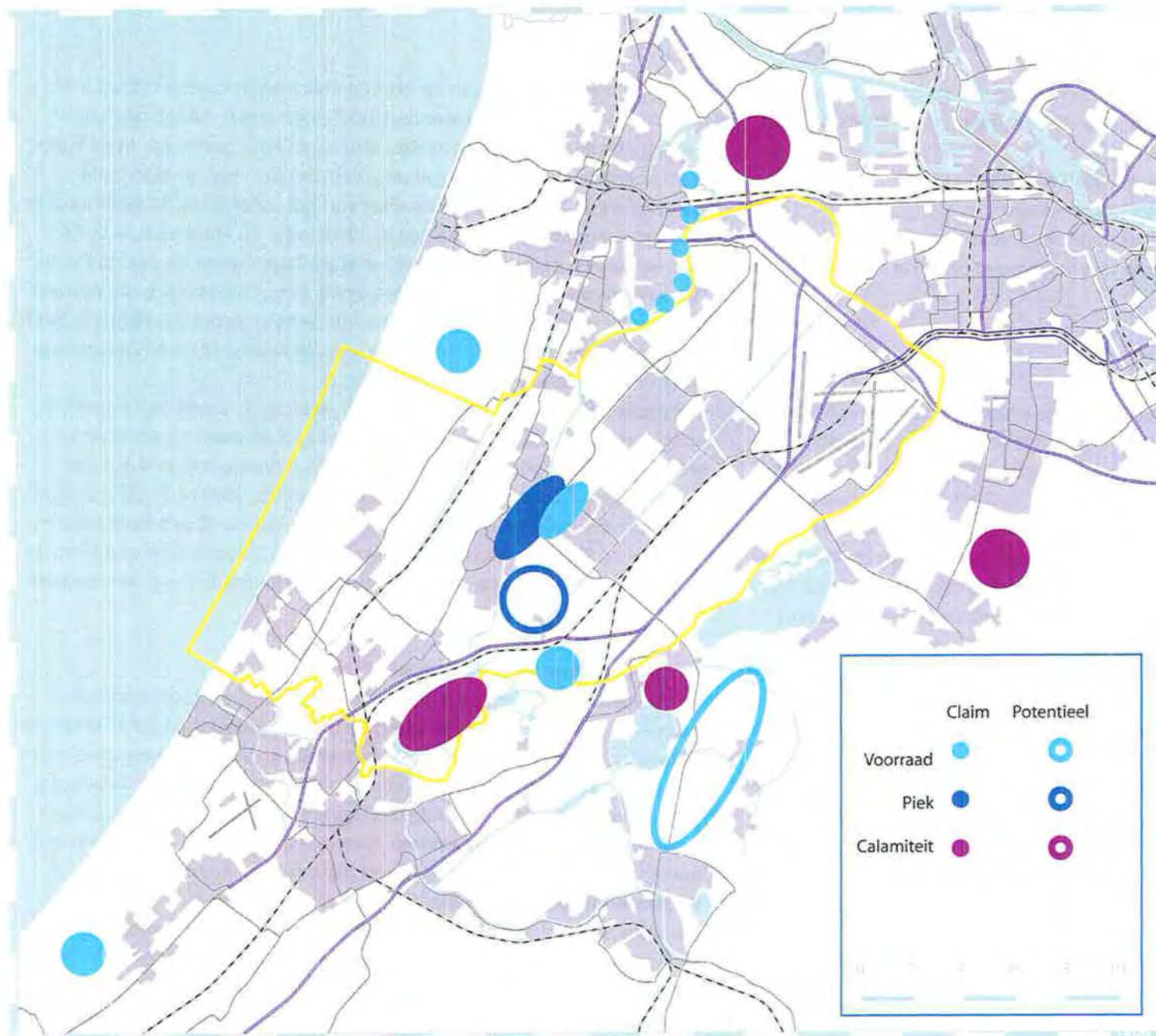
Kenmerkend voor het oppervlaktewater in de Haarlemmermeerpolder is het verhoogde chloridegehalte, welke veroorzaakt wordt door de brakke kwel, die in de gehele Haarlemmermeerpolder in meer of mindere mate

optreedt. In het noorden van de Haarlemmermeerpolder komt kwel voor met chloridegehalten van meer dan 1.000 mg/l (zout). Langs de randen kan het chloridegehalte minder dan 200 mg/l (zoet) bedragen. In de Ringvaart schommelt het chloridegehalte rond de norm van de algemene milieukwaliteit (200 mg/l). De kwaliteit van het water in de Ringvaart wordt enerzijds bepaald door het inlaten van Rijnwater en anderzijds door de hoeveelheid en samenstelling van het uitgeslagen water uit met name de Haarlemmermeerpolder. Praktijk gegevens laten zien dat er grote hoeveelheden zout uit de Haarlemmermeerpolder worden gemaald. Hierdoor heeft de Haarlemmermeerpolder een sterk verziltend invloed op het boezemsysteem van Rijnland.

Het oppervlaktewater in de Haarlemmermeerpolder bevat daarnaast een hoog nutriëntengehalte. Ook dit wordt deels veroorzaakt door de (voedselrijke) kwel. Op grond van het gemiddelde nutriëntengehalte kan het polderwater omschreven worden als sterk eutroof. Hetzelfde geldt in algemene zin ook voor het water in de Ringvaart. Ook de oppervlaktewater in de Duin- en Bolenstreek is sterk eutroof waarbij de bollenteeltpercelen, de oude glastuinbouw en de afvalwaterzuiveringsinstallaties als belangrijkste bronnen kunnen worden aangemerkt.

4.1.2 Wateropgaven kwantitatief

Uit de studies Waterbezwaar fase 1 en de Faalkansenstudie Haarlemmermeerpolder zijn de poldersystemen globaal getoetst op het voorkomen van wateroverlast. Voor deze poldersystemen is gesteld dat als gevolg van hevige regenval de kans op het optreden van wateroverlast in de polders, met mogelijke schade tot gevolg, niet vergroot mag worden door te hoge waterstanden in de polderwateren. Deze kans op falen is globaal getoetst aan de werknormen uit het NBW. Het blijkt dat met name een aantal landbouvvakken in de Haarlemmermeerpolder niet aan de normen uit het NBW voldoen. Voor een groot aantal vakken zijn de marges erg klein. Op korte termijn moeten maatregelen getroffen worden om wel aan deze normen te gaan voldoen. Voor verstedelijkt gebied worden de normen wel gehaald. Van belang is echter daarbij dat bij verdere verstedelijking

Opgave waterberging

volgens het concept van waterneutraal bouwen wordt gewerkt om aan de normen te kunnen blijven voldoen. De mate waarin maatregelen getroffen kunnen worden zal in de studie Waterbezwaar fase 2 nader worden uitgewerkt.

In de studie Waterbezwaar Fase 1 is het huidige en toekomstige (2025) maatgevende waterbezwaar op Rijnlands boezemsysteem bepaald. Daarbij is ook een doorkijk naar het jaar 2050 gegeven. Uitgangspunt is de veiligheidsnorm van 1/100 jaar (de veiligheid van het boezemsysteem mag eens in de 100 jaar falen). Uit de studie werden een aantal zaken duidelijk:

- het boezemsysteem van Rijnland voldoet momenteel niet aan de vereiste veiligheidsnorm van 1:100 jaar
- door klimaatsveranderingen en toename verhard oppervlak neemt de veiligheidsnorm af
- met het verdubbelen van de gemaalcapaciteit bij Katwijk wordt in de toekomst nog niet aan de veiligheidsnorm voldaan
- er moet ruimte gevonden worden voor het bergen van piekafvoeren vanuit het boezemsysteem in met name het zuidelijk deel en het centraal gelegen deel van Rijnland. Voor de Haarlemmermeerpolder werd daarmee duidelijk dat ruimte gevonden moet worden voor het kunnen bergen van 1 miljoen m³ water (Piekberging).

Met de inrichting van de peilvakken de Zijk is Rijnlandsboezem met zo'n 50 ha verkleint. Deze structurele afname van de boezemcapaciteit wordt momenteel binnen de peilvakken, indien noodzakelijk, opgelost. Voor een structurele oplossing zal compensatie in de Bollenstreek gevonden moeten worden. Daarnaast zal alle extra verharding die in de Bollenstreek wordt gerealiseerd ook voldoende gecompenseerd moeten worden.

Opties voor oplossingen

Om piekberging in de Haarlemmermeerpolder mogelijk te maken zijn twee zoekgebieden voor waterberging (Zwaansbroek, tussen Zwaanshoek en Lisserbroek, en de zuidpunt in de Haarlemmermeerpolder) in het streekplan Noord-Holland Zuid opgenomen.

Voor 2012 wordt in de Haarlemmermeerpolder een piekbergingslocatie van 1 miljoen m³ ingericht (zoals onderschreven is in de intentieovereen-

komst met de provincie Noord-Holland en de gemeente Haarlemmermeer). Hierbij zal zoveel als mogelijk gezocht moeten worden naar vormen van functiecombinatie. Als combinatiemogelijkheden met natuur en recreatie kan het Raamplan Haarlemmermeer Groen als basis dienen.

Om wateroverlast in peilvakken te voorkomen kan gedacht worden aan het graven van extra open water (fijnmazige oplossingen). Deze oplossing is in de Haarlemmermeerpolder slechts beperkt mogelijk doordat het Luchthaven Indeling Besluit onder andere zegt dat er in een straal van 6 km vanaf de kop van de startbaan geen water aangelegd mag worden dat groter is dan 3 ha. Daarnaast leidt het graven van extra open water tot een toename van de kwel, met daaraan gekoppelde negatieve gevolgen voor de waterkwaliteit (bijvoorbeeld verhoogd zoutgehalte in het water). Op inrichtingsniveau kan bekeken worden in welke mate fijnmazige oplossingen gebruikt kunnen worden. Er moet wel rekening gehouden worden met het feit dat ook fijnmazige oplossingen, welliswaar op meer beperkte schaal, de nodige ruimte zal claimen.

Om wateroverlast in stedelijk gebied te voorkomen geldt het uitgangspunt dat waterneutraal gebouwd moet worden.

4.1.3 Wateropgaven kwalitatief

De waterbehoefte van Rijnland wordt gevormd door peilhandhaving, verziltingbeheersing, de normering van de watervraag en de landelijke waterverdeling. Voor zowel de Haarlemmermeer als voor de Duin- & Bollenstreek wordt veel water ingelaten om het watersysteem te verversen, waarmee de symptomen van verzilting, zuurstofloosheid, en eutrofiering wordt bestreden. Met name de fysisch-chemische waterkwaliteit als ook een goede ecologische waterkwaliteit worden in de Duin- & Bollenstreek niet gerealiseerd door forse overschrijdingen van fosfaat en strikstof. Hiervoor gelden de directe uitspoeling uit de bollenteeltpercelen, de oude glastuinbouwgebieden en de afvalwaterzuiveringsinstallaties als belangrijkste bronnen.

Voor de toekomst wordt een toename van de interne verzilting (hierbij is de autonome verzilting de hoofdfactor) en een toename van de externe verzilting (veroorzaakt door de schutsluis bij Spaarndam) verwacht. Daarnaast

Opties waterberging: fijnmazig

zal ook de verzilting van Rijnlands inlaatpunt bij Gouda toe gaan nemen. Dit betekent dat minder water beschikbaar zal komen om interne verzilting- en eutrofierverschijnselen op te kunnen lossen. Zonder alternatieve oplossingen zullen de huidige knelpunten groter worden, terwijl er in de toekomst meer knelpunten op het gebied van landbouw en natuur zullen bijkomen.

Daarnaast wordt ingezet om bij functiewijziging of functie aanpassing volgens het principe van "stand still 2000" te werk te gaan. Dit betekent dat de (ecologische en chemische) kwaliteit voor het boezemsysteem en op polderniveau niet ten opzichte van het basis jaar 2000 mag verslechteren.

Opties voor oplossingen

Om de waterkwaliteitsproblemen het hoofd te kunnen bieden zal geïnvesteerd moeten worden in de reductie van de waterbehoefte (verkleinen

Opties waterberging: grootschalig

van de zoetwatervraag), in alternatieve aanvoer van zoet water en in het uitvoeren van maatregelen op het gebied van de ruimtelijke ordening. Bij dit laatste kan gedacht worden aan het situeren van de juiste functie op de juiste plek (dus bijvoorbeeld geen zoutgevoelige gewassen telen op locaties met een sterke zoutbelasting vanuit kwel). Reductie van de waterbehoefte is potentieel mogelijk door brongerichte maatregelen. Hieronder kunnen veranderingen in het peilbeheer van de kwelpolders verstaan worden. Maar ook verandering in landgebruik (beperken zoutgevoelige teelten) of het positioneringsprincipe (schone functies bovenstrooms en vervuilende functies benedenstrooms) kunnen de lokale waterbehoefte sterk reduceren. Daarnaast wordt bij functiewijzigingen gestreefd om in te zetten een stand-still principe. Hierbij zal gelden dat de chemische en ecologische kwaliteit voor het boezemsysteem en op polderniveau niet ten opzichte van een basisjaar mag verslechteren. Voor basisjaar kan het jaar

Opties waterberging: combinatie van fijnmazig-grootschalig, bijvoorbeeld verlegde hoofdvaart

2000 gebruikt worden.

In de studie Watervraag Haarlemmermeerpolder is gekeken of de zoetwatervraag in de Haarlemmermeerpolder verkleint kan worden door (volledig) in eigen waterbehoefte te voorzien, waarbij gestreefd wordt naar het zo veel mogelijk vasthouden van gebiedseigen water (principe van eigen broek ophouden). Met dit water kan het gebied in een deel van de waterbehoefte voorzien. Hierbij blijkt dat, afhankelijk van de mate van acceptatie van eventueel optredende schade, het inrichten van een seizoensberging een zeer effectieve maatregel is. In het Streekplan Noord-Holland Zuid is daarvoor in de Haarlemmermeerpolder in een aanleg van 2 miljoen m³ seizoensberging voorzien. Omdat de totale watervraag van de Haarlemmermeerpolder te groot is om vanuit één seizoensbekken te kunnen bedienen moet verder gezocht worden naar het inzetten van vormen van

seizoensberging of fijnmazige oplossingen om de lokale watervraag op te lossen (het principe van eigen broek ophouden).

Langs de binnenduinranden ten zuiden van Katwijk en ten noorden van De Zilk bij Noordwijkerhout is hoogwaardig duin- en kwelwater beschikbaar. Door herinrichting van het watersysteem aldaar en het inrichten van voorraadbergingen kan dat water mogelijk vastgehouden en benut worden. Voor de eutrofiering in de Bollenstreek wordt in het kader van het uitvoeringsplan water en de Europese Kaderrichtlijn gezocht naar oplossingen.

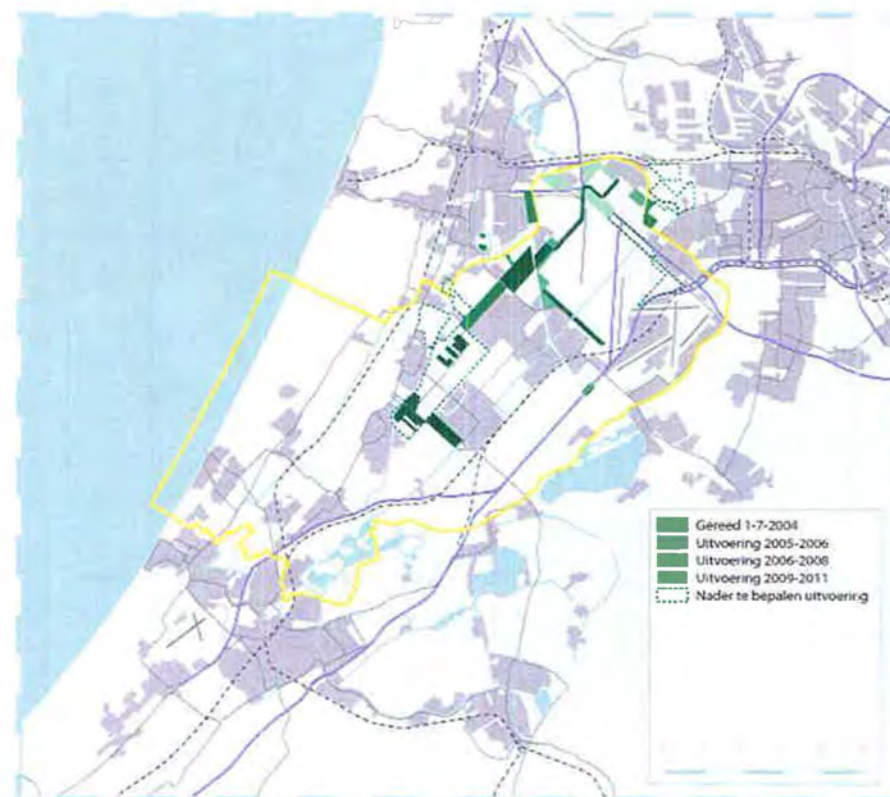
4.1.4 Concluderend

Bij het ontwikkelen van modellen in de integrale gebiedsuitwerking nota ruimte gelden de volgende uitgangspunten:

- Piekberging, al dan niet in functiecombinatie, conform intentieovereenkomst (besluit van VV 2003, en onderbouwing wateropgave Noord-Holland in de Haarlemmermeer) in de Haarlemmermeerpolder uit te werken,
- Op dit moment ruimte te vinden om tenminste 2 miljoen m³ seizoensberging in combinatie met andere functies in de Haarlemmermeerpolder onder te brengen,
- Bij nieuwe functie-ontwikkeling het principe van 'eigen broek op houden' uit te dragen (zelf voorzien in eigen waterbehoefte),
- Bij functieontwikkeling of functiewijziging minimaal in te zetten op het stand-still principe 2000,
- Bij woningbouw te eisen dat waterneutraal gebouwd wordt, waarbij innovatie voor het vinden van alternatieven voor 15% norm oppervlaktewater ingezet kan worden, totdat bewezen is dat dit alternatief daadwerkelijk werkt
- Bij woningbouw te eisen dat gestreefd wordt naar het afkoppelen van hemelwater op het rioelstelsel
- In de Duin- en Bollenstreek moet zal compensatie voor de afname van capaciteit van het boezemwater gevonden moeten worden.
- In de Duin- & Bollenstreek kan wellicht het kweelwater afkomstig uit de duinen ingezet worden als bron van kwalitatief goed zoet water.

Beleid en opgave groen & recreatie

Strategisch groenproject 'Haarlemmermeer Groen'; stand van zaken van de realisatie

4.2 Natuur & recreatie

4.2.1 Groengebieden in de Haarlemmermeer en de Bollenstreek

Haarlemmermeer kent een groot tekort aan groene ruimte voor recreatie. De Bollenstreek en Bennebroek grenzen aan het duingebied dat een belangrijk uitloopgebied voor omwonenden vormt. Het duingebied staat daarnaast onder sterke recreatiedruk vanuit de ruimere omgeving. Verder liggen er in de streek nog (de restanten van) oude landgoederen. Een deel daarvan is openbaar toegankelijk.

In Haarlemmermeer en in delen van de aangrenzende gemeenten (Lisse, Hillegom, Haarlem) is vanwege het tekort aan groen- en recreatiegebieden en ter ontlasting van het duingebied tezamen met de provincie en andere belanghebbende partijen het project 'Haarlemmerméer Groen' opgezet. Een aantal jaren wordt al gewerkt aan planvorming en uitvoering van dit Strategische Groen Project (SGP) aan de westzijde van de polder, met uitloopgebieden in ondermeer de Bollenstreek.

De realisering van de groene recreatiegebieden blijft echter achter bij de oorspronkelijke plannen. Momenteel is ongeveer 600 ha. aan nieuw groengebied gerealiseerd. 1400 ha. staat nog in de planning. Bij verdere uitbreiding van het woningaantal zal naar verwachting dit groenareaal nog verder moeten worden vergroot (met naar schatting zo'n 400 ha.).

Daarnaast wordt er ca 400 ha groen aangelegd in de noordelijke Haarlemmermeer in het kader van het Convenant Mainport en Groen. De stichting Mainport en Groen is verantwoordelijk voor de realisatie.

In het Kader van de VINAC wordt het project Amstelgroen gerealiseerd (totaal 550 ha). Binnen de Haarlemmermeer ligt hier een opgave van 140 ha tussen Hoofddorp en Nieuw Vennep, alsmede de (recreatieve) verbinding van dit gebied met de delen in Aalsmeer, Uithoorn en Amstelveen.

4.2.2 Ecologisch groengebieden en verbindingen

In beide landschappen van de gebiedsuitwerking is de ecologische waarde bescheiden. Grote delen van het gebied worden intensief gebruikt door de land en tuinbouw. De waterkwaliteit ondervindt hiervan de gevolgen. In de oude landgoederen is sprake van een meer bijzondere soortenrijkdom.

Grenzend aan het studiegebied vormen de duinen een waardevolle, grootschalige noord-zuid verbinding.

Ondanks de bescheiden natuurwaarde wordt wel waarde gehecht aan de aanwezige dier- en plantensoorten. In beide gebieden is het streven gericht op verbetering van de leefomstandigheden van flora en fauna. De kaderrichtlijn water streeft ook naar een verbetering van de waterkwaliteit in de gebieden. Dit kan op termijn ook de ecologische kwaliteiten verhogen. De ervaring leert tevens dat nieuw ingerichte (recreatie)gebieden snel worden gebruikt door veel soorten. Daarbij wordt ook bezien waar mogelijkheden zijn om verschillende habitats tot ontwikkeling te brengen. Naast bos, weide en akkerland kan ook gedacht worden aan plassen- en moerassengebieden waarbij juist de soorten die afhankelijk zijn van een waterrijker omgeving goed gedijen.

Naast het verbeteren van 'kerngebieden' voor natuur liggen er kansen in de ontwikkeling van ecologische verbindingzones. Er ontstaan zo mogelijkheden tot een betere uitwisseling en migratie van populaties.

In de streekplannen staat aangegeven waar deze verbindingen dienen te komen. Belangrijke verbindingen zijn gepland tussen de groengebieden van de Haarlemmermeer naar de Bollenstreek (Keukenhofbos) en van het Keukenhofbos naar de duinen. Realisering ervan stuit echter in beide gebieden op problemen. Het is lastig om de benodigde gronden te verwerven.

4.2.3 Naar een groen raamwerk

In het kader van de gebiedsuitwerking liggen er kansen om tesamen met andere ontwikkelingen te komen tot een samenhangende groenstructuur van recreatief aantrekkelijke en ecologisch waardevolle gebieden.

Daarbij wordt niet alleen gedacht aan uitbreiding van grootschalige groengebieden. Ook een verzorgd en 'aangekleed' en bereikbaar landschap draagt bij aan de recreatieve beleving van de streek. In het Pact van Teylingen staat het beeldend beschreven: "van groeien naar bloeien".

In de Haarlemmermeer ligt de nadruk daarbij op de ontwikkeling van meer

Bestaand groen en recreatie

Plannen groen en recreatie

grootschalige groengebieden t.b.v. de recreatie. In elk geval de afgesproken 1400 ha. aan de westzijde van de polder (LNV en VROM hebben in 1992 vastgelegd dat het SGP Haarlemmermeer buiten de 35 kE-contour dient te liggen), mainport en groen in het noordelijk deel (400 ha) en Amstelgroen tussen Hoofddorp en Nieuw Vennep (140 ha). Daarnaast zijn de verbindingen daartussen van belang.

In de Bollenstreek gaat de zorg met name uit naar het realiseren van de noodzakelijke ecologische en recreatieve verbindingen. Daarnaast is er natuurlijk blijvend aandacht voor het behouden en versterken van de kerngebieden met natuurwaarden, naast het behoud en versterking van het Bollencomplex.

Het aantrekkelijker maken van het landschap gebeurt in de Bollenstreek door het stimuleren van boombeplantingen langs de belangrijkste doorgaande wegen op de oude strandwallen (Heerenwegen) Ook het onderhouden en/of opnieuw aanplanten van houtwallen en hagen tussen verschillende percelen draagt hier aan bij. In de Haarlemmermeer is het streven gericht op het versterken van het groene karakter van de lange lijnen.

Zowel voor het agrarische landschap als de mogelijkheden voor een hoogwaardig vestigingsmilieu voor (nieuwe) bedrijven en (nieuwe) bewoners, vormt een aantrekkelijk landschap een meerwaarde. Om de toekomstige kwaliteit van het gebied een impuls te geven zal nadrukkelijk in samenwerking met andere partijen moeten worden onderzocht hoe water, groen, recreatie, bedrijvigheid en woningbouw in samenhang kunnen worden ontwikkeld. De Haarlemmermeer en de Bollenstreek kunnen op die wijze beide worden gezien als een 'produkt'. Blijvend investeren in het landschap is dan ook noodzaak.

4.2.4 Concluderend

In Haarlemmermeer en Bollenstreek blijft het streven gericht op een versterking van de kwaliteit van de groengebieden. Haarlemmermeer Groen heeft daarvoor al een specifieke opgave liggen.

In de Haarlemmermeer wordt daarbij tevens ingezet op een forse kwantita-

tieve uitbreiding.

In beide gebieden gaat de aandacht uit naar het stimuleren van een aantrekkelijk en bereikbaar agrarisch landschap.

Aanvullend dient in de gebiedsuitwerking nadrukkelijk te worden onderzocht op welke wijze rode en blauwe ontwikkelingen (mede) kunnen bijdragen aan een versterking van de groene en recreatieve kwaliteit van het gebied.

4.3 Cultuurhistorie

4.3.1 Forse transformatie

De laatste 200 jaar is er sprake van een welhaast totale transformatie van het gebied. Ooit waren zand en water de beeldbepalende elementen. In korte tijd komt het landschap door afgraving en drooglegging er anders uit te zien en worden nieuwe functies geïntroduceerd.

Vanaf de jaren zestig volgen transformaties elkaar in hoog tempo op. Zij vinden echter niet op grote schaal en in één keer plaats. De processen spelen zich meer sluipenderwijs af.

Dit heeft tot gevolg dat de kwetsbare historische structuren langzaam verdwijnen of versnipperen en dat niet altijd nieuwe structuren met ruimtelijke kwaliteit en potentie worden toegevoegd.

Gebieden onderscheiden zich van elkaar mede door hun cultuurhistorie. In dit opzicht biedt cultuurhistorie opties tot handelen, zowel op lokaal als regionaal niveau. Ten eerste om in lijn van de ruimtelijke transformaties die het studiegebied hebben gekarakteriseerd, nieuwe denkbare veranderingen in historisch perspectief te plaatsen. Ten tweede om elementen te benutten die een rol kunnen spelen in de toekomst: hetzij als inspiratiebronnen of thematische aanleidingen, hetzij als dragers voor de ruimtelijke structuur, hetzij als waardevolle elementen binnen een nieuw te creëren geheel.

4.3.2 Cultuurhistorie als opgave

De Cultuurhistorische waarden (CHW) kaarten en beleidsnota's zoals de Nota Belvédère en de Cultuurhistorische Regioprofielen (Provincie NH) leggen een stevige basis voor het gebruik van cultuurhistorie in planvorming. De Nota Belvédère geeft het landelijk beleid op het gebied van (omgaan met) cultuurhistorie. Hierin hebben de ministeries VROM, V&W, CWS en LNV gezamenlijk beleid geformuleerd. De nota laat zich samenvatten door de term 'Behoud door ontwikkeling'. Als uitwerking van de nota zijn ontwikkelingsprojecten benoemd. Binnen de gebiedsuitwerking liggen twee Belvédère projecten: landgoederen Verbonden en Geniedijk, ongelijkwaardige kruising. Deze projecten illustreren twee thema's van de

(inter)provinciale geschiedenis, de bewoning en de militair-strategische geschiedenis.

De Nota Cultuurhistorische Regioprofielen van de Provincie Noord-Holland volgt de intenties van de Nota Belvédère en biedt een gebiedsgerichte, beleidsmatige vertaling aan de CHW kaart. Centraal bij de regioprofielen is de gedachte dat cultuurhistorie als inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen kan fungeren. De nadruk van de regioprofielen ligt bij de grote structuren, zoals aangegeven op de CHW kaart. Dit betekent het streven om cultuurhistorie een proactieve rol te laten spelen bij de locatiekeuze en inrichting van woon- en werkmilieus.

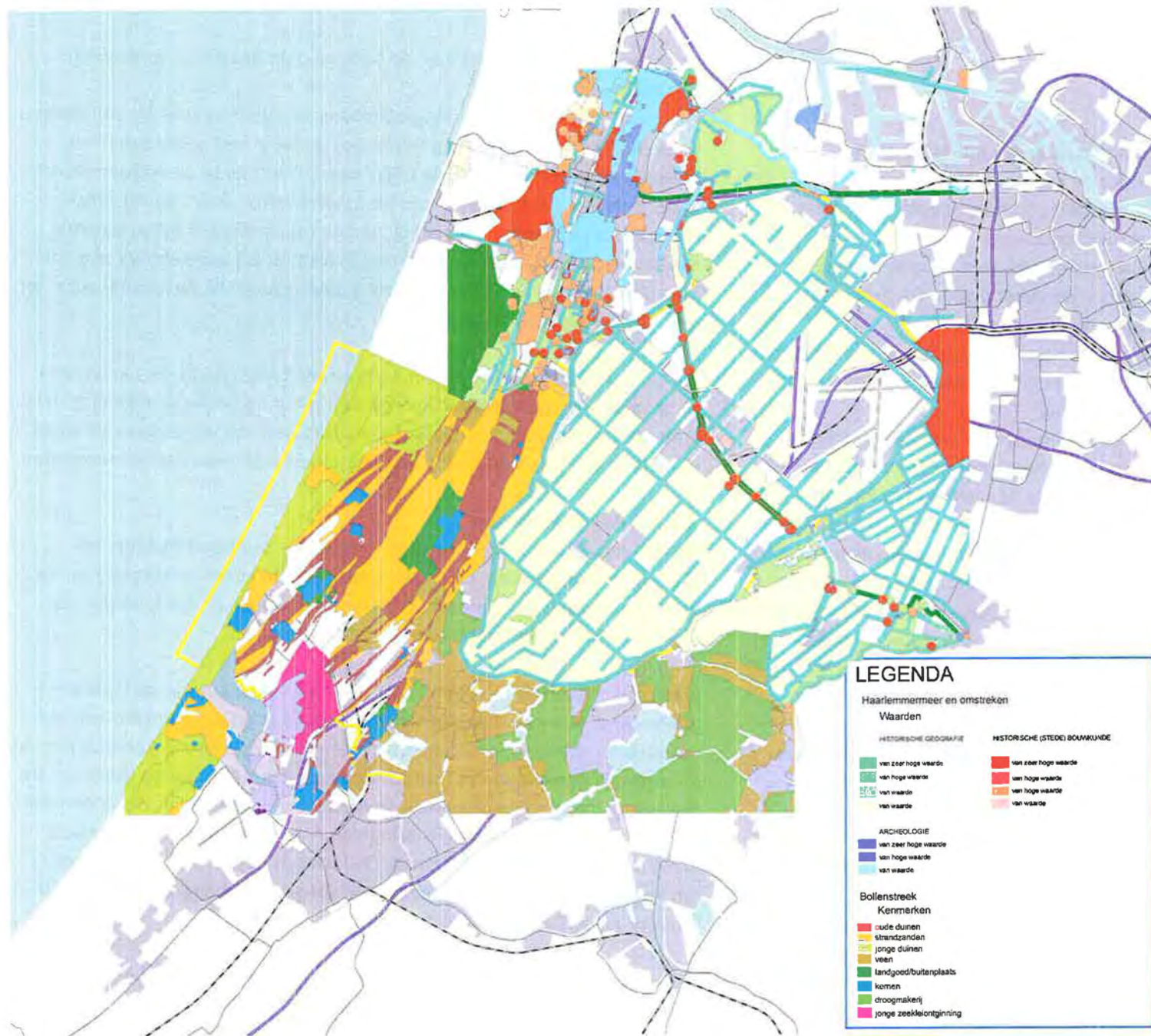
De Cultuurhistorische Waardenkaart kan als kansenkaart gezien worden. In de geest van de regioprofielen concentreren de gebiedsuitwerking zich voornamelijk op de cultuurhistorische structuren, dat wil zeggen: de wijze van opbouw, de samenstelling van het geheel aan waardevolle elementen.

4.3.3 Kernkwaliteiten

Binnen het gebied zijn er drie typen landschap te onderscheiden: de duinen en strandwallen, de droogmakerij van de Haarlemmermeer en het (oorspronkelijke) veenlandschap. Het grondgebruik en het karakter van het gebied zijn in belangrijke mate hierdoor bepaald.

Voor wat cultuurhistorie betreft, zijn de kernkwaliteiten van de Haarlemmermeer af te leiden aan die ruimten en elementen die getuigen van het waterrijke verleden (bovenlanden en het voormalige eiland Abbenes) en de drooglegginggeschiedenis (het polderpatroon met zeer lange lijnen als ontwikkelingsbasis en de gemalen). Daarnaast is de Geniedijk, als onderdeel van de (Unesco Monument) Stelling van Amsterdam, een cultuurhistorische structuur van wereldformaat. De luchthaven Schiphol, gebaseerd op een plan van Dellaert, staat met zijn tangentele banenstelsel als een unicum tussen andere wereldluchthavens.

De cultuurhistorische kernkwaliteiten van de duin- en bollenstreek liggen in de duinen als geheel en het zanderijenlandschap met verschil-

Cultuurhistorische waardekaart voor het uitwerkingsgebied

lende aspecten van de bollencultuur (zoals het kanalenstelsel, enkele bebouwingsstroken (De Zilk) en oude bollenschuren). De (delen van) landgoederen tussen Noordwijk-Binnen en Vogelenzang duiden op het rijke heden en verleden.

Door zandafgraving is het oorspronkelijke landschap grotendeels verdwenen en heeft plaatsgemaakt voor het huidige bollenlandschap. Elementen als de Leidsche trekvaart, het dorp(sgezicht van) Noordwijk-Binnen, het villapark bij Noordwijk, de bebouwingscomplexen van de psychiatrische inrichtingen van Sancta Maria en Bavo en de ruïne van Teylingen kunnen op lokaal niveau inspiratie zijn voor transformaties in het gebied.

Zowel de oude duinen als de strandwallen hebben een grote betekenis voor archeologie en met name voor de bewoningsgeschiedenis. De kans op archeologische sporen is afhankelijk van de mate van storing van de oorspronkelijke bodemsituatie.

Het Kagerplassegebied vormt deel van het Hollandse plassegebied en is onderdeel van het Groene hart. Belangrijke elementen zijn de plassen en de verkavelingspatronen binnen het veenweidegebied en de karakteristieke bebouwingsstroken. Op lokaal niveau zijn het beschermd dorpsgezicht van Warmond en een tiental molens van belang.

4.3.4 Opties voor de toekomst

De Stelling van Amsterdam, de structuur van de droogmakerij (wegen, vaarten, blokken) de oude strandwallen/Herenwegen en de Leidsche/Haarlemmertrekvaart zijn (lijn)elementen die als structuur dragers voor zowel stedelijke als recreatieve ontwikkelingen kunnen dienen. De Geniedijk kan zich tot een stevig en goed aangesloten netwerk van groene en blauwe ruimten ontwikkelen. De Haarlemmermeerpolder kan zich blijvend (positief) onderscheiden van de omgeving door een eigen karakter. De landgoederen die lopen tussen Vogelenzang en Noordwijk bieden een ensemble van bebouwingen en parken die aanleidingen kunnen bieden revitalisering van de landschappelijke en recreatieve kwaliteit van het gebied zonder daarbij het bollencomplex geweld aan te doen. Het zanderijenlandschap biedt ook nu al de noodzakelijke ingrediënten voor het

bollencomplex. Mede door veranderingsstrategieën (in de geest van het Pact en Offensief van Teylingen en geïnspireerd in de cultuurhistorie) kunnen de open en verdichte ruimten hun aantrekkelijkheid voor bewoners, toeristen en recreanten behouden. De Kagerplassen hebben een grote potentie als toeristisch-recreatieve product.

4.3.5 Concluderend

In de gebiedsuitwerking wordt gebruik gemaakt van de handreikingen die in de verschillende beleidsdocumenten geven op het gebied van Cultuurhistorie.

Dit betekent dat belangrijke landschappelijke en historische structuren en elementen waar mogelijk worden beschermd en ingezet als dragers van de (nieuwe) ruimtelijke structuur.

Daarnaast wordt de geschiedenis van het gebied ingezet als inspiratiebron voor mogelijk toekomstige veranderingen.

MIT 2010

Rijkswegen		
A9	Reconstructie Knooppunt Badhoevedorp (A4/A9)	Planstudiefase
A9	Benutten Velsen-Raasdorp en Raasdorp-Badh.dorp	Planstudiefase
A4	Capaciteitsuitbreiding Burgerveen - Leiden	Planstudiefase
A4	Project de Hoek – Prins Clausplein	Planstudiefase
A5	Westrandweg, incl. Tweede Coentunnel	Planstudiefase
Spoorwegen		
Amsterdam Zuidas	4-sporen en keersporen	Planstudiefase
Amsterdam Zuidas	Tweede eilandperron	Realisatiefase
Regionet	Pakket aan maatregelen, o.a.: • Capaciteitsvergroting Schipholtunnel; • Station Hemboog • Station Halfweg/Zwanenburg • Station Haarlem-West	Realisatiefase
Regionale infra		
Rijn-Gouwe(n)-oost		Planstudiefase
N201	Uitvoering, incl. bijdrage aan Zuidtangent oost-west	Realisatiefase

Infrastructuurpakketten zoals in de Noordvleugel en Zuidvleugel opgenomen tbv 2010-2030.

4.4 Bereikbaarheid & infrastructuur

4.4.1 Algemeen

In de conferenties van Noord- en Zuidvleugel is een pakket infrastructuurvoorzieningen (bestaand en nieuw) opgenomen dat noodzakelijk is om de verstedelijkingsstrategieën mogelijk te maken. Dit pakket is ook inzet geweest bij de inbreng vanuit de Noord- en Zuidvleugel richting de Nota Ruimte.

De opgave voor de bereikbaarheid van de Mainport Schiphol e.o. wordt op meerdere fronten onderzocht:

- De landzijdige bereikbaarheid Schiphol wordt op rijksniveau opgepakt met het oog op het catchment area van Schiphol en de landzijdige bereikbaarheid van de luchthaven op nationale schaal.
- De regio werkt aan een uitvoeringsprogramma bereikbaarheid/verbreed Mainport programma: het accent ligt hier op de regionale bereikbaarheid van de Schipholregio, dus meer dan alleen die van de luchthaven inclusief 2e terminal. De in- en externe bereikbaarheid van de regio Schiphol staan centraal, gekoppeld aan o.a. de noodzakelijke en gewenste ontwikkeling van bedrijventerreinen en de mogelijke realisatie van een 2e terminal.

De besteding van de rijksmiddelen voor de infrastructuur in de Noordvleugel wordt geconcretiseerd in 2006 op basis van het Programma Noordvleugel waarin de verschillende uitwerkingen uit de Nota Ruimte gecombineerd worden en op basis daarvan prioriteiten worden geformuleerd.

Uitgangspunt voor deze uitwerking is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij het pakket van infrastructuur dat in de vleugels is gedefinieerd. Het is zaak om bij het realiseren van de woningbouwopgave zo goed mogelijk aan te sluiten bij de bestaande (O.V.-) infrastructuur. Nieuwe infrastructuur is duur en de middelen zijn zeer beperkt.

Daar waar de capaciteit van bestaande infrastructuur het maximum bereikt en leidt tot congestievorming zal hetzij deze moeten worden uitgebreid, hetzij nieuwe infrastructuur moeten worden gerealiseerd.

De opgave van de Zuidvleugel concentreert zich vooral op de Rijn Gouwe

lijn en uitwerking van het concept Stedenbaan. De gebiedsuitwerking heeft relatie met de Stedenbaan locaties Warmond, Voorhout en Hillegom. De relatie met de Rijn Gouwe lijn is een indirecte; ontwikkelingen in het Oostelijk deel van dit gebied (Alphen) kunnen extra druk opleveren op de infrastructuur in het oostelijk deel van Haarlemmermeer (N207, A4). De bereikbaarheid van: de greenport Bollenstreek, de greenport Aalsmeer (N201+) maken ook deel uit van de infrastructurele opgave in deze gebiedsuitwerking.

Een belangrijk aandachtspunt bij de totstandkoming van regionale verkeer- en vervoerprojecten in dit gebied is dat we hier te maken met een grensgebied. De aangrenzende gebieden stellen separate vervoerplannen op en stellen binnen hun grenzen eigen prioriteiten aan verkeers- en vervoerprojecten. Wat de exploitatie van het openbaar vervoer betreft liggen de gewenste concessiegrenzen overschrijdende verbindingen ook nauwelijks binnen het vizier van de bevoegde autoriteiten.

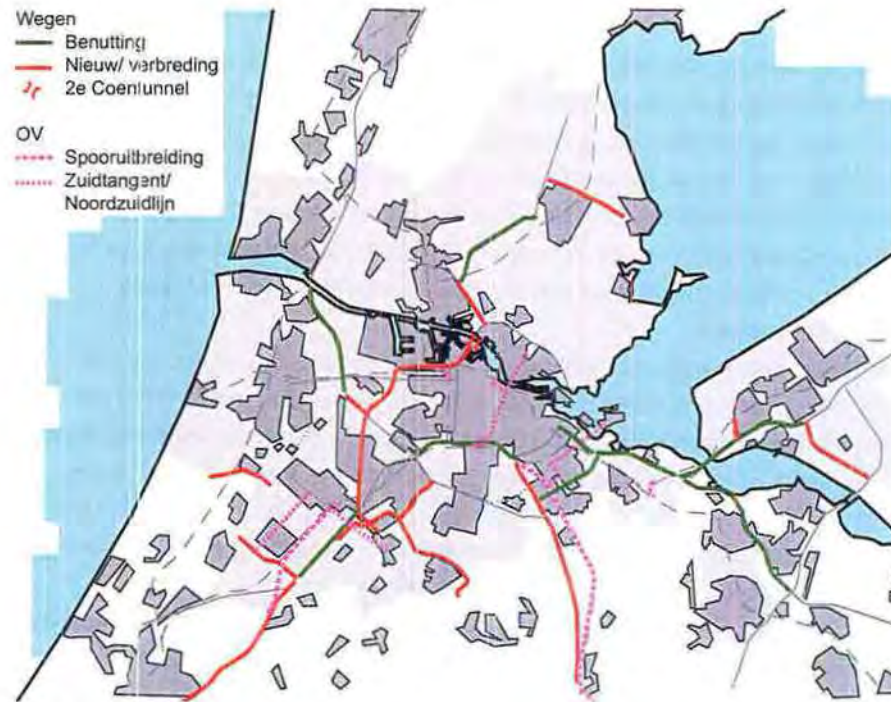
Voor de gedachtevorming omtrent de gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek zou dit gebied als kern van het gebied beschouwd kunnen worden en de omgeving (Haarlem, Leiden en Amsterdam) als periferie.

4.4.2 Haarlemmermeer

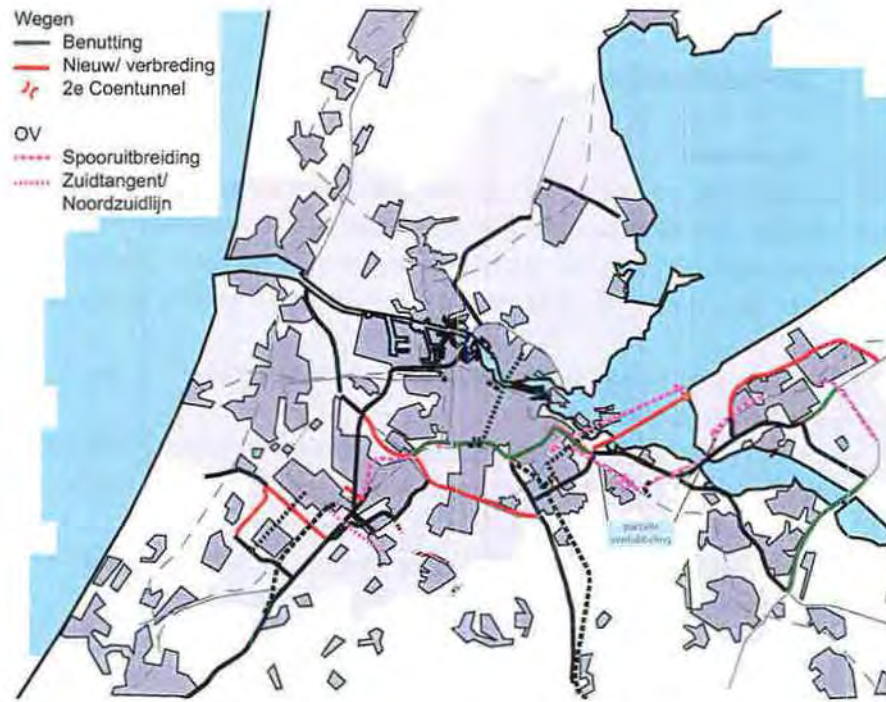
De landzijdige gevolgen van de ontwikkeling van de luchthaven, inclusief de daarbij behorende logistieke ontwikkeling, worden in deze gebiedsuitwerking meegenomen.

De groei van de luchthaven in de afgelopen decennia heeft tot aanzienlijke aanpassingen van de infrastructuur geleid (Schiphollijn, A5, Zuidtangent, verbreding A4). In de komende decennia vormt de groei van de luchthaven en de versterking van de internationale concurrentiepositie een belangrijk speerpunt in de Nota Ruimte en in de Noordvleugelafspraken. Voor de infrastructurele ingrepen betekent dat realisering N201+, parallelstructuur A4, omlegging A9 (inclusief aanpassing knoop A4/A9) en doortrekking Noord-Zuidlijn via Schiphol tot Hoofddorp.

De Vinex ontwikkeling in Haarlemmermeer is gepaard gegaan met een aanzienlijke verbetering van de infrastructuur (schaalsprong). Realisering

Noordvleugel 2010-2020

Noordvleugel 2020-2030

van de N205, aanleg van de Nieuwe Bennebroekerweg, de noordelijke randweg Nieuw-Vennep en de Spoorlaan zijn hiervan het gevolg evenals de Zuidtangent (inclusief aftakking Nieuw-Vennep).

Bij verdere woningbouwontwikkeling in Haarlemmermeer zal de regionale en lokale weg- en OV infrastructuur verder moeten worden versterkt.

In Noordvleugelverband zijn hierbij genoemd de uitbreiding van de Zuidtangent, de verbreding van de Vinex infrastructuur zoals de N205 en de Nieuwe Bennebroekerweg, de verbreding van de N 207 en de doortrekking van de Spoorlaan naar de N205.

Grootschalige nieuwe woningbouwlocaties zullen aangehaakt moeten worden op het HOV systeem.

Bij verdere intensivering van Hoofddorp zal ook een HOV systeem door het centrum van Hoofddorp noodzakelijk zijn .

Een onderzoek naar een toevoeging van een HOV-bus door het centrum van Hoofddorp is thans in onderzoek. Het realiseren van een zuidelijke aftakking naar Nieuw-Vennep-zuid biedt eveneens aanknopingspunten voor een vervolg in zuidelijke richting.

Andere zinvolle aanvullingen zijn een rechtstreekse busverbinding (evt. HOV) tussen Hillegom en Hoofddorp.

4.4.3 Bollenstreek

De verbindingen in het bollengebied zijn voor een belangrijk deel Noord-Zuidverbindingen.

Opvallend hierbij is dat de provinciegrens zich ook fysiek laat vertalen in de infrastructurele verbindingen; de N206 gaat bij de provinciegrens in Noord-Holland over in een lokale weg.

In Oost-West richting eindigt de N207 bij de oude provinciale weg, de N208.

De overige Oost-West verbindingen zijn smalle, zwaar belaste lokale wegen door bestaande kernen.

Het openbaar vervoer is helemaal Noord-Zuid georiënteerd en wordt in het project Stedenbaan verder ontwikkeld. Openbaarvervoer-relaties tussen de Bollenstreek en Haarlemmermeer/Schiphol zijn vrijwel niet aanwezig.

De restcapaciteit van wegen tussen Haarlemmermeer en de Bollenstreek

laat geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen toe in de Bollenstreek.

Indien nog ontwikkelingen nodig zijn in het bollengebied zal ook rekening gehouden moeten worden met de bereikbaarheid van het gebied. Daarbij zal actiever de ontwikkeling van nieuwe Oost-West infrastructuur ter hand genomen moeten worden. Gedacht kan worden aan het verbreden van de N207, de verbindingsweg tussen N205 en N206 (incl. extra aansluiting op A4), het doorverbinden van de N205 met de A44 (met volledige aansluiting en een zuidelijk randweg om Lisse/Lisserbroek).

In het verleden waren de relaties in de Bollenstreek vooral Noord-Zuid gericht op Haarlem en Leiden. Deze plaatsen zijn nog steeds belangrijk voor de Bollenstreek, maar ook gebieden als Amsterdam, Schiphol en Hoofddorp nemen in belang toe, met name voor het werk. Het is noodzakelijk dat het verkeers- en vervoerssysteem aansluit bij het veranderende verplaatsingspatroon vanuit de Bollenstreek, zowel wat autoverkeer betreft als wat betreft het openbaar vervoer (en fietsverkeer)

4.4.4 Concluderend

Basis van de infrastructurele opgave vormt het MIT-programma van het Rijk (2010)

De opgave van Noord- en Zuidvleugel en de bereikbaarheidsopgave voor de Mainport vormen de inzet voor de vervolgerperiode. In de gebiedsuitwerking moet hier zoveel mogelijk op worden aangesloten.

Specifiek voor de gebiedsuitwerking geldt dat het netwerk van autowegen en openbaar vervoerverbindingen tussen de Bollenstreek en Haarlemmermeer weinig samenhang vertoont. Het is gewenst om gezamenlijk op te trekken om deze gegroeide situatie te verbeteren. In de gebiedsuitwerking zullen gerichte keuzes gemaakt moeten worden om in samenhang met de ruimtelijke ontwikkelingen de netwerken van bereikbaarheid en ontsluiting te versterken en te verfijnen.

In het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIT) zijn vooral investeringen opgenomen om enkele grote knelpunten in het nationale netwerk aan te pakken. Hoewel deze maatregelen een groot uitstralings-effect hebben, zal de invloed voor het versterken van de synergie te beperkt zijn.

Naam banenstelsel	5P	6PK	6P	7PK
Configuratie				
Beschrijving	Referentie	5P + // Kaagbaan	5P + extra noord-zuid baan	5P + extra noord-zuid baan + // Kaagbaan
Jaarcapaciteit	600.000	700.000	800.000	800.000
Baargebruik	2+1	2+2 (afhankelijk)	2+2 (onafhankelijk)	2+2 (onafhankelijk)
Cap. reductie bij harde wind (>25 kts dwars 5-7% van de tijd)	33%	11%	50%	25%

4.5 Schiphol

Rond Schiphol is een grote dichtheid aan studies gaande, die te maken hebben met de toekomstige ontwikkeling van de mainport:

- Evaluatie Schipholwet (Rijk): Tot 1 juli 2005 heeft een ieder verbetervoorstellen kunnen indienen. Op basis daarvan zal de Staatsecretaris van verkeer en Waterstaat medio 2006 aan de Tweede Kamer voorstellen doen om, binnen de randvoorwaarden van de huidige wet, te komen tot een mogelijke aanpassingen van het baan- en/of routegebruik (dan wel andere maatregelen) ter beperking van de geluidsoverlast. Ook door de BRS zijn verbetervoorstellen ingediend die, naast voorstellen tot optimalisatie van het gebruik van het vijfbanenstelsel binnen de bestaande wet- en regelgeving tevens inzetten op het treffen van generieke leefbaarheidsmaatregelen.
- Project Mainport Schiphol (Rijk): Dit project kan najaar 2006 leiden tot het door het kabinet aan de Tweede Kamer zenden van een lange termijnvisie op de luchtvaartontwikkeling.
- Verbreed Mainport Programma (provincie NH, A'dam, H'meer, Schiphol): moet in 2005 leiden tot een convenant tussen de betrokken partijen over de maatregelen die op korte termijn nodig zijn om de positie van Schiphol als mainport te waarborgen.
- Toekomstvisie van de sector (KLM/AF, LVNL en Schiphol): moet in 2005 duidelijkheid verschaffen over de groeiwensen en mogelijkheden van Schiphol door de sector.

In relatie tot deze studies zijn twee aspecten van belang voor de uitwerking:

1. welke opties voor ontwikkeling van het banenstelsel heeft Schiphol en wat is de benodigde ruimtereservering; zijn er andere opties dan de huidige 20 Ke contour met de drie uitsluitingsgebieden
2. welke ruimtelijke (programmatische) verbanden liggen er tussen de ontwikkeling van de mainport en de overige ruimtelijke ontwikkelingen in de Haarlemmermeer en de Bollenstreek.

4.5.1 Opties voor ontwikkeling banenstelsel Schiphol en benodigde ruimtereservering

Door het rijk zijn medio 2000 drie "kansrijke" opties aangegeven voor een mogelijke aanpassing van het huidige vijfbanenstelsel (zie figuur), te weten:

- een baan tussen (en parallel aan) de Zwanenburg- en de Polderbaan
- een parallelle Kaagbaan
- een combinatie van beiden.

Om deze opties ruimtelijk niet onmogelijk te maken hebben Provinciale Staten voor deze mogelijkheden in het streekplan Noord-Holland Zuid een ruimtereservering opgenomen tot en met 2006. Dit er van uitgaande dat het rijk voor die tijd duidelijkheid zou geven over de keuze tussen deze opties. Nu deze duidelijkheid niet tijdig zal worden gegeven overwegen GS het starten van een streekplanafwijkingprocedure ter verlenging van de reserveringstermijn.

In de nota "Toekomst van de Nationale Luchthaven" (1999/2000) is door het rijk vastgelegd, dat het beperkingengebied dat voor de middellange termijn wordt vastgelegd (zijnde het beperkingengebied zoals opgenomen in het luchthavenindelingbesluit) ook grotendeels wordt gehanteerd voor de lange termijn. Alleen richting zogenaamde "groene vensters" zijn gebieden aangegeven die zich lijken te lenen voor een andere verdeling van de geluidbelasting (en daarmee voor aanpassing van het beperkingengebied). Deze mogelijke gebieden voor aanpassing van het beperkingengebied liggen voornamelijk in zuidelijke richting (Alkemade, Jacobswoude) en in de (zeer beperkte) open ruimten tussen Hillegom, Lisse en Sassenheim.

In de Nota Ruimte is door het kabinet de contour waarbinnen geen nieuwe woningbouw wordt toegestaan verruimd (20 ke contour van het vijfbanenstelsel) t.o.v. de vrijwaringszone in het luchthavenindelingbesluit. Deze verruiming heeft er ook toe geleid dat de in de geldende streekplannen opgenomen en aan de 20Ke grenzende locaties Hoofddorp-West, Noordwijkerhout en Legmeer, momenteel niet voor bebouwing in aanmerking komen. De mogelijke realisering van deze locaties is afhankelijk gesteld

20 Ke Nota Ruimte (5 banen)

van de uitkomsten van de evaluatie van de Schipholwet. Over de realisatiemogelijkheden zal het kabinet uiterlijk 1 december 2006 de Tweede Kamer dienen te informeren.

Beleidsmatig is verder nog van belang dat GS-NH in hun Collegeprogramma hebben uitgesproken dat bij eventuele aanleg en ingebruikname van een nieuwe start-/landingsbaan tegelijkertijd een van de bestaande banen moet worden gesloten.

Voor de uitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek is het derhalve vanuit het beleid ter voorkoming van geluidsoverlast bij mogelijke aanpassing van het banenstelsel van belang dat één van de verstedelijkingsalternatieven voorziet in het NIET (verder) realiseren van woonbebouwing in het gebied tussen de huidige vrijwaringszone en de Bollenstreek; in de (zeer beperkte) open ruimten tussen Hillegom, Lisse en Sassenheim en

Aangepaste 20 Ke contour bij 6 banen PK ?

in zuidelijke richting in Kudelstaart, Alkemade (Leimuider), Jacobswoude (Nieuwveen).

Meer duidelijkheid over het (al dan niet) aanpassen van het banenstelsel en de milieuconsequenties daarvan zal pas geboden kunnen worden op basis van een uit te voeren m.e.r. De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat treedt hierbij formeel op als bevoegd gezag. Zij heeft inmiddels aan de Schiphol Group laten weten dat zij, voordat in 2006 de resultaten van de evaluatie Schipholwet bekend zijn, niet als bevoegd gezag wil optreden.

Meer duidelijkheid over de eventuele aanpassing van het banenstelsel en de daarbij behorende milieueffecten zal dus vanuit rijk pas gegeven kunnen worden (op zijn vroegst) medio 2007. Er dan van uitgaande dat het rijk (bijv. in het regeerakkoord 2007-2011), op basis van de resultaten van

het project Mainport Schiphol, zich heeft uitgesproken over de lange termijn ontwikkeling van Schiphol en/of bereid is tot het optreden als bevoegd gezag bij het doorlopen van een m.e.r. procedure aanpassing banenstelsel.

4.5.2 Ruimtelijke gevolgen van de ontwikkeling van Schiphol

Voor wat betreft ruimtelijke voorwaarden met betrekking tot de omgeving zijn er een aantal te noemen

1. Ontwikkeling luchthaven: noordwestareaal
2. Woningbouw in de omgeving van de luchthaven:
 - specifieke woonmilieu's t.b.v. het op peil houden van de arbeidsmarkt voor het mainport-complex. Met name milieu's voor hoogopgeleide starters en topmilieu's.
 - specifieke woonmilieu's voor de vestiging van werknemers van internationale bedrijven (expats), zoals bijvoorbeeld de Japanse gemeenschap in Amstelveen. Hier gaat het vaak over combinaties van woonmilieu en specifieke pakketten van omgevingseisen (bijvoorbeeld japanse school, verse vis, culturele voorzieningen)
 - woonmilieu's voor de werknemers die nu op grotere afstand wonen in de nabijheid van Schiphol inclusief een stimulerings-/voorkeursbeleid voor werknemers uit de regio
3. Werken in de nabijheid van Schiphol. Binnen het streekplan Noord-Holland Zuid is, ook bij grote economische groei, voldoende ruimte gereserveerd voor Schiphol gebonden bedrijven en kantoren.
 - Ontwikkeling van luchthavengebonden (logistieke) bedrijventerreinen: Schiphol als vracht mainport. Binnen Haarlemmermeer is ongeveer 450 ha aan bedrijventerreinen gereserveerd voor luchthavengebonden bedrijven. Veel van deze gebieden bevinden zich binnen de contouren waarin geen woningbouw mogelijk is.
 - Ontwikkeling van kantoren: zowel op als rond de luchthaven is naast de terreinen voor luchthavengebonden bedrijven ook ruimte gereserveerd voor luchthavengebonden kantoren. Veel van deze gebieden bevinden zich binnen de contouren waarin geen woningbouw mogelijk is.

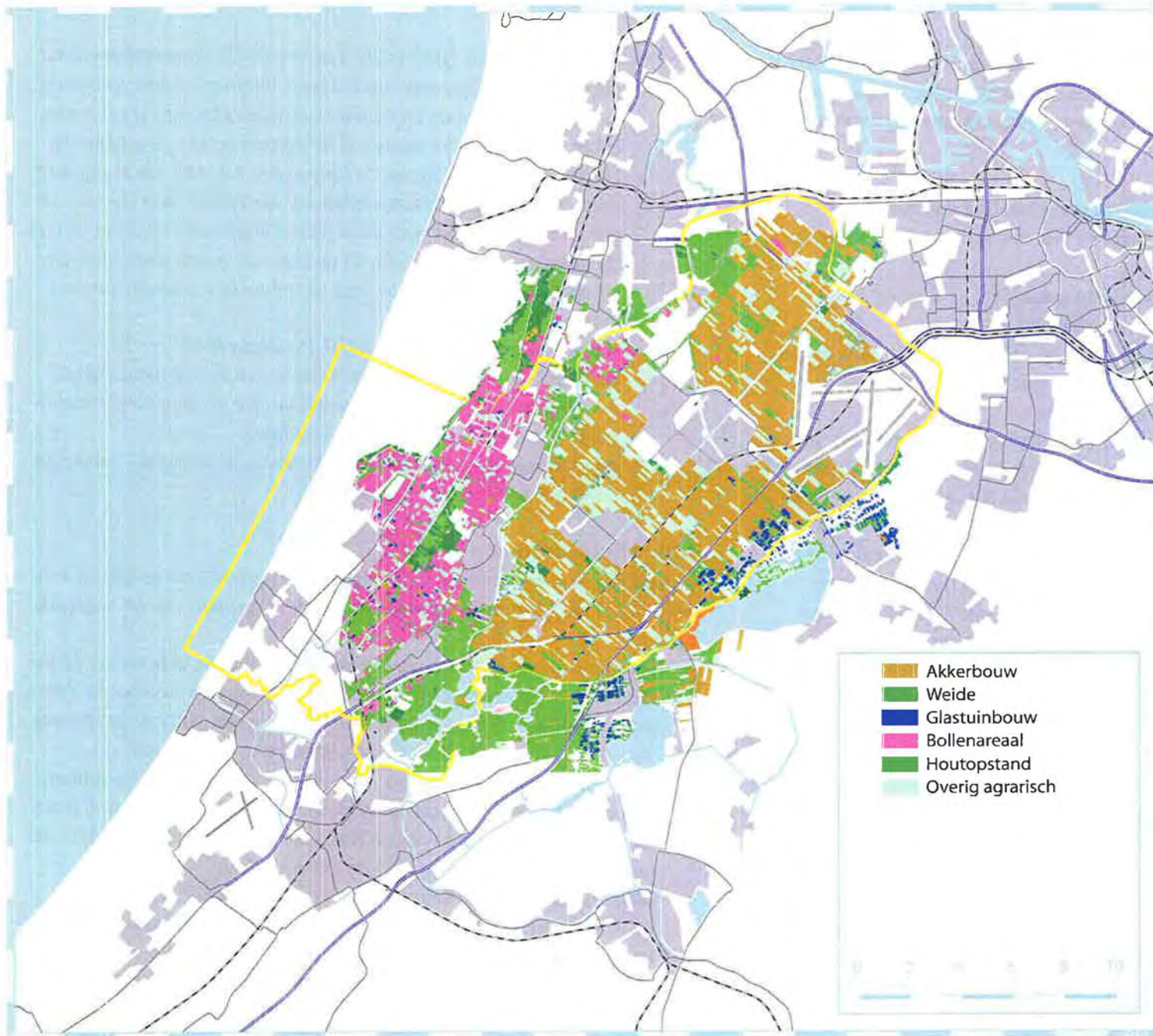
- Ontwikkeling van Airport City: het Airport City concept wordt nu door Schiphol uitgewerkt op Schiphol centrum. Echter indien de luchthaven meer dan 60 miljoen passagiers te verwerken heeft, is het nodig Schiphol verder uit te breiden op het zogenaamde Noordwest Areaal (tussen de wegen A4, A5, A9). De vraag is of deze uitbreiding zal plaatsvinden en hoe de invulling hiervan zal zijn. Het programma voor deze uitbreiding zal van invloed zijn op de omgeving. Een deel van dit gebied valt buiten de huidige 20 ke contour en zou dus ook voor woonfuncties gebruikt kunnen worden.
- 4. Bereikbaarheid mainport (bron: VMP, Provincie NH)
 - Basispakket korte termijn: A9-Badhoevedorp, Parallelstructuur A4, Regionet korte termijn, Masterplan N201, benuttingsmaatregelen A4 en A9, uitbreiding Zuidtangent,
 - middellange en lange termijn: ontsluiting 2e terminal, Planstudie Schiphol-Almere, planstudie A4

4.5.3 Concluderend

In deze uitwerking wordt m.b.t. de ontwikkeling van het banenstelsel van Schiphol en de benodigde ruimtereservering, uitgegaan van de volgende opties:

- handhaving huidige vijfbanenstelsel met de daarbij behorende 20 Ke contour (i.c. geen mogelijkheden tot realisering van Hoofddorp-West)
- idem, doch er van uitgaande dat per 1 december 2006 de restricties voor bebouwing van Hoofddorp-West worden opgeheven.
- Aanpassing banenstelsel door aanleg van een parallelle Kaagbaan, met gebruiksmogelijkheden in zuidelijke/zuidwestelijke richting (conform de nota "Toekomst van de Nationale Luchthaven" en (eventueel noodzakelijke) aanpassing van de 20Ke contour.
- Idem, doch met uitsluitend gebruik van de parallelle Kaagbaan in noordoostelijk/oostelijke richting en behoud van de huidige 20 Ke contour in zuidelijke/zuidwestelijke richting.

Met betrekking tot de ruimtelijke gevolgen gaat er het vooral om, rekening te houden met de specifieke eisen aan woonmilieu's t.b.v. de mainportontwikkeling: hoogstedelijke en residentiële milieu's.

Landgebruik

4.6 Landbouw

4.6.1 Bollencomplex

Binnen de Greenport moeten de krachtige onderdelen van de bollencomplex, behouden en waar mogelijk verder ontwikkeld worden, hand in hand met landschapsontwikkeling. Het beleid is erop gericht de ontwikkelruimte voor het bollencomplex te vergroten en de bestemming zeker te stellen. Uitgangspunt is minimaal het behoud van het areaal. 2400 hectare aan bollenproductiepercelen geldt hierbij als minimum om een levensvatbare bedrijfstak plaats te bieden. Hierbinnen is ruimte voor schaalvergroting. Echter, er blijven ook kleinere bedrijven gericht op nicheproducten. Overschrijding van regelgeving uit het bestemmingsplan (bijvoorbeeld m.b.t. het bebouwingspercentage) is mogelijk mits per saldo het bollenareaal en/of het landschap er op vooruit gaan en dat dit gebeurt op basis van het Offensief van Teylingen. De Greenport richt zich naast de ontwikkeling van innovatiekracht, het verbeteren van de fysieke infrastructuur en kennisconcentratie ook op de ruimtebehoefte en de kwaliteit van het landschap.

Naast het bollenareaal is er een areaal glastuinbouw van circa 186 hectare aanwezig. Hiervan is circa 40 hectare ondersteunend glas. Dit ondersteunend glas is qua oppervlakte gelimiteerd per bedrijf. De omgeving Keukenhof / Lageveense polder / landgoederen / Katwijk-Noordwijk / binnenduinrand De Zilk is vrijwaringszone voor ondersteunend glas. Voor gespecialiseerde glastuinbouw is alleen plaats in het gebied bij Rijnsburg (Kloosterschuur-Trappenberg) en Lisse (Rooversbroekpolder). De handel en export bevindt zich in grote hallen veelal in het agrarisch gebied. Dit zorgt voor versnippering en verrommeling van het bollencomplex. Deze handel en export in combinatie met de veiling is echter essentieel voor de Greenport als nationaal handels- en kenniscentrum. Door deze bedrijven te verplaatsen en te concentreren op agrarische bedrijventerreinen wordt de openheid van het landelijk gebied hersteld. Bovendien levert het deze bedrijven meer ontwikkelruimte op.

4.6.2 Veehouderijsector

Naast bollen en toeleverende bedrijven is circa 40% van het buitengebied in de bollenstreek in gebruik als grasland door veehouderijbedrijven. Ten noorden van Vijfhuizen bevindt zich een groter grasland gebied in Haarlemmermeer. Hierbinnen is vooral toekomst nodig voor vitale bedrijven. Het areaal grasland in de Bollenstreek is beschermd, zowel vanuit landbouwperspectief als vanuit perspectief van landschap en natuur (weidevogels) en mag niet worden omgezet naar bollengrond. Ter versterking van het economisch perspectief kunnen bedrijven verbreden met groene diensten.

4.6.3 Glastuinbouwsector

Binnen de glastuinbouw neemt de Greenport Aalsmeer en omgeving een vooraanstaande plaats in. De inrichting van de Greenport Aalsmeer e.o. voldoet echter voor een groot deel niet meer aan de eisen, die vanuit de bedrijfstak worden gesteld en aan eisen van milieu en ruimtelijke kwaliteit. Om in de Greenport ruimte voor herstructurering te krijgen, is nieuw gebied nodig om bedrijven te kunnen uitplaatsen. Daarnaast is ook in verband met infrastructurele ontwikkelingen en vanwege schaalvergroting, functieveranderingen en herschikking, uitplaatsingsruimte nodig. De locatie Rijsenhout voorziet hierin in belangrijke mate.

De hervestiginglocatie Nieuw-Rijsenhout biedt ruimte aan in totaal circa 325 ha nieuw glastuinbouwgebied, wat ongeveer 200 ha netto oppervlak aan kassen oplevert. Daarnaast vindt in het bestaande glastuinbouwgebied van Rijsenhout herstructurering plaats. Het resultaat is sterke, duurzame en concurrerende 'state of the art' glastuinbouw in samenhang met verantwoord ruimtegebruik en een goede ruimtelijke inpassing.

4.6.4 Akkerbouwsector

De akkerbouwsector in Haarlemmermeer staat onder druk. De economische situatie is slecht en het toekomstperspectief onzeker. De traditionele subsidies op productie zijn omgezet naar subsidies op de wijze van produceren. Tegelijkertijd transformeert een steeds groter deel van het agrarisch gebied in woonwijken, kantoorlocaties en groengebieden. Met de verdrin-

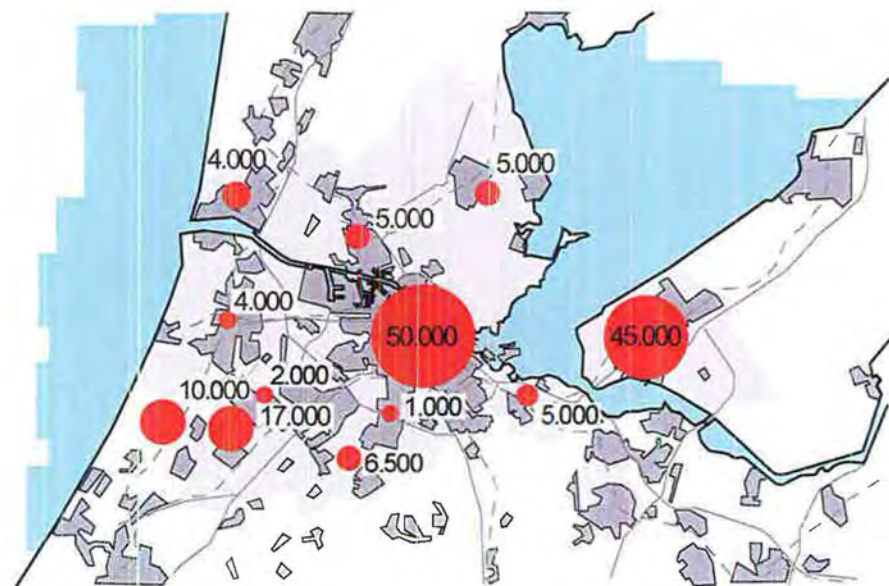
Afbeeldingen Greenports

Greenports Bollenstreek en Aalsmeer

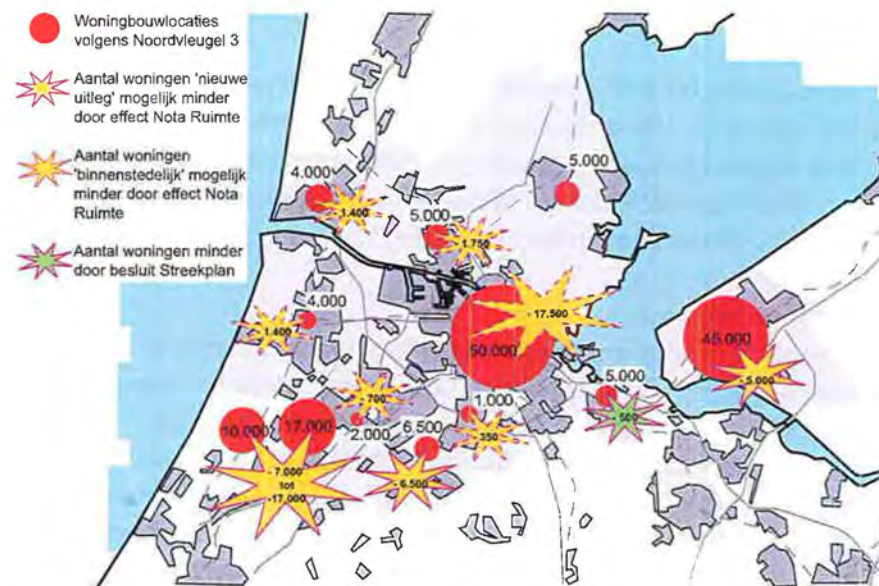
ging van de akkerbouw uit Haarlemmermeer verdwijnt een karakteristiek, historisch landschap. Dit landschap staat ook onder druk van de landbouw zelf. Door intensivering, automatisering en schaalvergroting is het traditionele bijproduct 'agrarisches landschap' niet vanzelf sprekend meer. Om dit te behouden voor Haarlemmermeer is gerichte investering nodig.

4.6.5 Concluderend

Binnen beide Greenports is de ontwikkelruimte beperkt. Concentratie op de sterke punten van de Greenports kan ruimte opleveren binnen de Greenports. Concentratie en combinatie van toeleverende en ondersteunende bedrijven uit het bollencomplex en het akkerbouw- en glastuinbouwcomplex op agrarische bedrijventerreinen kan leiden tot een efficiëntere inrichting van het landbouwareaal. Binnen het bollencomplex worden kleinere graslandjes worden omgezet tot bollengrond om zodoende ruimte te scheppen binnen de bollenstreek voor andere functies. Binnen het glastuinbouwcomplex kunnen ruimtelijk ongeschikte gebieden gebruikt worden voor uitplaatsing van niet-glastuinbouw functies. Haarlemmermeer staat nu voor de keuze tussen een toekomst zonder agrarische (akkerbouw) sector en een toekomst waarin akkerbouw een duurzame (verbrede) rol speelt. Hierin zijn drie mogelijkheden te onderscheiden: beter, groter, of anders. Beter richt zich vooral op intensivering van de bestaande functie. De mogelijkheden hierin zijn echter beperkt. Groter heeft te maken met schaalvergroting. De hoge grondprijs in de polder maakt dat dit slechts voor enkelingen is weggelegd. Anders wil zeggen verbreding van de agrarische functie. Dit sluit aan op de veranderende maatschappelijke functie van de landbouw van voedselproducent die tevens voor het landschap zorgde, naar omgevingsbewuste ondernemer die groene en blauwe diensten levert, voorziet in maatschappelijke behoeften en voedsel produceert. De agrarische ondernemer voorziet zo, naast de voedselvoorziening, bijvoorbeeld in recreatie mogelijkheden, landschapsonderhoud, waterberging, zorgboerderijen, kinderdagverblijven, vergaderruimte, (management) trainingen, onderwijs en dergelijke. Hiermee kan de verbintenis tussen 'de stadsmens' en de voedselproductie worden hersteld.

Woningaanta len Noordvleugel 3

Gevolgen Nota Ruimte voor Woningaantallen Noordvleugel

Kaart Zuidvleugel, wonen bij openbaarvervoer

4.7 Woningbouw

4.7.1 Demografische ontwikkelingen, prognoses en arbeidspotentieel

Demografische ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkeling in het studiegebied is de toenemende vergrijzing van de bevolking. Dat betekent dat het aandeel ouderen in de totale bevolking steeds verder toeneemt en dat de aandelen van de andere leeftijdsgroepen afnemen. De vraag naar nieuwe woningen zal na 2015 bijna volledig worden bepaald door de groei van het aantal senioren (75+-ers). Het daarbij vrijkomende aantal (eengezins-)woningen is van groot belang om in de eigen lokale en regionale vraag naar dergelijke woningen te voorzien.

De mate van vergrijzing en het moment van de grootste piek verschillen per deelgebied. In Zuid-Kennemerland is het hierboven beschrevene al volop gaande, de Duin- en Bollenstreek krijgt de grootste piek binnen 10 jaar en de Haarlemmermeer volgt daarna.

Prognoses

De nieuwste prognoses van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) berekenen een lagere huishoudensgroei dan een aantal jaren geleden. Als oorzaken daarvoor voert het CBS aan de afnemende immigratie en de toenemende emigratie. Dezelfde uitkomst is te zien in de nieuwe berekeningen in de Woningbehoefteramingen 2004 (WBR2004) van de provincie Zuid-Holland.

Economische ontwikkeling en arbeidspotentieel

Het studiegebied herbergt met Schiphol een van de motoren van de Nederlandse economie. Om die motor inclusief de bijbehorende economische ontwikkeling in de toekomst te behouden is het van groot belang voldoende arbeidspotentieel in de omgeving te kunnen blijven vinden, met name jonge, hoogopgeleide mensen. In heel Nederland neemt (op termijn) het aandeel van juist die groep af. Het studiegebied moet dus de concurr-

rentie met de rest van Nederland en Europa aan. Het daarvoor benodigde aantal woningen wordt ingeschat op ongeveer het verschil tussen de oude en de nieuwe prognoses van het CBS en die van de provincie Zuid-Holland.

4.7.2 Kwalitatieve woningbouwopgave

In en rond het studiegebied moeten drie -elkaar deels overlappende- strategieën gevolgd worden voor de woningbouwopgave: "Bouwen voor de vergrijzing", "Bouwen aan een aantrekkelijk aanbod voor het benodigde arbeidspotentieel" en "Bouwen voor de doorstroming".

Bouwen voor de vergrijzing

De in paragraaf 4.8.1 beschreven vergrijzing in het studiegebied en de onder andere daardoor veroorzaakte voortgaande individualisering leidt tot een groei van de een- en tweepersoonshuishoudens. In de praktijk betekent dit dat de vraag naar eengezinswoningen op grotere uitleglocaties na 2010 zal afnemen en dat de behoefte aan 'nul-treden woningen' in en om de eigen woonplaats zal toenemen. Om op de vraag in te kunnen spelen zullen voorts kleinschalige woonmogelijkheden ontwikkeld moeten worden met een gericht zorg- en dienstenaanbod en zullen aanpasbare woningen voor senioren en gehandicapten moeten worden toegevoegd om de mogelijkheden van langer zelfstandig wonen te vergroten.

Dit verwachtingspatroon geldt sterker en op kortere termijn voor het zuidelijke deel van het studiegebied. Schiphol met haar werkgelegenheid trekt nu nog jonge alleenstaanden en gezinnen die de vergrijzingstendens enigszins remmen, maar over ongeveer 10 jaar ontstaat hetzelfde beeld als in het zuidelijk deel.

Bouwen voor het benodigde arbeidspotentieel

Zoals hierboven beschreven is het van belang ook in de toekomst de positie van Schiphol, de daarmee gepaard gaande economische ontwikkeling en het bijbehorende internationale vestigingsklimaat te behouden. Daarvoor is voldoende arbeidspotentieel nodig in de vorm van jonge,

PM kaartmateriaal

*(kaart vraag, aanbod een tekorten per deelgebied
schematisch (bollen of taarten))*

*(kaart concreet aanbod op locatieniveau reeds gepland
en reeds in onderzoek)*

Michiel / Paul

hoogopgeleide mensen. Voor deze groep zullen geschikte woonmilieus gerealiseerd moeten worden. De verwachting is dat deze groep in eerste instantie een eengezinswoning of appartement zoekt en na een aantal jaren een ruimere en luxere woning wenst. Daarnaast trekt Schiphol topmensen uit het bedrijfsleven, zowel nationaal als internationaal. Deze groep zoekt een woning in het topsegment, dat wil zeggen een zeer ruime en luxe woning in een aantrekkelijke omgeving (prijsindicatie 8 ton en hoger). Deze groep is overigens qua omvang vrij beperkt

Bouwen voor de doorstroming

Op dit moment is er een groot tekort aan woningen voor jongeren en starters zowel in de Bollenstreek als in Haarlemmermeer. Stagnatie op de woningmarkt moet worden voorkomen en er moeten voldoende woningen beschikbaar blijven voor starters op de woningmarkt, zich vestigende mensen van buiten het gebied en mensen met lagere inkomens. Naast het bouwen van (30%) sociale woningen (huur en koop) is het nodig om woningen toe te voegen in het bovenste kwart van de woningmarkt (subtopsegment, prijsindicatie 5 à 8 ton). De beter gesitueerden kunnen op die manier doorstromen naar een duurdere woning, daarbij goedkopere woningen achterlatend. Tezamen met de doorstroming die het gevolg is van bouwen voor de vergrijzing zou dit voldoende woningen voor de genoemde doelgroepen moeten kunnen opleveren.

4.7.3 Kwantitatieve opgave

Noordvleugel

In de derde Noordvleugelconferentie is afgesproken de benodigde ruimte voor 150.000 woningen voor de periode 2010-2030 vooral te concentreren op de as Haarlemmermeer-Almere, om zo effectief mogelijk met de ruimte, beschikbare infrastructuur en financiën om te gaan. Concreet betekent dit dat er ruimte gevonden moet worden voor 29.000 woningen in de Haarlemmermeer en omgeving, 60.000 woningen binnenstedelijk in Amsterdam-Haarlem-Zaandam en 45.000 woningen in Almere, naast een aantal kleinere locaties (zie kaartbeeld).

Aangezien de benodigde infrastructuur naar tussen Almere en het 'oude' land vóór 2020 niet toereikend is, ligt in de tijd gezien het zwaartepunt van de woningbouwopgave voor de Haarlemmermeer in de periode 2010-2020 en voor Almere na 2020 (als de benodigde infrastructuur is gerealiseerd). Van die 29.000 in de Haarlemmermeer was de gedachte dat er 19.000 in de Haarlemmermeer gelokaliseerd zouden kunnen worden en dat voor de resterende 10.000 elders gezocht zou moeten worden.

Haarlemmermeer

De Haarlemmermeer heeft voor de eigen behoefte tussen 2010 en 2030 14.000 woningen nodig. Deze 14.000 maken onderdeel uit van de Noord-vleugelopgave voor de gemeente.

Holland Rijnland

Migratiesaldo nul is het provinciale en regionale beleidsuitgangspunt voor de regio Holland Rijnland. Dat wil zeggen dat er een evenwicht is tussen instroom van buiten het gebied en vertrek vanuit het gebied. Daarnaast wordt gebouwd voor de eigen woningbehoefte (jongeren die zelfstandig gaan wonen, individualisering e.d., in casu de natuurlijke aanwas). Bij een slechts licht groeiende bevolkingsomvang is er door de gelijktijdige afname van de gemiddelde woningbezetting toch een opgave voor een forse hoeveelheid nieuw te bouwen woningen.

Dat betekent voor de periode 2000-2020 dat er 36.000 woningen gebouwd moeten worden en voor de periode 2020-2030 nog eens 14.000. De WBR2004 berekent een behoefte aan 31.000 woningen tot 2020 en voor 2020-2030 van 12.500 woningen.

Gereserveerde capaciteit in streekplannen

In het streekplan Zuid-Holland West is aangegeven dat de opgave voor Holland Rijnland tot 2020 binnen de rode contouren gevonden moet worden aangevuld met woningbouw op het voormalige marinevliegkamp Valkenburg. Voor een deel gaat het om uitleglocaties direct aansluitend aan bestaande kernen. Voor het grootste overige deel gaat het om binnenstedelijke verdichting waarbij veel aandacht is voor bouwen voor de

vergrijzing inclusief de bijbehorende (zorg)voorzieningen. In de periode 2000-2004 zijn reeds circa 5.000 gerealiseerd en voor de periode 2005-2009 zijn recent afspraken gemaakt om nog eens 14 à 15.000 woningen te bouwen. De verwachting is dat er voldoende capaciteit gevonden kan worden om in het restant van de behoefte tussen 2010 en 2020 te kunnen voorzien. Voor na 2020 is nog geen capaciteit gereserveerd.

Het streekplan Noord-Holland Zuid gaat uit van verdichtingscapaciteit in Haarlem en Hoofddorp ter grootte van respectievelijk 4.000 en 2.000 woningen. Reeds in ontwikkeling zijnde uitleglocaties zijn Floriande, Vijfhuizen-Zuid, Getsewoud en Toolenburg-Zuid. Het streekplan voorziet voorts in woningbouw in Hoofddorp-West, maar door het beperkingengebied (20 kE) in de Nota Ruimte is die locatie ongewis tot eind 2006. Tot 2010 zijn vraag en aanbod in de Haarlemmermeer ongeveer in evenwicht. Meteen vanaf 2010 is er een fors tekort aan bouwlocaties.

	Haarlemmermeer	Holland Rijnland	Totaal
Vraag 2000-2010	17.500	20.000	37.500
Vraag 2010-2020	12.000 (+ 8.000)	16.000	36.000
Vraag 2020-2030	7.000 (+ 2.000)	14.000	23.000
Totaal vraag 2010-2030	19.000 (+ 10.000)	30.000	59.000
Aanbod 2000-2010	17.500	20.000	37.500
Aanbod 2010-2020	0	16.000	16.000
Aanbod 2020-2030	0	0	0
Totaal aanbod 2010-2030	0	16.000	16.000
Tekort 2000-2010	0	0	0
Tekort 2010-2020	12.000 (+ 8.000)	0	20.000
Tekort 2020-2030	7.000 (+ 2.000)	14.000	23.000
Totaal tekort 2010-2030	19.000 (+ 10.000)	14.000	43.000

Overzicht vraag en aanbod woningen

4.7.4 Potenties van het studiegebied voor woningbouw

Naast de kwalitatieve en kwantitatieve vraag wordt het zoeken naar ruimte voor 10 à 20.000 woningen ook benaderd vanuit de mogelijkheden en potenties van het uitwerkingsgebied. Waar kunnen grote uitleglocaties

gerealiseerd worden, waar kunnen het beste woningen voor senioren gebouwd worden en waar kunnen het beste groene woonmilieus verrijzen. Hiervoor dient de lagenbenadering als leidraad. Ofwel, welke aanknopingspunten bieden als eerste laag de ondergrond, groen en water en de diversiteit van landschappen in het gebied, als tweede laag het infrastructuur- en OV-netwerk en als derde laag de huidige occupatiepatronen. Bij de eerste laag kan gedacht worden aan plaatsen waar de basiskwaliteiten zo hoog zijn dat die interessant zijn voor een bijzonder woonmilieu. Omgekeerd kan gedacht worden aan plaatsen waar de basiskwaliteiten aangetast zijn en waar gekoppeld met kleinschalige woningbouw een kwaliteitsverbetering tot stand gebracht kan worden. Een derde mogelijkheid is verbeteringen van het groenblauwe raamwerk te combineren met woningbouw (meervoudig ruimtegebruik).

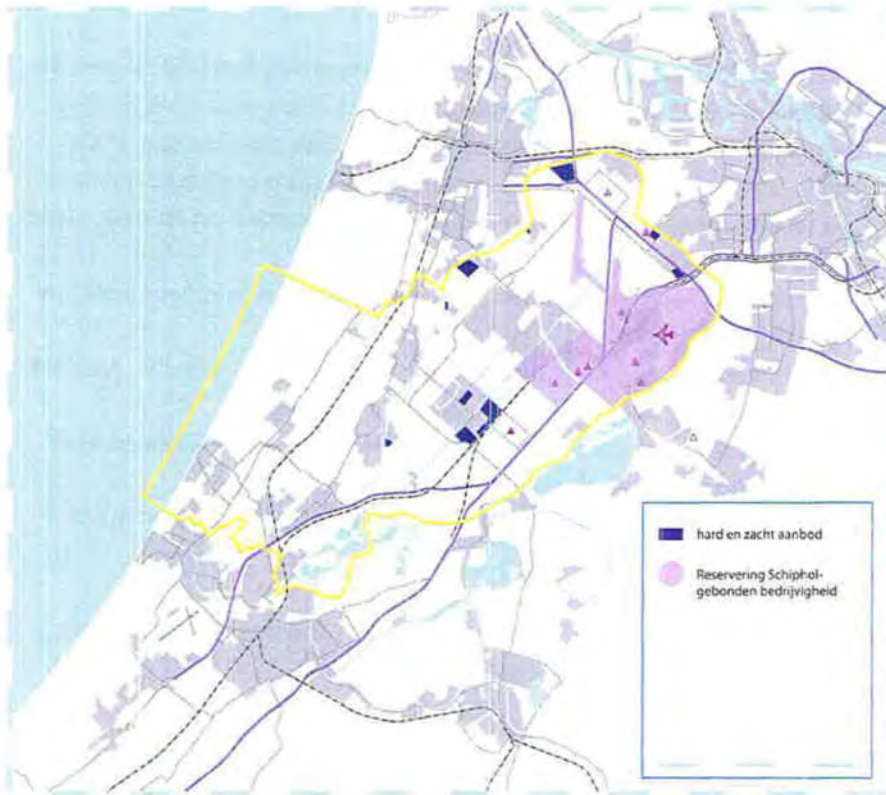
Het OV-netwerk en dan met name de (potentiële) stationslocaties bieden de mogelijkheid tot dichte woonmilieus voor alle delen van de bevolking. Bestaande steden en dorpen tenslotte bieden mogelijkheden om 'nultreden woningen' in hoge dichtheden te realiseren nabij voorzieningen, ideaal voor de lokale senioren. Ook verrommelde locaties (bedrijvigheid, kassen etc.) aan de rand van stedelijk gebied zouden getransformeerd kunnen worden naar woonlocaties.

4.7.5 Concluderend

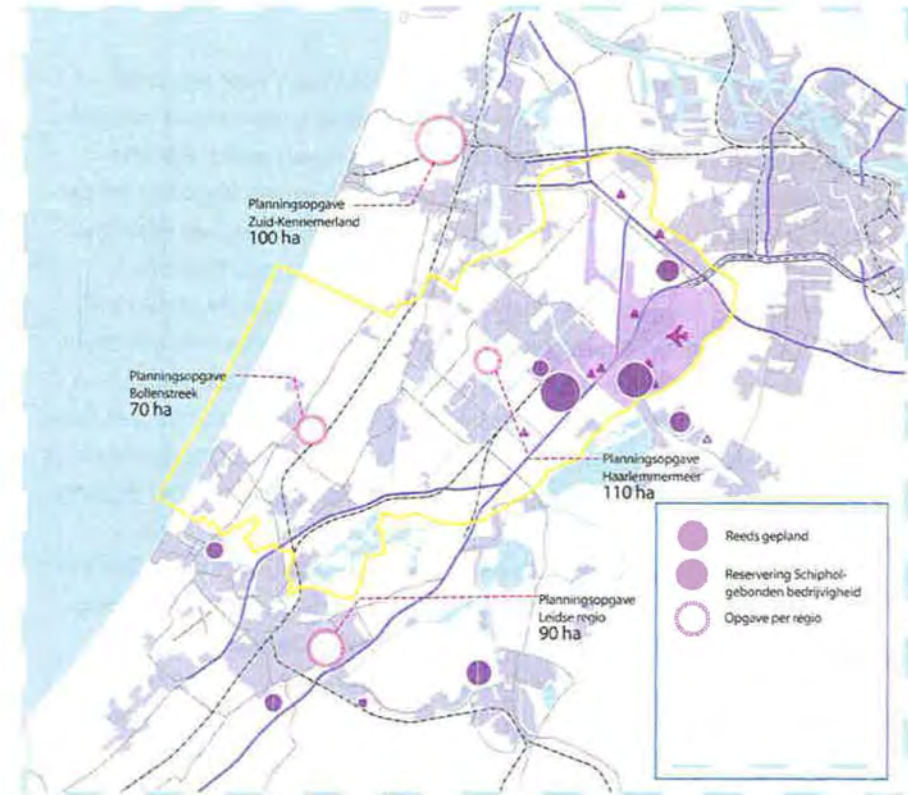
- Uitgangspunt voor de gebiedsuitwerking zijn de (oude) prognoses van de provincie Zuid-Holland en de Noordvleugel. Deze woningbouwopgave bestaat uit de benodigde woningen vanuit de demografische ontwikkelingen én de gewenste toename van het arbeidspotentieel om de economische ontwikkeling zoveel mogelijk in stand te houden.
- In de uitwerking worden de drie genoemde strategieën vertaald in een aanbod van woningbouwlocaties met -vooral in het duurdere en duurste segment- voldoende flexibiliteit.
- Bouwen in en aan bestaand stedelijk gebied met bijbehorend woonmilieu is vanuit de demografische ontwikkelingen geredeneerd (m.n. de vergrijzing) essentieel om aan de vraag te voldoen.
- De uitwerking gebruikt het tekort van circa 43.000 woningen tussen

2010 en 2030 ten eerste als context voor de vraag van VROM aan de gebiedsuitwerking om de mogelijkheden te bezien voor 10 à 20.000 woningen buiten bestaand stedelijk gebied. Daarnaast probeert de gebiedsuitwerking antwoord te geven op de vraag of dit tekort binnen het uitwerkingsgebied geacommodeerd kan worden en zo nee, welke oplossingsrichtingen dan denkbaar zijn.

- Als denklijnen voor het zoeken naar mogelijkheden voor woningbouw worden gehanteerd:
- uitgaan van bestaande kwaliteiten per deelgebied: kwaliteiten handhaven waar nodig, kwaliteit toevoegen waar mogelijk
- waar kwaliteit ver te zoeken is onderzoeken van mogelijkheden voor kwalitatief goede transformatie
- meervoudig ruimtegebruik (m.n. combinatie wonen en groen en/of water)
- binnendorpse mogelijkheden benutten
- OV-infrastructuur benutten: mogelijkheden rond bestaande stations, mogelijke nieuwe stationslocaties onderzoeken

PM: Hard en Zacht aanbod bedrijventerreinen

Planningsopgave bedrijventerreinen

4.8 Economische ontwikkeling, bedrijvigheid & commerciële voorzieningen

4.8.1 Inleiding

Haarlemmermeer/Bennebroek

Voor kantoren is er in de periode 2010-2030 geen extra ruimtereservering noodzakelijk. Voor Schipholgebonden bedrijvigheid is voldoende ruimte gereserveerd in het streekplan Noord-Holland Zuid.

In het streekplan is een uitwerkingsopgave gedefinieerd voor de opgave van regionale en lokale bedrijvigheid. Voor de Haarlemmermeer zijn hierbij de volgende uitgangspunten van toepassing:

1. De provincie wil voor de verre toekomst (tot 2030) structureel in voldoende mate tegemoet komen aan de ontwikkelingsvraag van het regionaal/lokaal bedrijfsleven;
2. Naast de reservering voor nieuwe terreinen ook zuiniger met de ruimte omgaan door: herstructurering en intensivering van bestaande en nieuwe terreinen, dubbel/meervoudig ruimtegebruik (bijvoorbeeld bedrijvigheid binnen Schiphol-contour of groen/recreatieterreinen) en menging van werken en wonen.
3. De provincie wil onderzoeken of de Haarlemmermeer een randstedelijke functie kan krijgen als (overloop-) vestigingsgebied voor bedrijven uit de aanliggende regio's Zuid-Kennemerland en Holland Rijnland;

Bollenstreek

Voor de voormalige regio's Leidse regio en Duin- en Bollenstreek, die per 1 oktober 2004 zijn opgegaan in het nieuwe Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland, is in het Streekplan Zuid-Holland West (vastgesteld op 19 februari 2003) onder andere het volgende bepaald:

- Het ruimtelijk-economisch beleid is er in de eerste plaats op gericht mobiliteitsintensieve functies te concentreren rond knooppunten in bestaand stedelijk gebied.
- Ontwikkeling van nieuwe locaties dient primair te gebeuren in transformatiegebieden of studiezones. Hierbij gaat herstructurering voor uitleg.

- Ten aanzien van bedrijventerreinen zet de provincie primair in op kwaliteitsverbetering. Dit geldt zowel voor bestaande te herstructureren bedrijventerreinen als voor nieuwe bedrijventerreinen.
- Om het verwachte tekort aan bedrijventerreinen te verminderen kiest de provincie voor duurzame herstructurering (van bestaande terreinen) en intensivering / optimalisering bij nieuwe bedrijventerreinen. Hierbij wordt gestreefd naar een ruimtewinst van gemiddeld 10 % (5 tot 15 %).

In het eind 2002 ondertekende Programma van afspraken tussen de Provincie Zuid-Holland, Leidse regio en Duin- en Bollenstreek is vanuit het besef dat de ruimte schaars is gekozen voor kennisintensieve dienstverlening, research & ontwikkeling en recreatie & toerisme als speerpunten voor de economische ontwikkeling van beide regio's (nu: Holland Rijnland). Daarnaast dient voldoende ruimte te worden geboden aan de bestaande bedrijven om zich te kunnen blijven ontwikkelen. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar de maakindustrie en de agrarische handels- en exportbedrijven. Voor de laatste categorie zal in het kader van het Offensief van Teylingen de realisering van nieuwe agrarische bedrijventerreinen bij Hillegom en Noordwijkerhout worden nagestreefd.

Nieuwe locaties voor niet-agrarische bedrijvigheid zullen vooral in de As Leiden-Katwijk, incl. Valkenburg en rond de knooppunten (Leiden West, Leiden Oost en Leiden Centraal) worden ontwikkeld.

4.8.2 Vraag regionale bedrijven

Haarlemmermeer

De autonome vraag (inclusief ijzeren voorraad) van het lokale bedrijfsleven is in de periode 2003-2030 voor Haarlemmermeer 220 hectare netto. Door intensivering van het ruimtegebruik van 10 % wordt de vraagopgave voor de periode 2003-2020 bijgesteld naar 195 hectare netto.

De autonome vraag is sec de vraag van het Haarlemmermeerse bedrijfsleven en kent geen regionale component.

Uitgesplitst naar periode behelst de vraagopgave voor 2003-2020 125 hectare en voor 2020-2030 70 hectare (inclusief ijzerenvoorraad en intensivering).

Optie: opvang in H'meer voor andere regio's

Bollenstreek

De autonome vraag naar bedrijfsterrain bedraagt 175 ha. voor de periode 2004-2030. Door intensivering van het ruimtegebruik van 10 % resulteert een vraagopgave van 155 ha.

Zuid Kennemerland

De autonome vraag voor Zuid-Kennemerland is 180 hectare netto. Door intensivering van het ruimtegebruik van 10 % wordt de vraagopgave voor de periode 2000-2030 bijgesteld naar 160 hectare netto.

Leidse regio

De autonome vraag naar bedrijfsterrain bedraagt 220 ha. voor de periode 2004-2030. Door intensivering van het ruimtegebruik van 10 % resulteert een vraagopgave van 195 ha.

4.8.3 Aanbod lokale/regionale bedrijventerreinen (niet luchthaven gebonden)

Haarlemmermeer

Het bestaande harde aanbod (zijnde direct uitgeefbaar aanbod en bestaande en nieuwe streekplancapaciteit) behelst 85 hectare netto. Dit betreft aanbod op de locaties:

- Nieuw Vennep Zuid (16 hectare netto),
- De President (55 hectare netto),
- Spoorzicht Noord (11 hectare netto),
- Cruquius opvang (5 hectare netto).

Naast het harde aanbod is er potentieel aanbod (locaties waar planontwikkeling gaande is en die op de streekplankaart zijn aangeduid) van 45 hectare netto, te weten:

- De Liede West (17 hectare netto)
- Lijnden Oost Kwadrant 4 (5 hectare netto)
- Wilhelminahoeve (7 hectare netto)
- De President (15 hectare netto)

Daarnaast is er zacht aanbod (aangeduid op de streekplan kaart, maar nog geen concrete planontwikkeling) van circa 20 hectare op de locatie,

- Cruquius Zuid Oost (20 hectare netto)

Bollenstreek

In de Bollenstreek is 85 ha. bedrijventerrain als toekomstig aanbod beschikbaar. Daarvan is 70 ha. direct uitgeefbaar of nieuwe plancapaciteit tot 2010. De overige 15 ha. is capaciteit voor na 2010.

Zuid Kennemerland

Het enige aanbod in Zuid-Kennemerland is 15 ha. heruitgeefbaar terrein in de Waarderpolder.

Leidse regio

In de Leidse Regio is 75 ha. bedrijventerrain als toekomstig aanbod beschikbaar. Daarvan betreft 35 ha. direct uitgeefbaar of nieuwe plancapaciteit tot 2010. De overige 40 ha. is capaciteit voor na 2010.

4.8.3 Planningsopgave

	H'meer	Bollenstreek	Leidsche regio	Zuid-Kennemerland	Totaal
Planningsopgave 1: nieuw bedrijfsterrein, autonome vraag	110	70	90	100	370
Planningsopgave 2: nieuw bedrijfsterrein, additionele vraag	50		nvt	nvt	50
Planningsopgave 3: intensivering ruimtegebruik	25	20	25	25	95

Planningsopgave 1

Voor de Haarlemmermeer is de eigen planningsopgave 110 ha (is 195 ha. vraagopgave – 85 ha. harde aanbod).

Als mogelijke vervulling van de opgave van 110 ha. voor de Haarlemmermeer is momenteel 65 ha. als zacht plan in ontwikkeling : 17 ha. De Liede West, 15 ha. De President III, 7 ha. Wilhelminahoeve en 5 ha. Lijnden Oost Q4, 20 hectare Cruquius Zuid Oost (zie paragraaf 4.9.x). Indien dit aanbod tot ontwikkeling wordt gebracht wordt de planningsopgave voor de autonome vraag van Haarlemmermeer gereduceerd van 110 tot 45 hectare. Indien uitgegaan wordt van realisatie van hard, potentieel en zacht aanbod is tot 2020 sprake van evenwicht van vraag en aanbod. En is de planningsopgave van 45 hectare relevant voor na 2020. Indien het potentiële en zachte aanbod niet gerealiseerd kan worden is de planningsopgave voor de periode 2010-2020 40 hectare en voor de periode 2020-2030 70 hectare.

Voor de Bollenstreek is de eigen planningsopgave 70 ha. (is 155 ha. vraagopgave min 85 ha. aanbod).

Er is geen zacht aanbod in het vooruitzicht dat hieraan voor de periode 2010-2030 tegemoet zou kunnen komen.

Voor de Leidse Regio is een eigen planningsopgave berekend van 90 ha. (is 195 ha. vraagopgave min 75 ha. aanbod min 30 ha. tekort in de periode 2004-2010 dat niet overgeheveld wordt als opgave voor de periode 2010-2030).

Voor Zuid-Kennemerland is een eigen planningsopgave berekend van

100 ha. (is 160 ha. vraagopgave min 15 ha. aanbod min 45 ha. tekort in de periode 2004-2010 dat niet overgeheveld als opgave voor de periode 2010-2030).

Planningsopgave 2

Voor de gehele regio Haarlemmermeer-Bollenstreek is een additionele opgave expliciet gemaakt van 50 ha. nieuw bedrijventerrein, , ter tegemoetkoming aan meerdere additionele, maar (nog) niet kwantificeerbare vraagcomponenten.

Planningsopgave 3

In iedere regio is er –naast de twee opgaven voor nieuw bedrijventerrein– een opgave om door herstructurering van bestaand en intensivering van nieuw terrein tot besparing te komen van nieuwe uitleg. De achterliggende beleidstarget is om tot zuiniger ruimtegebruik te komen ter grootte van 10% van de autonome vraag.

4.8.4 Concluderend

De planningsopgave als hierboven beschreven is exclusief regionale componenten.

Basisoptie is dat elke regio voorziet in de opvang van de eigen opgave. Daarnaast is in onderstaande tabel een scenario uitgewerkt waar de autonome vraag van Bollenstreek, Leidse Regio en Zuid Kennemerland voor een deel worden opgevangen in de Haarlemmermeer. Indien wordt uitgegaan van opvang van de autonome vraag van deze regio's voor respectievelijk 35, 20 en 50 hectare resulteert voor Haarlemmermeer een planningsopgave van 215 hectare.

	H'meer	Bollenstreek	Leidsche regio	Zuid-Kennemerland	Totaal
Optie "Eigen opvang"	110	70	90	100	370
Optie "H'meer Randstadfunctie"	215	35	70	50	370

Trends Haarlemmermeer:

trends:	effect
Toename aantal jongeren: nu 40.000 jongeren tot 25 jaar, in de komende 10 jaar groeit deze groep met 20%	Meer voorzieningen en activiteiten voor jongeren nodig mn op gebied van vrije tijdsbesteding (sport, bewegen, uitgaan, kunst en cultuur, evenementen) maar ook hoger onderwijs en zorg. Niet alleen inzetten op het aanbod maar ook de bereikbaarheid hiervan. Jongerenhuisvesting; er is nog een achterstand in te halen.
Vergrijzing: nu zijn 13.000 H'meerdere 65+, over 10 jaar verwachten we 20.000 65+ers	Meer voorzieningen, activiteiten en diensten nodig: Zorg en openbaar vervoer zijn belangrijke aandachtspunten. Ouderen huisvesting en aanpasbare woningen Voorzieningenaanbod in de kernen ten minste op peil houden.
Verbreding in de huishoudensamenstelling: Aandeel alleenstaanden (mn ouderen) en éénoudergezinnen groeit. Maar het gezin met kinderen en de tweepersoonshuishoudens blijven voorlopig het dominante beeld (veelal tweeverdieners).	Vraagt om een divers voorzieningenaanbod: Toename behoefte aan kinderopvang, brede school, dagarrangementen, knooppunten van dienstverlening op verkeersknooppunten.
Multiculturalisering	Brengt verandering in voorzieningenaanbod met zich mee: moskee, onderwijsaanbod, Brengt nieuwe diensten met zich mee: integratiecursussen etc.
Behoefte aan sociale cohesie	Ontmoetingsplekken, verenigingsleven, multifunctionele voorzieningen, functiemergering wonen-werken-recreatie-voorzieningen.
individualisering	Individueel sporten,
Deconcentratie van de zorg: Grootschalige bejaarden en verpleeghuizen e.a. zorgcentra zijn uit.	kleine wooncomplexen met zorgaanbod en/of nabijheid van zorgvoorzieningen, meer aanpasbare woningen nodig. Woon-zorg-zones. Integratie van psychiatrische e.a. patiënten in de woonwijken.
Stress door minder vrije tijd, tweeverdieners en toename verplichtingen (werk, sociaal, opleiding) en prestatiedruk	Meer behoefte aan tegenhanger. Ontspanningsmogelijkheden, rustplekken, ruimtebeleving, groen/water omgeving.
Bewustwording van meer bewegen, gezonde levensstijl	Inrichting van de openbare ruimte, sportvoorzieningen (comm + nt commercieel)
Beleveniseconomie, mensen willen steeds iets nieuws, kortere spanningsboog	Grote diversiteit in voorzieningen, thematisering van attracties, hoog kwaliteits/service niveau van voorzieningen, korte levensduur van voorzieningen, evenementen in opkomst
Digitalisering / automatisering / informatisering	Mogelijkheid om thuis te werken, te studeren, om vanuit huis te shoppen, Hoe ver de gevolgen gaan in transformatie van winkels naar distributiecentra, van kantoren naar thuiswerkamers, van opleidingscentra naar digitale leraar is moeilijk in te schatten. Lijkt er vooralsnog op dat de ontwikkelingen voorlopig naast het oude blijft bestaan. Bepaalde voorzieningen komen onder druk te staan: bibliotheek, VVV, reisbureau's.
Veiligheid; ontstaan van een angstcultuur	Men creëert zoveel mogelijk een veilige (woon)omgeving. Angst voor aanslagen, oorlog, milieu- of natuurrampen vragen om
Groei van Schiphol: Groei van geluids en milieu overlast	compenserende maatregelen nodig mn in Zwanenburg en Badhoevedorp. En inwoners laten profiteren van Schiphol
Hervorming ondersteuning boeren vanuit EU en rijk	Boeren zoeken naar nwe economische dragers, verbreden hun bedrijfsvoering: er komen nieuwe agrarische takken bij dan wel econ.sectoren als zorg, recreatie, toerisme, educatie, energieproductie. Gaat naar een multifunctioneel platteland waar we kunnen wonen, werken, leven, genieten. Tevens heeft het platteland een functie als voorraadkamer van natuur, biodiversiteit en water.
Tekort aan opvangmogelijkheden voor water	In Haarlemmermeer zijn zoeklokaties aangegeven voor waterberging. De gemeente geeft daarbij aan dat het multifunctioneel gebruik (mn recreatief gebruik) bij de nadere planontwikkeling voorop moet staan.

4.9 Zorg, welzijn & niet commerciële voorzieningen

4.9.1 Algemeen

In de integrale gebiedsuitwerking moet naast de ruimtelijke ontwikkeling ook de maatschappelijke ontwikkeling worden meegenomen. Met name op het gebied van voorzieningen licht hier een duidelijke relatie.

De richting voor sociaal maatschappelijke ontwikkeling wordt in belangrijke mate bepaald door autonome, maatschappelijke trends als individualisering, vergrijzing, vermaatschappelijking van de zorg, interculturalisering en informatisering.

Lange termijnontwikkeling is voor de sociaal maatschappelijke ontwikkeling moeilijk aan te geven. De scope richt zich doorgaans op de komende vijf jaar met een doorkijk naar tien jaar.

4.9.2 Haarlemmermeer

Actuele situatie

- Haarlemmermeer heeft 26 kernen. Kernen variëren sterk in inwoneraantal en voorzieningenniveau. Hoofddorp en Nieuw-Vennep zijn centraal gelegen in de polder en goed uitgerust met commerciële en niet-commerciële voorzieningen. Alle overige kernen behalve Abbenes liggen aan de Ringvaart. Daarvan zijn Zwanenburg en Badhoevedorp zijn nog redelijk uitgerust met voorzieningen de overige kernen al veel minder. Voor de meeste 'ringvaart-kernen' geldt dat zij voor veel voorzieningen en diensten gericht zijn op de buurgemeente direct aan de overkant van de Ringvaart. Abbenes is hier een uitzondering op. Deze kern ligt min of meer geïsoleerd midden in de polder, heeft weinig voorzieningen en bovendien een slechte bereikbaarheid met openbaar vervoer.
- Door gemis aan voorzieningen of door afstand dan wel bereikbaarheid van voorzieningen zijn veel Haarlemmeerders gericht op omliggende gemeenten.
- Bovendien maken veel inwoners gebruik van de regionale voorzieningen zoals musea, theater, film en hoger beroepsonderwijs in

Amsterdam, Amstelveen, Haarlem en Leiden.

Het gebruik van voorzieningen in andere gemeenten heeft niet alleen te maken met het ontbreken van de betreffende voorziening in de eigen woonkern/gemeente maar ook met de herkomst van vele inwoners. Veel inwoners zijn in Haarlemmermeer zijn komen wonen blijven hun gemeente van herkomst trouw wat betreft sport en inkopen. Het heeft ook te maken met de stedelijke sfeer die men zoekt. Een groot deel van de bevolking kan als zeer mobiel gekarakteriseerd worden.

Knelpunten in voorzieningenaanbod:

- Draagvlak: inwoners van Haarlemmermeer wonen verspreid over 26 kernen. Voor het in stand houden van een voorziening zijn circa 5-8.000 inwoners nodig. De verwachting is dat dit in 2015-2020 op zo'n 8.-10.000 inwoners ligt.
- De bereikbaarheid: de openbaar vervoerverbindingen van en naar de kleinere kernen is niet optimaal. Met name een probleem voor ouderen en jongeren.
- Mbt zorgaanbod: nog te weinig zicht op omvang van het aantal en soort kwetsbaren om de omvang van het vangnet en zorgaanbod te kunnen bepalen.
- Mbt specifieke doelgroepen zoals jongeren, ouderen: tekorten in het voorzieningenaanbod, voor jongeren mn vrije tijdsaanbod, voor ouderen mn bereikbaar zorg/diensten aanbod
- Tekort aan jongerenhuisvesting, ouderenhuysvesting, aanpasbaar wonen.
- Gebrek aan hoger onderwijs vormen
- Bestaand recreatiegebied en gebieden in ontwikkeling worden bedreigd door ruimtelijke ontwikkelingen

Speerpunten:

In het lokaal sociaal beleid van H'meer wordt zwaar ingezet op sociale cohesie, diversiteit en kwaliteit.

Deze 3 onderwerpen leveren de volgende ingrediënten op vanuit de sector voorzieningen voor het genereren van scenario's en modellen:

- Diversiteit in woonmilieu's, huishoudensamenstelling gewenst:
- Woonmilieu's: stedelijk in NV en Hd, suburbaan overige kernen en Vinex, landelijk in agrarisch gebied
- Nieuwe woonmilieu's gewenst: op, aan het water, aan de randen van recreatiegebied
- Diversiteit in woningen gewenst: type, huur/koop, prijklassen, architectuur, grootte, ligging: ook bouwen voor jongeren, aanpasbare woningen met bereikbare zorgdiensten voor gehandicapten en ouderen.
- Afwisseling tussen bebouwing en recreatief groen
- Huishoudens: eenpersoons, eenouder, tweepersoons, multicultureel, gezinnen met kinderen, jongeren en ouderen.
- Functiemenging van wonen, werken, voorzieningen (incl recreëren).
- Innovatie stimuleren

De toekomst

Trends:

- Qua bevolking:
 - een toename ouderen
 - een toename jongeren
 - verbreding van de samenstelling huishoudens met een ouder gezinnen en allochtonen
 - Er is behoefte aan gedecentraliseerde zorgvoorzieningen voor ouderen; betaalbare woningen, ontmoetingsplekken en sportvoorzieningen.
- Qua leefstijl:
 - de belevings economie leidt tot nadruk op amusement voorzieningen als recreatie bij de boer
 - naar aanleiding van 11 september 2002, angst voor terrorisme, neiging om "closed of gated communities" als de oplossing te vinden
 - gepaard aan processen zoals globalisering en individualisering ziet met een omgekeerde beweging richting regionale identiteit en sociale cohesie.

- Ruimtelijk/economisch:
 - woon-zorg complexen
 - school woningen
 - boerderijen worden herenhuizen
 - welgestelde ouderen die wonen voor de helft van het jaar in het buitenland (Schiphol als poort naar hun tweede thuis basis)
 - Schiphol als toeristisch product die onderscheidt zich van het Keukenhof omdat zijn belangstelling voor het publiek is "year-round."

Schiphol heeft een ambivalente rol nu: werkgever en vijand. In hoeverre kan Schiphol, d.m.v. strategische compensaties een meer verlichte rol nemen, net zoals bedrijven vroeger? (zie voorbeeld Bata en Stork)
Kan de vergrijzing leiden tot een dienstverlenende tak die inkomsten genereert?

Kunnen pijlers van sociaal beleid (woonkwaliteit, diversiteit en sociale cohesie) vertaald worden in een of meerdere voor iedereen herkenbaar en realistisch scenario's?

4.9.3 Bollenstreek

Actuele situatie

De Bollenstreek omvat 6 gemeenten welke deel uitmaken van de vroegere regio Duin- en bollenstreek. De gemeenten Sassenheim, Warmond en Voorhout bevinden zich in een fusieproces, de drie andere gemeenten: Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout onderzoeken met elkaar de mogelijkheden voor nauwere samenwerking.

Alle gemeenten hebben een redelijk goed voorzieningenniveau; inwoners kunnen veel binnen hun eigen gemeentegrenzen vinden. Inwoners van Warmond zijn echter meer dan de andere gemeenten op het Leidse gericht, terwijl die uit Hillegom sterk op Haarlem zijn gericht.

Lisse vervult met haar relatief grote winkelcentrum, de vestiging van het CWI voor de Duin- en Bollenstreek en een polikliniek van het Spaarnezie-

kenhuis een zekere regionale centrumfunctie.

In Sassenheim is de gemeenschappelijke sociale dienst voor de Bollenstreek gevestigd.

In diezelfde gemeente, alsmede in Lisse en Noordwijkerhout zijn Scholengemeenschappen voor VO gevestigd. Verschillende gemeenten hebben een heel behoorlijk aanbod aan vrijetijdsvoorzieningen voor jongeren, culturele voorzieningen, recreatiemogelijkheden (duin- en plassenengebied) en toeristische trekpleisters (bollenvelden, Keukenhof, musea). De gemeenten kennen een sterk sociaal leven waar veel verenigingen zijn en veel vrijwilligerswerk verricht wordt. De onderlinge bereikbaarheid van de dorpen per Openbaar Vervoer is vrij goed, er zijn diverse busverbindingen, en drie gemeenten hebben een NS-station.

De gemeenten kennen een behoorlijke diversiteit aan (aantrekkelijke) woonmilieus. De laatste jaren wordt er meer geïnvesteerd in het bouwen voor senioren, aan het realiseren van woonzorgcomplexen. De gemeenten zijn behoorlijk op weg; om daarin het hoofd te bieden aan de toenemende zorgvraag van o.a. senioren hebben zij samen met de andere gemeenten in Zuid-Holland Noord afgesproken te komen tot prestatie-afspraken op het gebied van Wonzorgwelzijn. De regionale cie. Gezondheidszorg trekt dit project. Verder kent de Bollenstreek een integraal woonruimteverdeelsysteem met de overige gemeenten binnen de regio Holland Rijnland.

Demografische gegevens

Gegevens betreffende demografische ontwikkelingen, toekomstige zorgbehoeften, werkloosheid, etc. zijn alle beschikbaar op het niveau van de Duin- en Bollenstreek, maar moeilijk te verkrijgen voor alleen het cluster van de Bollenstreek-gemeenten.

Het opleidingsniveau is gemiddeld lager dan in Leidse regio, werkloosheid wat hoger dan in rest Duin- en Bollenstreek, Gemiddelde leeftijd in het bolengebied ligt hoger dan in Leidse regio (met name Warmond vergrijst). In het gebied zijn weinig niet-westerse allochtonen woonachtig.

Knelpunten

(betaalbare) starterswoningen, ouderenhuisvesting, onderwijsvoorzienin-

gen voor kinderen met leer- of opvoedingsproblemen. De gezondheidszorg zou bij uitbreiding van het aantal inwoners een knelpunt kunnen vormen.

Toekomst

Belang behoud/versterking (recreatieve en toeristische) natuur en landschapswaarden in het gebied; voorkomen dichtslibben van het gebied, ruimte tussen de kernen i.v.m. relatieve kleinschaligheid en leefbaarheid midden in de Randstad, die nu kenmerkend is voor het gebied en het zo aantrekkelijk maakt om er te wonen.

4.9.4 Concluderend

De opgave in de gebiedsuitwerking kunnen voor een belangrijk deel worden afgeleid uit de huidige opgave op het gebied van zorg, welzijn en voorzieningen.

Zowel in Haarlemmermeer als in de Bollenstreek zijn diversiteit in woonmilieus, zowel qua huishoudensamenstelling als ruimtelijke variatie van belang.

Voor Haarlemmermeer geldt nog een belangrijke opgave aan woningbouw voor jongeren en de daarbij behorende jongerenvoorzieningen.

Voor zowel Haarlemmermeer als de Bollenstreek speelt de toename van het aantal ouderen en de daarmee toenemende vraag naar aanpasbare woningen met bereikbare zorgdiensten.

Funciemenging van wonen, werken, voorzieningen (incl recreëren) is een belangrijk speerpunt in Haarlemmermeer.

Voor zowel Haarlemmermeer als de Bollenstreek wordt behoud/versterking (recreatieve en toeristische) natuur en landschapswaarden in het gebied van belang geacht.

Kaart Luchtkwaliteit

4.10 Milieu

4.10.1 Milieu en ruimtelijke ontwikkeling

De opgaven voor wonen, werken, infrastructuur, groen, water etc. in de gebiedsuitwerking kunnen effect hebben op de milieukwaliteit in het studiegebied. Een duurzaam ingerichte, leefbare en gezonde regio zijn van groot belang voor de mensen die er (gaan) wonen, flora en fauna, maar ook voor het imago en het vestigingsklimaat. Een goede milieukwaliteit is daarbij een noodzaak.

De ruimtelijke inrichting van het plangebied kan een bijdrage leveren aan het verbeteren van de aanwezige milieukwaliteit en is er op gericht toekomstige milieuproblemen te voorkomen. Een duurzame ruimtelijke inrichting betekent onder andere:

- een gezond niveau van milieuhygiëne en voldoen aan normen voor externe veiligheid
- kansen benutten voor een goede ruimtelijke situering van functies
- niet blokkeren van toekomstige kwalitatief noodzakelijke ruimtelijke ontwikkelingen
- oplossen van knelpunten op het gebied van waterkwantiteit en -kwaliteit
- kansen benutten die de bodem biedt voor onder andere warmte/koude-opslag en ondergronds bouwen
- kansen benutten voor behoud en versterking van natuur en landschap, duurzame land- en tuinbouw, bereikbaarheid en kwaliteit van de woon- en werkomgeving
- gebruik maken van (verder te ontwikkelen) gebiedseigen kwaliteiten en ruimtelijke structuren in casu het groenblauwe raamwerk, het infrastructuurnetwerk en het occupatiepatroon

4.10.2 Milieu-aandachtspunten

De in het gebied aanwezige milieukwaliteit stelt eisen en randvoorwaarden aan mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Soms zijn er absolute grenzen waarbinnen bijvoorbeeld geen woningbouw mag plaatsvinden. Aan de andere kant zijn er veel situaties denkbaar waarin met een goed ontwerp aangevuld met maatregelen aan de bron of in de omgeving daarvan meer

ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn.

Schiphol

Schiphol heeft grote effecten op de leefomgevingskwaliteit in zowel Haarlemmermeer als in de Bollenstreek. Ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen gelden beperkingen binnen de 20 kE contour. In paragraaf 4.6 is hier uitgebreider op ingegaan. Een punt van aandacht is het zogenaamde grondlawaai veroorzaakt door taxiënde vliegtuigen waarvoor op dit moment onvoldoende beleid is geformuleerd.

Infrastructuur

Het drukke verkeer kan leiden tot overschrijding van grenswaarden voor geluid, luchtkwaliteit (fijn stof en stikstofoxiden) en/of externe veiligheid. Dan gelden beperkingen voor ruimtelijke ontwikkelingen voor gevoelige bestemmingen als wonen. Voor fijn stof wordt op dit moment de norm overschreden. De verwachtingen voor de toekomst op dit onderwerp zijn niet erg optimistisch. Die norm is vastgelegd in het Besluit Luchtkwaliteit van de EU. Deze wordt vertaald naar nationale wetgeving. De Raad van State heeft een aantal plannen afgekeurd waarvan onvoldoende duidelijk was of ze leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit.

In het studiegebied hebben vooral de rijkswegen A4, A5, A9 en A44 een grote impact op de omgevingskwaliteit; in mindere mate geldt dat voor de provinciale wegen.

Bedrijven

Rond grotere bedrijven kunnen zones gelden op het gebied van geluidhinder, geurhinder en/of externe veiligheid. Binnen die zones gelden beperkingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen.

4.10.3 Milieu-opgaven

Windenergie

In de Bollenstreek zijn plekken aangewezen als locatie voor het oprichten van windturbines. Concreet gaat het om een lijnopstelling langs de spoor-

*Kaart
Habitatrichtlijngebieden*

lijn Leiden-Haarlem bij Hillegom en om een lijnopstelling langs de A44 nabij Rijnsburg, Oegstgeest en Sassenheim. Wellicht doen zich meer mogelijkheden voor, gekoppeld aan toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

4.10.4 Strategische Milieu Beoordeling

Voor het Haarlemmermeerse deel van het studiegebied wordt een Strategische Milieu Beoordeling (SMB) opgesteld, gekoppeld aan de gebiedsuitwerking. In de SMB worden de in de gebiedsuitwerking gehanteerde uitgangspunten, de gemaakte keuzes en de uitkomsten tegen het (milieu)licht gehouden.

Strategische Milieubeoordeling is een nieuw instrument op basis van de Europese richtlijn die in juli 2004 van kracht is geworden. SMB is bedoeld om milieueffecten van (strategische) plannen en programma's al tijdens de voorbereiding ervan in beeld te brengen in de vorm van een milieurapport. SMB is te vergelijken met de reeds bekende milieueffectrapportage (m.e.r.). De wijze van totstandkoming is flexibeler en minder gedetailleerd uitgewerkt dan bij het MER. Het doel is om de afwegingen die in het plan worden gemaakt en die gevolgen hebben voor het milieu, of voor Habitatrichtlijngebieden, te beschrijven en te beoordelen. In tegenstelling tot het MER maakt de SMB, in de vorm van een milieurapport, deel uit van het plan zelf. Het begrip 'milieu' wordt breed uitgelegd. Het betreft niet alleen het grijze milieu, maar ook de groene waarden en waterkwaliteit en kwantiteit. SMB vervangt niet de m.e.r.-plicht, maar richt zich op plannen die voorafgaan aan de m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten. De SMB geldt alleen voor overheden.

4.10.5 Concluderend

- De gebiedsuitwerking streeft naar een duurzame ruimtelijke inrichting van het plangebied.
- Voor het noordelijk deel van de gebiedsuitwerking wordt een SMB opgesteld.

5 Naar modellen & opties

Ambitie

De gebiedsuitwerking wordt op verzoek van het Ministerie van VROM uitgevoerd. Aanleiding is de stapeling van nationaal (ruimtelijk) beleid in het gebied voor de ontwikkeling van de Mainport Schiphol, de Greenports Bollenstreek en Aalsmeer, het Groene Hart en een verstedelijkingsopgave in het bundelingsgebied voor verstedelijking. De vraag is of verdere verstedelijking met 10.000 tot 20.000 woningen binnen dit gebied mogelijk is en onder welke voorwaarden.

De opgave is echter niet simpelweg te beperken tot een kwantitatieve opgave. De opgaven op het gebied van o.a. water, natuur en recreatie, infrastructuur, economische ontwikkeling, zijn nauw met elkaar verbonden.

De ambitie van de gebiedsuitwerking is om kwalitatief goede oplossingen voor de vraagstelling te bieden. De woningbouwopgave staat hierbij niet los van de andere opgaven voor het uitwerkingsgebied, maar is daar onlosmakelijk mee verbonden. Andere opgaven bepalen mede wat er aan woningbouw mogelijk is.

In het vervolg op dit werkdocument wordt in verschillende ruimtelijke modellen onderzocht wat de verschillende mogelijkheden zijn. De modellen pogen de breedte van het scala aan opties in beeld te brengen, zo veel mogelijk binnen de kaders van de gestelde uitgangspunten. Via de modellen worden uiteindelijk de mogelijke ontwikkelingsrichtingen en de daarbij benodigde (bestuurlijke) keuzes inzichtelijk gemaakt.

Opgaven

Het huidige ruimtelijke beleid voor het uitwerkingsgebied lijkt zich meer en meer te laten gelden als een knellend korset. Dit geldt niet alleen voor rijksbeleid, zoals de 20 Ke contour, het Luchthavenindelingsbesluit (LIB) en de Europese richtlijnen luchtkwaliteit en externe veiligheid. Ook bijvoorbeeld het Pact van Teylingen blijkt in de praktijk te weinig bewegingsruimte te bieden, juist ook voor de bollensector. Met het offensief van Teylingen is begonnen met het verkennen van de speelruimte binnen de oorspronkelijke doelstellingen van het pact.

In Haarlemmermeer levert de veelheid van, soms conflicterend, beleid een

noodzaak tot keuzes, of combinaties op. Het huidige beleid is in veel gevallen nog te weinig integraal van karakter. Dit gebrek aan samenhang tussen plannen en gebieden onderling maakt echte keuzes in ruimtelijk beleid onmogelijk. Veel gebieden worden nu afzonderlijk van elkaar ontwikkeld en lijken vooral op sectorale keuzes gebaseerd. De lastigste locaties zijn nu als laatste aan de beurt. Door de veelheid aan opgaven biedt een sectorale aanpak hier geen uitkomst, dit leidt eerder tot een politieke impasse, stagnatie in de uitvoering en mindere ruimtelijke kwaliteit.

De opgaven in de gebieden worden complexer en de beperkingen groter. Ondertussen trekt de overheid zich terug uit de ontwikkelingen naar een meer regisserende rol. Het huidige beleid is echter veelal nog te restrictief van aard en te weinig ontwikkelingsgericht. Dit maakt een goede regie op ontwikkelingsprocessen lastig. De overheid moet een goed kader, met duidelijke regels en richtlijnen opstellen om sturing te kunnen geven aan nieuwe ontwikkelingen.

Ontwikkelingen

Verschillende processen en ontwikkelingen zijn van invloed op de keuze voor een ontwikkelingsrichting en de uitvoering hiervan. Als eerste verandert de rol van de overheid. Waar de overheid in het verleden vaak als sturende kracht achter de ontwikkelingen opereerde bestaat er tegenwoordig een behoefte om als overheid meer een regierol in te nemen. De marktpartijen en maatschappelijke organisaties kunnen zo, binnen heldere kaders van de overheid, opereren als ontwikkelende partijen. De overheid beperkt zicht tot het aangeven van de randvoorwaarden en waarborgt het algemeen belang.

Daarnaast hangt de economie van het gebied sterk aan de Mainport en de Greenports en is daarmee mondiaal gericht. Dit is ook sterk van invloed op lokale ontwikkelingen. Met de doorontwikkeling van Schiphol als Mainport is ook een investering in de omgeving nodig. Het karakter van de omgeving is sterk van invloed op de ontwikkelingsmogelijkheden van Schiphol. De lokale economie en woonomgeving vragen echter ook investeringen, die in sommige gevallen haaks op deze mondiale ontwikkeling staan.

Als laatste hebben de ontwikkelingen van de afgelopen decennia zich

vooral gericht op infrastructuur, woningen, kantoren en bedrijven. De investeringen in water, recreatie en natuur zijn hierbij achter gebleven. Juist deze functies hebben een lange ontwikkeltijd en een noodzaak tot relatief weinig veranderingen. Door de modellen via de lagenbenadering te ontwikkelen wordt hierop een antwoord gezocht. De lagenbenadering gaat uit van het op orde brengen van de groen/blauwe functie (de eerste laag) als basis voor ontwikkelingen in infrastructuur (tweede laag) en woningbouw en bedrijvigheid (derde laag). De functie met een lange ontwikkeltijd en een lage dynamiek zijn sturend voor de functies met een korte ontwikkeltijd en een hoge dynamiek. De infrastructuur volgt de groen-blauwe functies en stuurt de rode functies .

Methode

Binnen de gebiedsuitwerking zullen de betrokken partijen een positie in moeten nemen in het speelveld. Wil de overheid vooral regievoeren, of neemt zij een meer ondernemende positie in? Wordt de Mainport sturend voor alle ontwikkelingen, of zijn er gebieden waar de lokale behoefte de richting bepaald? De mogelijke posities kunnen binnen de modellen worden verkend. De modellen zullen duidelijkheid moeten scheppen over de consequenties voor de regio van een meer mondiale of meer lokale insteek, of een combinatie van beide.

Uiteindelijk zal de politieke discussie over, en de afweging tussen deze verschillende modellen moeten leiden tot bestuurlijke keuzen. Op basis daarvan kan een breed gedragen gebiedsuitwerking worden ontwikkeld waarin op integrale wijze functies bijeen zijn gebracht en waarbij sprake is van een ruimtelijk samenhangend beeld dat zich duurzaam laat ontwikkelen en in stand houden.

Bijlage A: Beleid & Beleidsontwikkeling

In deze bijlage zijn relevante beleidslijnen en actuele beleidsontwikkeling mbt de ruimtelijke ontwikkeling van het studiegebied opgenomen.

A.1 Nota Ruimte

Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer Bollenstreek

Het gezamenlijk en in overleg met andere betrokkenen maken van een nadere gebiedsuitwerking voor de Haarlemmermeer en de Bollenstreek. In de gebiedsuitwerking moet binnen de beleidskaders van de nota Ruimte worden bezien op welke wijze de ruimtelijke ontwikkelingen (waaronder de verstedelijking) kunnen plaatsvinden. Specifiek moet daarbij in elk geval rekening worden gehouden met de ruimtelijke beperkingen die samenhangen met het beleid voor de luchthaven Schiphol en het Groene Hart. De beperkingen die met name voortvloeien uit het 'greenportbeleid' betekenen dat in de Bollenstreek geen grootschalige verstedelijking plaats kan vinden. Tot slot zal rekening gehouden moeten worden met de (kwantitatieve en kwalitatieve) afspraken over het strategisch groenproject in de Haarlemmermeer (Haarlemmerméer Groen én Amstelgroen). Het rijk gaat ervan uit dat er in deze uitwerking buiten het bestaande bebouwde gebied in 2000 (aangevuld met de ruimte die in de streekplannen is aangegeven binnen de rode contouren en excl. Hoofddorp West, Noordwijkerhout) ruimte wordt gevonden voor 10 à 20 duizend woningen.

Bundelingsgebied Verstedelijking

Het studiegebied valt in zijn geheel binnen het in de Nota Ruimte aangegeven "bundelingsgebied voor verstedelijking".

Mainport Schiphol

Het rijk houdt vast aan het uitgangspunt dat Schiphol zich tot 2030 op de huidige locatie, binnen de gestelde milieugrenzen verder moet kunnen ontwikkelen. Het beleid is gericht op een blijvende bijdrage van de luchthaven aan de internationale concurrentiepositie van de Randstad.

Voor het beleid inzake de vestiging van bedrijven en kantoren in de directe nabijheid van de luchthaven geldt het criterium van gerelateerdheid aan

de luchthaven. Dit omwille van behoud van de landzijdige bereikbaarheid, veiligheidsdoelstellingen en toekomstige duurzame ruimtebehoefte van de primaire vervoersfunctie van de mainport.

Bij de inrichting van de Noordvleugel van de Randstad voor andere ruimte-vragende functies moet voldoende ruimte worden gelaten voor de verdere ontwikkeling van de mainport Schiphol. Dit betekent dat woningbouw in de omgeving van de luchthaven op plaatsen waar dit uit een oogpunt van geluid en veiligheid niet wenselijk is, moet worden vermeden. Dit sluit aan bij het eerder door het kabinet in de Schipholwet gehanteerde principe om zo min mogelijk over dichtbebouwde stedelijke gebieden te vliegen. In het verlengde van dit principe past het derhalve niet in het kabinetsbeleid om onder intensief gebruikte vliegroutes nieuwe stedelijke gebieden tot stand te laten komen.

Concreet betekent dit dat er buiten de in de verstedelijkingsafspraken vastgelegde locaties (Vinex en Vinac 2010) geen nieuwe uitleglocaties kunnen worden ontwikkeld ten behoeve van woningbouw binnen de 20 Ke-contour behorende bij het vijfbanenstelsel en om een drietal in de Nota Ruimte aangegeven locaties die in de buurt van intensief gebruikte vliegroutes liggen.

Dit zijn de gebieden bij Hoofddorp-West, Noordwijkerhout en de Legmeer-polder.

In het geval in de toekomst vliegroutes wijzigen dan wel tot een ander banenstelsel wordt besloten, zal de 20 Ke-contour respectievelijk de dan geldende Lden contour bepalend zijn voor de mogelijkheden voor nieuwe uitleglocaties. Na de evaluatie van de Schipholwetgeving zal het kabinet bezien of door verlegging van intensief gebruikte vliegroutes de noodzaak van deze bouwbeperking vervalt. Ook zal dan worden bezien in hoeverre het beleid inzake de direct aan de 20 Ke-contour gelegen gebieden een aanpassing behoeft.

Greenports Bollenstreek & Aalsmeer

Het rijk vindt het van belang dat de tuinbouwfunctie in vijf locaties van

internationaal belang behouden blijft en versterkt wordt. Deze zogenoemde groenports betreffen het Zuid-Hollands glasdistrict (Westland en Oostland), Aalsmeer en omstreken en het agro(logistieke) cluster Venlo voor de glastuinbouw, de Bollenstreek voor het bollencomplex en Boskoop voor de pot- en containerteelt. De provincies hebben het voortouw om dit beleidsmatig uit te werken en ruimtelijk te verankeren in hun streekplannen. Het rijk heeft een stimulerende en faciliterende rol.

Groene Hart

In algemene zin geldt dat binnen nationale landschappen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn, mits de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden of worden versterkt ('ja, mits'-regime). Binnen nationale landschappen is ruimte voor ten hoogste de eigen bevolkingsgroei (migratiesaldo nul). Op basis hiervan maken provincies afspraken met gemeenten over de omvang en locatie van woningbouw en locaties voor bedrijventerreinen. Maatvoering, schaal en ontwerp zijn bepalend voor behoud van de kwaliteiten van deze landschappen. Om die reden zijn grootschalige verstedelijkingslocaties en bedrijventerreinen, nieuwe grootschalige glastuinbouwlocaties en nieuwe grootschalige infrastructurele projecten niet toegestaan. Waar deze ingrepen redelijkerwijs, vanwege een groot nationaal belang onvermijdelijk zijn, dienen mitigerende en compenserende maatregelen - zoals inpassing en grote aandacht voor ontwerp kwaliteit te worden getroffen.

De provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht zullen in opdracht van het rijk en in overleg met andere betrokkenen (verenigd in het Bestuurlijk Platform Groene Hart) een 'Ontwikkelingsprogramma Groene Hart' opstellen dat uitwerking geeft aan het ontwikkelingsperspectief voor het Groene Hart.

Transformatie rijksbufferzone

De Rijksbufferzone Amsterdam-Haarlem is in de PKB Schiphol en Omgeving (1995) uitgebreid met het gebied tussen Zwanenburg en Hoofddorp. Deze bufferzone heeft het rijk als instrument ingezet om verdergaande

verstedelijking tussen Amsterdam en Haarlem tegen te gaan. Het idee was om de planologische zekerheid te vergroten zodat de bereidheid zou ontstaan om te investeren in groene en agrarische functies.

De Nota Ruimte zet in op transformatie van de voormalige rijksbufferzones tot grootschalige regionale groengebieden. Deze groengebieden moeten een (dag)recreatieve functie voor de steden van de nationale stedelijke netwerken krijgen door het vergroten van toegang en bruikbaarheid van het buitengebied voor fietsen, wandelen, varen, paardrijden en door realisatie van dagrecreatieve voorzieningen.

De verantwoordelijkheid voor deze transformatie van de rijksbufferzone ligt bij de provincie en samenwerkende gemeenten. De provincie kan de begrenzing en het planologisch regime voor de (voormalige) rijksbufferzone in streek- en structuurplannen zodanig herzien, dat versterking van de recreatieve functie mogelijk wordt. De provincie heeft het voortouw om in overleg met de gemeente de verdere ontwikkeling van dit grootschalige, regionale groengebied ter hand te nemen.

Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk mits de landschappelijke en recreatieve kwaliteiten worden behouden of versterkt. Nieuwe gebouwen en gebouwde structuren die hierbij passen mogen het groene karakter van het gebied niet wezenlijk aantasten. Het rijk toetst het planologische regime. De eerder gemaakte investeringsafspraken voor de rijksbufferzones komt het rijk na. De investeringsmiddelen voor de verbetering van de groenstructuur om de stad in de nationale stedelijke netwerken worden opgenomen in het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG)."

A.2 Streekplan Noord-Holland Zuid

De gemeenten Haarlemmermeer en Bennebroek vallen binnen het streekplan Noord-Holland Zuid (vastgesteld februari 2003). In de ambities voor het streekplan wordt gesteld dat het een opmaat is voor een hoogwaardig stedelijke metropool met wereldwijde verbindingen waar het dankzij de directe nabijheid van een grote variatie aan groengebieden en recreatieve landschappen goed toeven is waardoor de regio de concurrentie met

andere internationale regio's aankan en dat ook in de toekomst kan blijven doen.

Uitgangspunten in het Streekplan en dus ook voor de Haarlemmermeer en Bennebroek:

1. Behoud landschappelijke kwaliteiten dmv blauw-groen raamwerk
2. Beter bereikbaarheid (OV, weg water, spoor én telecommunicatie)
3. Tot 2020 166.000 woningen extra voor een gedifferentieerd woonaanbod
4. Ruimte voor versterking internationale concurrentiepositie
5. Meer evenwichtige verdeling werken en wonen
6. Modern en en evenwichtige voorzieningenstructuur
7. Inzetten op meervoudig ruimtegebruik

Haarlemmermeer en Bennebroek maken deel uit van het hoogdynamische stedelijke gebied. Dit is een stedelijk netwerk van kleine tot middelgrote steden die onderling goed met elkaar verbonden zijn.

De belangrijkste beleidslijnen voor dit gebied zijn:

Ruimte voor water

Zoekgebieden voor waterberging

- Haarlemmermeer-Zuid
- Zwaansbroek
- Geen woningbouw en ontwikkeling van bedrijfsterreinen in kwelgebieden (binnenduinrand randen van droogmakerijen) met uitzondering van het westelijke gebied van de Haarlemmermeer.
- Waterneutraal bouwen in nieuw stedelijk gebied
- de Provincie Noord-Holland wil een project opstarten voor de integrale ontwikkeling van de Haarlemmermeer Westrand. Hierbij dient de omgang met water als centrale opgave. De gebiedsuitwerking is de invulling hiervan.

Ontwikkeling van waardevolle landschappen

De Haarlemmermeer moet als droogmakerij in haar geheel als landschappelijke ensemble versterkt en behouden worden.

Lopende groenprojecten in het kader van de PEHS en SGP worden uitgevoerd (i.e. 1600ha SGP Haarlemmermeer. Aanvullingen zijn Stelling van Amsterdam en het Nieuw Hollands plassengebied. Langs de Stelling van Amsterdam zullen cultuurhistorische, recreatieve en natuurlijke functies de voorkeur genieten. Het gebied tussen Hoofddorp en Nieuw-Vennep zal ingericht worden als Park van de 21^e eeuw.

Bereikbaarheid

2000-2010

Aanleg nieuwe infrastructuur Zuid-Tangent met diverse aftakkingen, verbinding tussen A9 en N201 (via Fokkerweg of doortrekking N522

2010-2030

Doortrekking Bennebroekerweg naar N208/N206

Capaciteitvergroting van regionale wegen.

Wonen

Stedelijke ontwikkelingen dienen plaats te vinden binnen de rode contour, door binnenstedelijke verdichting (intensiveren, combineren, transformeren). GS zal nader onderzoek doen naar geschikte alternatieve woningbouwlocaties die eventueel ontwikkeld kunnen worden als de binnenstedelijke opgave niet toereikend is, of om de woon-werk balans en daarmee de bereikbaarheid te verbeteren. Concreet:

Onderzoek naar de ontwikkeling van de nieuwe uitleglocatie van 5000 woningen in Hoofddorp-West vóór 2010 en onderzoeken van de mogelijkheid om ná 2020 nog eens 5000 woningen toe te bouwen (is binnen de rode contouren van het streekplan.)

Op enkele zeer specifieke locaties buiten de rode contour kan in zeer lage dichtheden woon- of werkfunctie in de vorm van landgoederen worden ontwikkeld. Dit natuurlijk alleen als er een bijdrage wordt geleverd aan groenontwikkeling en recreatiewaarde.

Landgoederen: een (voor minimaal 90%) openbaar toegankelijk groengebied met een minimale oppervlakte van 5 ha.

Werken en economische ontwikkeling

Noord-Holland Zuid heeft zich tot een veelzijdige, sterk internationaal georiënteerde regio ontwikkeld, met een uitstekend vestigingsklimaat, en hoge toegevoegde waarde. De kernopgave voor de economie in Noord-Holland Zuid is om deze sterke internationale concurrentiepositie op zijn minst te behouden.

Voor Schipholgebonden bedrijven is voldoende ruimte gereserveerd in het streekplan. Het vinden van ruimte voor lokale en regionale bedrijvigheid is een uitwerkingsopgave in het streekplan.

De vraag naar regionale bedrijventerreinen kan deels worden opgevangen door benutting van restcapaciteit van bestaande bedrijventerreinen, deels door ontwikkeling van terreinen die reeds in het streekplan en bestemmingsplannen zijn vastgelegd, zoals het terrein "De President" bij Hoofddorp, en deels door intensiever ruimtegebruik. Daarnaast zal er een planningsopgave overblijven die ingevuld kan worden door het planologisch mogelijk maken van nieuwe terreinen in het plangebied.

Economische basis voor landbouw

De landbouw kan in belangrijke mate bijdragen aan de wateropgave en de ecologie van de regio. Er zal zowel in glas alsook sierteelt geïnvesteerd moeten worden. Ruimte voor structuurversterking van grondgebonden landbouw zoals de akkerbouwgebieden in de Haarlemmermeer.

De akkerbouw in de Haarlemmermeer behoudt haar sterke positie vanwege de economische betekenis, het behoud van openheid en de verkavelingsstructuur. Het provinciaal beleid is gericht op versterking van de bollenteelt in het noorden van de provincie, daarom zal er geen ontwikkeling van structurele bollenteelt zijn in de Haarlemmermeer.

Behoud en ontwikkeling van cultuurhistorische waarden

De verschillende ruimtelijke en culturele identiteiten van de onderscheiden gebieden en de wijze waarop die gebieden tot stand zijn gekomen dienen gerespecteerd en zo mogelijk benadrukt te worden.

De CHW-kaarten dienen aangehouden te worden als wegingskader voor ontwerp en ontwikkeling. Het denken in identiteiten en ensembles dient uit-

gangspunt te zijn van het ruimtelijk ordenen. Cultuurhistorische elementen dienen óf beschermd, óf verbeterd óf getransformeerd te worden, dusdanig dat de ruimtelijke kwaliteit centraal staat.

A.3 Streekplan Zuid-Holland West

Het streekplan Zuid-Holland West (vastgesteld in februari 2003) geeft een aantal hoofdlijnen van beleid voor de Bollenstreek. De belangrijkste daarvan zijn:

Bollencomplex en veehouderij

Het behoud en versterking van het bollencomplex wordt gegarandeerd door het Pact respectievelijk Offensief van Teylingen te blijven onderschrijven en door daadwerkelijk uitvoering te geven aan de gemaakte afspraken (zie verder paragraaf 3.5). Het bollencomplex wordt daarbij beschouwd als het geheel van activiteiten die gericht zijn op de ontwikkeling van nieuwe soorten en varianten, het produceren en distribueren van bloembollen, vaste planten en bloemen inclusief de toelevering aan de hierbij betrokken bedrijven. Naast de economische functie van het bollencomplex is het landschappelijk, recreatief en met name toeristisch van internationale betekenis.

De veehouderij is landschappelijk van grote waarde voor het gebied. Inzet is verbreding van de sector met groene diensten. Daarnaast blijft het omspuitverbod van graslanden naar bollenteelt van kracht.

Landschap en cultuurhistorie

Het bollengebied is aangewezen als provinciaal landschap. Inzet is onder andere behoud en versterking van het open bollenlandschap. De noord-zuid gerichte structuur van de duinen en de voormalige strandwallen en strandvlakten zijn tesamen met de landschappelijke openheid uitgangspunten voor de verdere ontwikkeling. Verdichting van de open strandvlakten alsook van de strandwallen moet worden tegengegaan. Om deze reden is het oprichten van kassen in de weidegebieden en een deel van de bollenteeltgebieden niet toegestaan. In het overige bollenareaal gelden strikte beperkingen voor de bouw van kassen, woningen en bedrijfsgebouwen.

Uitbreiding van glas is alleen toegestaan in de concentratiegebieden Kloosterschuur-Trappenberg bij Rijnsburg en Rooversbroekpolder bij Lisse. De kernen mogen niet aan elkaar vastgroeien. Om die reden zijn alle kernen voorzien van een rode contour en worden de open zones tussen de kernen versterkt.

Vanuit cultuurhistorisch perspectief is de Bollenstreek aangewezen als Topgebied Cultureel Erfgoed. Het gaat hier onder andere om het zandrijlandschap waar de geschiedenis van de duinafgraving en de bollenteelt goed zichtbaar is. Daarnaast zijn van belang onder andere de waterstructuur, de hoge wegen, de oude bollenschuren en het landgoed de Keukenhof.

Natuur

De natuurgebieden in de streek (duinen, landgoedbossen en weidevogelreservaten) worden beschermd. Tussen deze gebieden is de realisatie van een aantal groene verbindingen voorzien. Droge verbindingen zijn nodig tussen de Keukenhof en de duinen, tussen de Keukenhof en het Strategisch Groenproject Haarlemmermeer en tussen Nieuw Leeuwenhorst bij Noordwijk en de duinen. Tevens wordt voorzien in verdere versterking en aaneenschakeling van de landgoederenstructuur. Natte verbindingen zijn voorzien langs de Haarlemmertrekvaart en in oost-west richting langs de Dinsdagsewetering en het Steengrachtekanaal.

Water

Ter compensatie van peilaanpassingen voor de bollenteelt is er in de Bollenstreek behoefte aan 50 hectare boezemwater. De duinen blijven belangrijk voor de drinkwatervoorziening. In de Luchterduinen wordt de grondwaterwinning gereduceerd. Hiervoor is de aanleg van een hydrologische bufferzone bij De Zilk, Ruigenhoek en de Vogelaarsdreef nodig als scheiding met het aangrenzende bollengebied.

Toerisme en verblijfsrecreatie

Primair zijn de kustgemeenten aangewezen om de gewenste toeristische versterking van de streek te accommoderen. Structurele uitbreiding van de

verblijfsrecreatie in de binnenduinrand is niet toegestaan, uitbreiding ten behoeve van kwaliteitsverbetering wel.

Infrastructuur

Inzet is het openbaar vervoer in de streek te versterken door de aanleg van de RijnGouweLijn tussen Gouda, Alphen aan den Rijn, Leiden, Katwijk en Noordwijk. In het kader van Stedenbaan wordt onderzocht hoe de "bollenlijn" tussen Leiden en Haarlem beter te benutten is (PM klopt dit). Opening van een nieuw station bij Sassenheim wordt nagestreefd en wellicht ontstaan er mogelijkheden om het station bij Lisse te heropenen.

Inzet van beleid is een betere benutting van het bestaande wegennet en een optimale inpassing van nieuwe of te vernieuwen wegen. Met name de oost-west verbindingen vereisen aanpassing en uitbreiding. Ter hoogte van Hillegom is een verbinding nodig tussen de N206 en de N205. (PM is dat nog steeds zo)

Wonen

Ontwikkeling en verbetering van het woningbestand vindt plaats op basis van migratiesaldo nul. De provincie wil het bouwen in uitleglocaties beperken en tegelijkertijd de binnendorpse mogelijkheden beter benutten. Daartoe zijn rond de kernen rode contouren getrokken, waarbinnen de verstedelijking zal moeten plaatsvinden. De consequentie van dit beleid zou kunnen zijn dat op termijn niet alle kernen in hun eigen woningbehoefte kunnen voorzien. Onder een aantal voorwaarden is buiten de contour bebouwing mogelijk op de zorginstellingen Sancta Maria en de Willem van den Berghstichting.

In 2005 zal binnen Holland Rijnland een Bouwscenario van kracht worden waarin bindende woningbouwafspraken gemaakt zullen worden tussen alle gemeenten binnen dit samenwerkingsverband. Afspraken die alle herstructureringsgebieden, binnenstedelijke bouwlocaties en uitleggebieden zal omvatten.

Werken

De behoefte van circa 100 hectare bedrijventerrein in de streek kan voor

ongeveer tweederde geaccommodeerd worden op voorziene uitbreidingslocaties. Daarnaast is betere benutting van het bestaande areaal nodig. Op termijn zal de locatie Valkenburg wellicht ruimte kunnen bieden. De beschikbare ruimte op bedrijventerreinen is primair bedoeld voor bedrijven die aan de bollenteelt gerelateerd zijn en voor bedrijven die reeds in de regio gevestigd zijn. Specifiek voor de bollenteeltgerelateerde bedrijven is extra vestigingsruimte beschikbaar op de locatie Pastoorlaan bij Hillegom en de locatie Vinkenweg te Rijnsburg.

A.4 Scenario's Haarlemmermeer

De gemeenteraad van Haarlemmermeer heeft op 1 november 2004 een toekomstvisie met een beeld van de gemeente in 2030 vastgesteld. Deze visie gaat uit van een gevarieerde gemeente met meervoudig gebruik van de ruimte voor waterberging, voor recreatie, voor wonen, voor werken en voor vervoer.

Haarlemmermeer is in deze visie in 2030 een gemeente met veel Schipholgebonden werkgelegenheid. Daarnaast zijn er veel banen in vier andere sectoren: hoogwaardige technologie, recreatie, sectorspecifiek onderwijs en zorg voor zakelijke- en sociale dienstverlening.

Na de VINEX zijn er volgens deze toekomstvisie tot 2030 19.000 woningen gebouwd

Bij de start van de gebiedsuitwerking is deze toekomstvisie verder gespecificeerd in sectorale opgave/inzet. In hoofdstuk 4 is deze inzet per sector weergegeven.

Scenarioverkenning verstedelijking

De gemeenteraad van Haarlemmermeer heeft bij haar behandeling van de resultaten van de 3e Noordvleugelconferentie besloten om een Scenarioverkenning te starten om als gemeente Haarlemmermeer zelf de mogelijkheden voor de verdere verstedelijking in Haarlemmermeer inclusief het daarbij behorende voorzieningenniveau te onderzoeken.

Voor de periode na de VINEX liggen veel claims op de polder (wonen, werken, luchtvaart, groen, glas en water) die allemaal ruimte vragen.

Ruimte die nu nog voorhanden is in de polder, maar snel schaarser wordt.

Daarnaast bestaan er spanningen tussen de verschillende ruimteclaims. Om de regie over toekomstige ontwikkelingen te kunnen voeren is het document scenarioverkenning opgesteld.

De verkenningen zijn bedoeld om de verschillende, integrale, ontwikkelingsmogelijkheden van de polder te verbeelden. Het is hierbij de bedoeling vooral ook de breedte van de mogelijkheden te laten zien; extremen te verkennen. Daarnaast is het van belang om aan de hand van de verkenningen de essentiële thema's voor toekomstige ontwikkeling boven tafel te krijgen.

Status scenario's

De zes scenario's zijn vertaald in ruimtelijke beelden maar zijn uitdrukkelijk niet als ruimtelijke plannen opgezet. Om ze zo onderscheidend mogelijk te maken is per scenario een ontwikkelingsrichting zo consequent mogelijk voor de hele gemeente doorgeredeneerd.

De scenario's zijn daarmee ook onderscheidend van de vigerende beleidskaders. Sommige scenario's zijn zelfs duidelijk in strijd met rijks- en provinciaal beleid. Het scenario Meerstad vormt hier het duidelijkste voorbeeld van.

In werkelijkheid zullen zich in een zo diverse polder ook een grote diversiteit van ontwikkelingen voor kunnen doen en zal dan ook een combinatie van verschillende scenario's ontstaan.

De scenario's in deze vorm zijn dan ook vooral bedoeld om de (ruimtelijke) consequenties van keuzes voor diverse ontwikkelingen zo goed mogelijk in beeld te brengen.

A.5 Pact & Offensief van Teylingen

In 1996 sloten gemeenten, provincie, waterschappen, LTO/KAVB, natuurorganisaties etc. het Pact van Teylingen. Later ondertekenden ook andere partijen: het platform Toerisme en de Leidse regio.

Het Pact is een omvangrijk manifest van de streek met als doel de ruimtelijke kwaliteit van het gebied te behouden en te versterken. Die kwaliteit is gelegen in de open bollenteelt en de aanwezigheid van het bollencolplex, openheid, natuur (duinen, landgoederen, weiden etc.) en cultuurhistorie

Het Pact spreekt zich o.m. uit over:

- bollen en bollencomplex (behoud areaal, aanvullende ruimte in Haarlemmermeer, duurzame bollenteelt)
- gespecialiseerde glastuinbouw (uitbreiding, revitalisering)
- wonen (geen Bollenstad, opvang eigen woningbehoefte etc.)
- landschap, recreatie en toerisme (o.m. versterking kenmerkende landschap)
- natuur en ecologie (behoud duinen, aanleggen natuur en ecozones)
- water en milieu (watersysteembenadering)

In 2002 is het Pact geëvalueerd en aangescherpt in het document Vijf jaar Pact van Teylingen. De partijen stelden vast dat het Pact effectief is geweest om de verstedelijking tegen te houden, maar dat de uitvoering van projecten binnen de regio moeizaam van de grond kwamen. Dit besef leidde in 2003 tot het Offensief van Teylingen. Het Offensief is een methode om de uitvoering op gang te krijgen. Kenmerken van het Offensief (zie rapport Eindrapportage van de Eerste Etappe Offensief van Teylingen, mei 2004):

- Afschaling naar deelgebieden (modules): zelfs op kleine schaal is ruimtelijke complexiteit al groot; de regio richt zich op een beperkt aantal kleinschalige gebieden.
- In de modules zoekt de regio naar kwaliteitswinst en is ontwikkelingsplanologie van toepassing. Als in een module duidelijk sprake is van versterking bollencomplex of ruimtelijke kwaliteit van het landschap, dan is uitvoering mogelijk.
- De private partijen krijgen een belangrijke rol: als partner of als initiatiefnemer van een module.

Het Offensief kent thans zeven modules (agrarische bedrijfsterreinen, uitbreiding / inpassing glas, ontwikkelen toeristische trekpleisters / recreatieve netwerken, versterken kenmerkende landschappen). De komende jaren zal het Offensief zich meer en meer gaan richten op de individuele agrarische bedrijven en hun ontwikkelingswensen.

A.6 Schiphol

De randvoorwaarden waarbinnen de luchthaven zich kan ontwikkelen zijn vervat in de Wijziging Wet Luchtvaart (Schipholwet) en twee uitvoerings-

besluiten te weten het luchthavenverkeerbesluit (luchtruimtestructuur, baan- en routegebruik en milieu- en veiligheidsconsequenties) en het luchthavenindelingbesluit (ruimtelijke beperkingen).

Wet en besluiten zijn gebaseerd op een geoptimaliseerd gebruik van het vijfbanenstelsel.

In essentie leiden beide besluiten tot een beperkingengebied rond de luchthaven omvattende hoogtebeperkingen; een vrijwaringszone waarbinnen het oprichten van nieuwe woningbouw en andere geluidgevoelige bestemmingen niet is toegestaan (behoudens incidenteel conform een ontheffingsregeling) en veiligheidszones (individueel risico) waarbinnen een gedifferentieerd beleid bestaat inzake sloop resp. voorkomen van nieuwbouw van woningen.

Verder voorziet het luchthavenindelingbesluit nog in een restrictief beleid gericht op het voorkomen van vogelaantrekkende bestemmingen rond de luchthaven.

Daarnaast bestaat er een separaat tussen rijk en regio in 2001 overeengekomen groepsrisicobeleid inzake de bouw van kantoren en bedrijven rond de luchthaven.

Het in 2001 overeengekomen beleid t.a.v. de ontwikkeling van kantoren en bedrijven rond de luchthaven heeft zijn beleidsmatige vertaling gevonden in het streekplan Noord-Holland Zuid. Datzelfde geldt voor de rond 2000 door de provincie Noord-Holland, de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer en de Schiphol Group opgestelde "Ruimtelijke Economische Visie voor de Schipholregio".

Het streekplan vormt het bestuurlijk en juridisch kader voor de uitwerking van het ruimtelijk-economisch beleid rond Schiphol. Onderscheiden zijn twee ontwikkelingsrichtingen te weten;

- De oostflank: deze loopt vanaf Hoofddorp naar Duivendrecht en wordt ontwikkeld tot een(inter)nationaal topmilieu voor de vestiging van kantoren, gecombineerd met andere stedelijke functies, met als toplocaties Zuidas en Schiphol Centrum.
- De westflank. Deze loopt vanaf Nieuw-vennep via de westrandweg naar Westpoort.

De daarin opgenomen gebieden zijn bedoeld voor de opvang van schipholgebonden bedrijven.

Voor de vestiging binnen beide flanken gelden vestigingscriteria. Met inachtneming daarvan en van het algemeen geldende criterium dat nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken eerst kunnen plaatsvinden als de bereikbaarheid daarvan is veiliggesteld is door het bestuursforum Schiphol voor beide flanken een ontwikkelingsstrategie opgesteld.

A.7 Water

A.7.1 Rijk

Waterbeleid 21e eeuw

Het adviesrapport van de Commissie Waterbeheer 21ste eeuw vormt de basis voor het waterbeleid van de 21ste eeuw. De commissie concludeert in haar advies dat door klimaatsveranderingen, het stijgen van de zeespiegel en de toenemende verstedelijking de waterhuishouding vaak niet op orde is en er zich gevaarlijke situaties kunnen voordoen. De commissie adviseert om in de toekomst niet alleen meer in te zetten op techniek, maar ook op ruimte. Voor wateroverlast wordt de trits Vasthouden-Bergen-Afvoeren voorgesteld, voor watertekort de trits Vasthouden-Bergen-Aanvoeren.

Nationaal Bestuursakkoord Water

Op 2 juli 2003 ondertekenden Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Dit akkoord bevat afspraken om de adviezen van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw uit te werken. Met de ondertekening van het NBW onderstrepen alle partijen het belang van een gezamenlijke en complete aanpak van het Waterbeleid 21ste eeuw.

Hierbij zal de waterbeheerder o.a. de ruimteclaim berekenen, waarna gemeenten en provincies een integrale afweging maken van de ruimtebehoefte. Belangrijke bouwstenen van het NBW zijn de deelstroomgebiedvisies (DSGV's). Bovendien worden in het NBW de voorlopige

werknormen voor wateroverlast gegeven. In het NBW is afgesproken het watersysteem voor 2015 op orde te hebben.

Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) vormt het nieuwe wettelijke kader voor het waterkwaliteitsbeheer. Dit wordt in de Nederlandse wetgeving (Wvo, Whh) verankerd. De KRW is vanaf eind 2000 van kracht. De centrale doelstelling van de KRW is het bereiken van een goede toestand voor alle Europese wateren in 2015. Een goede toestand betekent een goede ecologische en een goede chemische waterkwaliteit. In verband met de KRW worden nadrukkelijk ecologische doelen nagestreefd. Deze gaan verder dan alleen de macrochemische randvoorwaarden zoals zuurstof- en nutriëntgehalten. Ze richten zich bijvoorbeeld ook op de inrichting van het watersysteem (diepte, stroomsnelheid, steile oevers).

De doelen die in verband met de KRW worden opgesteld zijn op dit moment nog niet bekend.

A.7.2 Provincie

Deelstroomgebiedvisie Midden Holland

De hoofddoelstelling van de deelstroomgebiedvisie (DSGV) Midden-Holland is het streven naar robuuste en ecologisch gezonde watersystemen, gebaseerd op de principes van integraal en duurzaam waterbeheer. Deze doelstelling wordt uitgewerkt in de volgende voor de Haarlemmermeerpolder relevante thema's:

- garanderen van veiligheid
- voorkomen van overlast
- voorkomen van een tekort aan water van goede kwaliteit
- bereiken van een goede waterkwaliteit

Om knelpunten voor veiligheid en wateroverlast in de Haarlemmermeerpolder op te lossen wordt in de DSGV het volgende aangegeven:

- het oppervlak aan open water moet worden vergroot.
- Zwaansbroek is aangewezen als locatie voor piek-, voorraad- en/of

calamiteitenberging die noodzakelijk is voor het oplossen van actuele problemen.

- de zuidpunt van de Haarlemmermeerpolder wordt aangewezen als geschikte locatie voor waterberging welke gevrijwaard moet blijven van ongewenste ontwikkelingen.

Voor watertekorten wordt gesignaleerd dat met name verzilting een belangrijk onderwerp is in het gebied. Voor dit onderwerp wordt verwezen naar de Droogtestudie Nederland en de Droogtestudie voor Midden-West Nederland. In de DSGV wordt aangegeven dat Midden-Holland in de toekomst afhankelijk blijft van de aanvoer van water. Daarnaast worden verhoging van het waterpeil, functiewijzigingen en voorraadberging in Zwaansbroek en de zuidpunt van de Haarlemmermeerpolder als kansrijke maatregelen aangegeven.

Streekplan Noord-Holland Zuid

Op 17 februari 2003 hebben Provinciale Staten van Noord-Holland het streekplan Noord-Holland-Zuid vastgesteld. Daarbij is een motie van het CDA aangenomen welke stelt dat een nadere onderbouwing en ruimtelijke uitwerking van de DSGV noodzakelijk is om de zoekgebieden voor waterberging op de streekplankaart te handhaven. Zonder deze onderbouwing verdwijnen de zoekgebieden eind 2004 van de streekplankaart.

In de wijziging van het streekplan Noord-Holland Zuid van september 2004 geeft de provincie aan dat de zoekgebieden voor waterberging voor 1 januari 2005 technisch inhoudelijk onderbouwd moet worden. Dit is inmiddels gebeurd in de nota "Onderbouwing wateropgave Noord-Holland" van het Hoogheemraadschap van Rijnland. De ruimtelijke uitwerking en integrale afweging vinden plaats in het kader van het provinciaal waterplan.

Nota Evenwichtig omgaan met Water

Op 16 februari 2004 heeft GS-NH de beleidsnota 'Evenwichtig omgaan met water' vastgesteld. De nota geeft het kader voor verdere uitwerking van het Collegeprogramma van Gedeputeerde Staten (GS), het NBW en de DSGV's. In de nota worden richtlijnen gegeven voor de regionale uit-

werking van de wateropgaven. Daarbij wordt aangegeven dat:

- bij de uitwerking van de wateropgave rekening gehouden dient te worden met de specifieke eisen en mogelijkheden van het landelijke gebied;
- de waterproblemen zoveel mogelijk opgelost dienen te worden waar ze ontstaan. Fijnmazige oplossingen verdienen daarbij de voorkeur;
- ze erkent dat er fysieke beperkingen zijn aan de fijnmazige oplossingen en afvoermogelijkheden, vooral in het sterk verstedelijkte zuiden van Noord-Holland;
- ze het uitgangspunt hanteert dat fijnmazige oplossingen en verhoging van grondwaterpeilen in combinatie met efficiënter gebruik van IJssel- en Markermeer de voorkeur hebben boven grootschalige voorraadberging.

A.7.3 Waterbeheerders

Waterbeheersplan 2000

In het Waterbeheersplan 2000 (WBP 2000) van de waterschappen Groot-Haarlemmermeer, De Oude Rijnstromen, Wilck en Wiericke en het hoogheemraadschap van Rijnland zijn veiligheid en duurzaamheid de centrale uitgangspunten voor het waterbeheer.

In het WBP 2000 wordt aangegeven dat 'Ontwikkelingen op de lange termijn grote gevolgen kunnen hebben voor het waterbeheer. Om situaties op de lange termijn beheersbaar te kunnen houden, is het wenselijk hierop vroegtijdig te anticiperen. De voor het waterbeheer belangrijkste factoren die samenhangen met een mondiale opwarming zijn de consequenties voor waterkwantiteitsbeheer en het beheer van de waterkeringen door een groter neerslagoverschot in de winter en in verband daarmee het vergroten van het waterbergend vermogen van het watersysteem en/of de bemalingscapaciteit. Belangrijk hierbij is de afstemming met de ruimtelijke ordening, met andere woorden: 'meer ruimte voor water'.'

Waterkansenkaart Groot-Haarlemmermeer

In de waterkansenkaart Groot-Haarlemmermeer (RBOI, 2000) geven de waterbeheerders op basis van hun inzichten in 2000 een visie van de

gewenste ontwikkeling van het watersysteem in de Haarlemmermeerpolder op lang termijn en de daarbijbehorende ruimtelijke ontwikkelingen. In de waterkansenkaart is aangegeven dat de lokale wateroverlast wordt bestreden door voortzetting van het huidig beleid: berging als compensatie voor verhard oppervlak. Daarnaast kan in iedere polder extra berging worden gezocht in het diepste deel van de polder omdat het water daar van nature naar toe kan stromen.

Om de knelpunten van waterkwaliteit en watertekort in de Haarlemmermeerpolder op te lossen worden in de waterkansenkaart twee oplossingsrichtingen uitgewerkt:

1. wegdrukken kwel
2. accepteren van de kwel

Bij de variant van het wegdrukken van de kwel wordt het plangebied buiten de stedelijke gebieden veel natter dan in de huidige situatie. Er zijn enorme ruimtelijke consequenties. Deze worden op lange termijn als niet aanvaardbaar beschouwd. Bovendien is de oplossingsrichting niet realiseerbaar zonder in de stedelijke gebieden grondwateroverlast te veroorzaken. Wanneer de kwel geaccepteerd wordt zijn de gevolgen veel minder ingrijpend voor het grondgebruik. De geconstateerde knelpunten worden daarentegen slechts ten dele opgelost. Er blijft behoorlijke doorspoelbehoefte en de negatieve effecten van de kwel worden afgewenteld op de omgeving. Dit betekent dat doorspoelen met schoon water noodzakelijk blijft. De waterkansenkaart geeft aan dat hiervoor op daarvoor geëigende locaties zoetwaterbuffers gerealiseerd kunnen worden waarin schoon gebiedseigen neerslagwater wordt opgeslagen. Indien nodig kan in aanvulling daarop gebruik gemaakt van schoon water uit de boezem.

Afweging Bergen en Malen

Op basis van de resultaten van de studie Maatregelen Waterbezwaar fase 1 (zie hoofdstuk 5), en de planstudies 'Renovatie en capaciteitsuitbreiding gemaal Katwijk' en 'Waterberging' heeft de Verenigde Vergadering van Rijnland op 19 juni 2002 besloten:

- Dat het uit waterhuishoudkundig oogpunt noodzakelijk is om te komen tot uitbreiding van de bemalingscapaciteit in combinatie met het inrichten van bergingslocaties, met:
- Een uitbreiding van de bemalingscapaciteit te Katwijk tot 75 m³/s onder stormomstandigheden.
- In combinatie daarmee de inrichting van bergingslocaties in de Driemanspolder en Zwaansbroek verder voor te bereiden. Rijnland zal zich inzetten tot een inrichting op de kortst mogelijke termijn.
- Daartoe Gedeputeerde Staten van Noord- en Zuid-Holland te verzoeken de bergingslocaties met (deel)bestemming waterstaatkundig werk met als functie piekberging in het streekplan op te nemen
- Dit besluit in een inspraakprocedure te brengen, die vervolgens ook in 2002 is doorlopen.

Bij het bepalen van maatregelen zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

1. Gegeven de verwachte ontwikkelingen in klimaat en grondgebruik moeten de nu te nemen maatregelen tot en met het jaar 2025 voldoen aan de gestelde normering (eens in de 100 jaar).
2. De maatregelen moeten inspelen op de normering volgens de in de studie Toekomstig waterbezwaar onderzochte situatie van het jaar 2050. De termijn van 50 jaar is te lang en de ontwikkelingen te onzeker om nu al over definitieve maatregelen voor het jaar 2050 te besluiten. Wel verdient het overweging de nu te nemen maatregelen in lijn te laten zijn met te verwachten ontwikkelingen voor 2050. Tekst uit Nationaal Bestuursakkoord Water

